

FREDERICK FORSYTH

CHEYENNE
KORT VERHAAL

AV
B

Over het boek

Ben Craig, overlever van de Slag bij de Little Bighorn, redt een jong Cheyenne-meisje uit de handen van zijn eigen leger. Hij krijgt op zijn beurt genade van de Cheyenne. Maar dan wordt hij verliefd op het meisje, iets wat de stam nooit zal goedkeuren. Als zij samen willen blijven, is een ontsnapping hun enige uitweg.

Over de auteur

Frederick Forsyth (1938) werkte als oorlogsverslaggever voor o.a. de BBC. Het idee voor zijn romandebuut *De dag van de Jakhals* (1971) kreeg hij nadat hij als

verslaggever in Parijs en Oost-Berlijn had gewerkt. Sindsdien combineert hij het schrijven van boeken met het schrijven van opiniestukken en columns.

Van dezelfde auteur

De dag van de Jakhals

Geheim dossier Odessa

De honden van de oorlog

Het alternatief van de duivel

Het Vierde Protocol

De verrader

Er zijn geen slangen in Ierland

De onderhandelaar

De vuist van God

Icoon

Het spook van Manhattan

De veteraan

De wreker

Kwade praktijken

De Afghaan

De Cobra

De Prediker

Frederick Forsyth

Cheyenne

A.W. Bruna Uitgevers

© Frederick Forsyth 2004

Dit verhaal is eerder verschenen in de
verzamelbundel *Kwade praktijken* (2004).

Oorspronkelijke titel

Whispering Wind

Vertaling

Valérie Janssen

Omslagontwerp

Nico Richter

© 2014 A.W. Bruna Uitgevers, Utrecht

ISBN 978 90 449 7188 0

NUR 332

Proloog

Volgens de legende heeft geen enkele blanke het bloedbad overleefd dat werd aangericht onder de troepen van generaal Custer bij Little Bighorn op 25 juni 1876. Dit is niet juist, want er was één overlevende. Hij was een verkenners, vierentwintig jaar oud en luisterde naar de naam Ben Craig.

Dit is zijn verhaal.

De geoefende neus van de verkenner rook hem het eerst: de lichte geur van brandend hout die door de prairiewind werd meegevoerd.

Hij reed twintig meter voor de patrouille van tien cavaleristen uit, die voor de troepen was uitgestuurd om de westelijke oever van de rivier de Rosebud te verkennen.

Zonder zich om te draaien hief de verkenner zijn rechterhand op en hield zijn paard in. Achter hem volgden de sergeant en de negen cavaleristen zijn voorbeeld. De verkenner liet zich van zijn

paard glijden, dat vredig in het gras begon te grazen, en sloop naar een lage glooiing tussen de ruiters en de rivier in. Daar liet hij zich op de grond zakken en kroop naar boven, totdat hij in de beschutting van het hoge gras over de top kon gluren.

Ze hadden hun kamp opgeslagen tussen de glooiing en de rivieroever. Het was een klein kamp, dat niet meer dan vijf tenten telde, leden van één familie. De tipi's wezen op Northern Cheyenne. De verkenner was goed bekend met de stam. De tipi's van de Sioux waren hoog en smal, en de tipi's van de Cheyenne waren van onderen breder en groter.

Schilderingen van succesvolle jachtscènes

sierden de zijkanten, en ook die waren aangebracht in de stijl van de Cheyenne.

De verkenner schatte het aantal bewoners van het kamp op twintig tot vijfentwintig, maar een aantal van de mannen was op jacht. Dat kon hij aan de pony's zien, omdat er slechts zeven dieren graasden rondom de tenten. Om een dergelijk kamp te kunnen verplaatsen, de mannen, vrouwen en kinderen te paard en de opgevouwen tipi's en andere bagage op *travois*, waren er minstens twintig pony's nodig.

Hij hoorde dat de sergeant over de glooiing naar hem toe kroop, en gebaarde dat de man zo laag mogelijk moest blijven.

Toen verscheen de blauwe mouw van het uniform met de drie strepen naast hem.

‘Wat zie je?’ vroeg een schorre stem fluisterend.

Het was negen uur 's ochtends en erg warm. Ze waren al drie uur onderweg, want generaal Custer brak het kamp graag zo vroeg mogelijk op. Toch rook de verkenner al whisky in de adem van de man naast hem. Slechte whisky, die door pioniers werd gestookt en ranzig rook, sterker dan de geur van de wilde pruimen, kersen en de wilde roos die overvloedig groeide op de oevers van de Rosebud, en waarvan de naam van de rivier was afgeleid.

‘Vijf tenten. Cheyenne. In het kamp zijn alleen vrouwen en kinderen. De krijgers zijn aan de overkant van de rivier op jacht.’

Sergeant Braddock vroeg niet hoe de verkenner dit wist. Hij vond het vanzelfsprekend. Hij rochelde, spuugde een straal tabakssap uit en grijnsde zijn gele tanden bloot. De verkenner liet zich langs de glooiing naar beneden glijden en stond toen op.

‘We kunnen hen beter met rust laten. Zij zijn niet degenen naar wie we op zoek zijn.’

Braddock trok al drie jaar met het Zevende Regiment Cavalerie over de

Plains maar had betreurenswaardig weinig meegemaakt. Een lange, saaie winter had hem een buitenechtelijke zoon opgeleverd bij een wasvrouw en parttimehoer, maar hij was naar de Plains gekomen om indianen te doden en was niet van plan zich deze kans te laten ontglippen.

Het bloedbad nam slechts vijf minuten in beslag. De tien ruiters kwamen in draf over de heuveltop en spoorden hun paarden aan tot galop. De verkenner keek vol afgrijzen vanaf de rug van zijn paard op de heuvelrug toe.

Eén soldaat, een rekrut, was een slechte ruiter, zó slecht dat hij van zijn paard viel. De anderen stortten zich op de

slachtpartij. Omdat alle cavaleriezwaarden in Fort Lincoln waren achtergelaten, gebruikten ze hun Colt-revolvers of de onlangs uitgereikte Springfields '73.

Toen ze het gedreun van de hoeven hoorden, grepen de squaws die bij het kampvuur zaten te koken hun kinderen en vluchtten naar de rivier. Ze waren echter te laat. De ruiters denderden over hen heen voordat ze het water konden bereiken, keerden om, joegen hun paarden opnieuw tussen de tenten door en schoten op alles wat bewoog. Toen het voorbij was en alle oude mensen, vrouwen en kinderen gedood waren, stegen ze af en plunderden de tenten, op zoek naar een interessante

buit om naar huis te sturen. Uit de tenten klonken enkele schoten, omdat daar nog levende kinderen werden aangetroffen.

De verkenner overbrugde de vierhonderd meter van de heuvel naar het kamp te voet, om de slachtpartij van dichtbij te onderzoeken. Toen de soldaten de tipi's in brand staken, leek niets of niemand het te hebben overleefd. Een van de soldaten, nauwelijks meer dan een jongen, had dit nog niet eerder meegemaakt en gaf over. Hij leunde schuin voorover in zijn zadel om te voorkomen dat hij onder zijn eigen kots kwam te zitten van het ontbijt van die dag, bestaande uit hard brood en bonen. Sergeant Braddock glunderde

triomfantelijk. Hij was de overwinnaar. Hij had een krijgsverentooi gevonden en aan zijn zadel gehangen, naast de veldfles die alleen rivierwater mocht bevatten.

De verkenner telde veertien lichamen, die als kapotte poppen waren blijven liggen waar ze waren neergevallen. Hij schudde zijn hoofd toen een van de mannen hem een trofee aanbood en liep langs de tenten naar de oever van de rivier om zijn paard wat te laten drinken.

Ze lag half verscholen tussen het riet en vers bloed druppelde over een bloot been waar een geweerkogel haar tijdens haar vlucht had geraakt.

Als hij iets sneller had gereageerd, zou

hij zijn hoofd hebben omgedraaid en naar de brandende tipi's zijn teruggereden.

Braddock hield hem echter in de gaten, en toen hij zag waar hij naar keek, kwam hij naar hem toe rijden.

‘Wat heb je gevonden, knul? Ach, weer zo’n stuk addergebroed, een levende nog wel.’

Hij trok zijn Colt uit de holster en richtte hem op het meisje in het riet. Ze draaide haar gezicht naar hen toe en keek hen aan, haar blik uitdrukkingloos door de shock. De verkenner stak zijn hand uit, greep de pols van de Ier en duwde zijn hand met de Colt naar boven. Braddocks ruwe, door whisky rood aangelopen

gezicht werd donker van woede.

‘Laat haar leven, misschien weet ze iets,’ zei de verkenner. Het was de enige manier. Braddock dacht even na en knikte toen.

‘Goed denkwerk, knul. We nemen haar mee naar de generaal, als cadeautje.’

Hij stak zijn Colt weer in de holster en reed terug om zijn manschappen te controleren. De verkenner liet zich van zijn paard glijden en liep naar het riet om het meisje te helpen. Gelukkig voor haar was de wond schoon. De van dichtbij afgevuurde kogel was door het vlezige gedeelte van haar dij gegaan toen ze wegrende. Er was een wond waarde kogel

naar binnen was gedrongen en een waar hij haar lichaam weer had verlaten, beide waren klein en rond. De verkenner gebruikte zijn halsdoek om de wonden met zuiver rivierwater schoon te maken en bond hem toen stevig om haar been om het bloed te stelpen.

Toen hij klaar was, keek hij haar aan en ze keek terug. Een bos lang haar, zo zwart als de veren van een raaf, golfde over haar schouders, en ze had grote, donkere ogen, waarin pijn en angst te lezen stonden. In de ogen van blanke mannen waren lang niet alle indiaanse squaws mooi, maar van alle stammen waren die van de Cheyenne de mooiste. Het meisje in het riet was een

jaar of zestien en was van adembenemende schoonheid. De verkenner was vierentwintig, opgevoed tot een godvruchtige man en was nog nooit in de bijbelse zin met een vrouw samen geweest. Hij voelde dat zijn hart begon te bonzen, keek weg, legde haar over zijn schouder en liep terug naar het verwoeste kamp.

‘Leg haar op een pony,’ schreeuwde de sergeant, die een teug nam uit zijn kroes, maar de verkenner schudde zijn hoofd.

‘Travois,’ zei hij, ‘anders sterft ze.’

Op de grond bij de smeulende resten van de tipi's lagen verschillende travois. De travois bestond uit twee lange,

buigzame dennentakken, die kruislings over de rug van een pony werden gehangen. Tussen de wijduitstaande uiteinden was de huid van een bizon gespannen waarop een lading kon worden vervoerd, een bijzonder comfortabele manier van vervoer en voor een gewonde veel beter te verdragen dan de karren van de blanken, die bij elke hobbel ruw heen en weer schudden.

De verkenner ving een van de ontsnapte pony's op. Er waren er nog maar twee over; de andere vijf waren op hol geslagen en in de verte verdwenen. Het dier steigerde en sprong schichtig weg toen hij de loshangende teugels greep. Het had de

geur van de blanke man al opgevangen, en van deze geur kon een indianenpaard heel wild worden. Het omgekeerde was ook waar, want legerpaarden werden bijna onhoudbaar wanneer ze de lichaamsgeur van Plains-indianen eenmaal hadden geroken.

De verkenner ademde zachtjes uit in de neusgaten van het dier tot het was gekalmeerd en hem had geaccepteerd. Tien minuten later had hij de travois vastgesnoerd en lag het meisje in een deken gewikkeld op de bizonhuid. De patrouille keerde langs dezelfde route terug en ging op zoek naar Custer en het Zevende Regiment. Het was 24 juni in

het jaar des Heren 1876.

De oorzaak van de campagne van die zomer op de Plains van zuidelijk Montana dateerde van enkele jaren daarvoor.

Eindelijk was er goud gevonden in de heilige Black Hills van South Dakota, en de goudzoekers stroomden toe. De Black Hills waren echter al definitief toegewezen aan de Sioux. De indianen van de Plains waren razend over wat zij als verraad beschouwden en beantwoordden dit met overvallen op goudzoekers en huifkarkaravanen.

De blanken op hun beurt reageerden woedend. Verhalen over barbaarse verschrikkingen, vaak volledig verzonnen

of enorm aangedikt, dreven de woede op tot het kookpunt was bereikt, en de blanke gemeenschappen deden een beroep op Washington. De regering zegde hierop eenvoudigweg het Verdrag van Laramie op en wees de indianen van de Plains slechts enkele kale reservaten toe, een fractie van wat men hun eerder had beloofd. De reservaten lagen in delen van North en South Dakota, maar Washington wees ook een gebied aan dat bekend werd als de Unceded Territories. Dit waren de traditionele jachtgronden van de Sioux, waar nog volop bizons en herten leefden. De oostelijke grens van dit gebied was de verticale lijn die werd

gevormd door de westelijke grenzen van North en South Dakota. De westelijke grens bestond uit een denkbeeldige lijn die 230 kilometer naar het westen van noord naar zuid liep, een lijn die de indianen nooit hadden gezien en waarvan ze zich ook geen voorstelling konden maken. Aan de noordkant werden de Unceded Territories begrensd door de rivier de Yellowstone, die door Montana naar de Dakota's liep, en aan de zuidkant door de rivier de North Platte in Wyoming. Hier mochten de indianen in eerste instantie nog ongehinderd jagen. De opmars van de blanken in westelijke richting zette echter door.

In 1875 trokken de Sioux langzaam maar zeker weg uit de reservaten in de Dakota's en trokken naar de beloofde jachtgebieden in het westen. Later datzelfde jaar stelde het Bureau of Indian Affairs de Sioux voor een ultimatum: vóór 1 januari moesten ze terugkeren naar de reservaten.

De Sioux en hun bondgenoten vochten het ultimatum niet aan, ze negeerden het gewoon. De meesten van hen hadden er zelfs nooit van gehoord. Ze gingen door met jagen, en toen de winter plaatsmaakte voor de lente gingen ze op zoek naar de gebruikelijke voeding, die bestond uit de in groten getale aanwezige bizons, herten

en antilopen. Aan het begin van de lente droeg het Bureau de zaak over aan het leger, dat tot taak had de Sioux op te sporen, bij elkaar te drijven en terug te brengen naar de reservaten in de Dakota's.

Het leger was van twee zaken niet op de hoogte, namelijk hoeveel indianen de reservaten hadden verlaten, en waar ze zich bevonden. Over het eerste punt had men tegen het leger gelogen. De reservaten werden gerund door Indian Agents, die allen blank en vaak corrupt waren.

Van Washington kregen de Indian Agents vee, maïs, meel, dekens en geld toegewezen om onder de aan hun zorgen

toevertrouwde indianen te verdelen. Velen lichtten de indianen op waar het maar kon, hetgeen leidde tot honger onder de vrouwen en kinderen, en zodoende tot het besluit van de indianen om terug te keren naar de jachtgebieden.

De beheerders van de reservaten hadden nog een reden om te liegen. Als ze verklaarden dat alle indianen die in het reservaat aanwezig behoorden te zijn ook daadwerkelijk aanwezig waren, ontvingen ze de volledige toelage en voorraden. Als het percentage aanwezige indianen echter daalde, nam ook de bevoorrading af en daardoor tevens het persoonlijk gewin van de beheerder. In de lente van 1876

meldden de reservaatbeheerders het leger dat er slechts een handvol indiaanse krijgers ontbrak. Ze logen. Er ontbraken er duizenden, die allen de westelijke grens waren overgestoken om in de Unceded Territories te jagen.

Om antwoord te krijgen op de vraag waar ze zich bevonden, was er maar één oplossing mogelijk. Er moesten legereenheden naar het zuiden van Montana worden gestuurd om hen op te sporen, en er werd een plan opgesteld. Er zouden drie marscolonnes worden gevormd, bestaande uit zowel infanterie als cavalerie.

Vanuit Fort Lincoln in North Dakota

zou generaal Alfred Terry in westelijke richting de Yellowstone volgen, de noordelijke grens van de jachtgebieden. Vanuit Fort Shaw in Montana zou generaal John Gibbon in zuidelijke richting naar Fort Ellis oprukken en daarvandaan in oostelijke richting langs de Yellowstone trekken, tot hij aansluiting had bij Terry's colonne, die vanuit de tegenovergestelde richting kwam.

Vanuit Fort Fetterman diep in het zuiden van Wyoming zou generaal George Crook naar het noorden trekken, de bovenloop van de Crazy Woman Creek en de rivier de Tongue oversteken en de vallei van de Bighorn intrekken tot hij de andere

twee colonnes ontmoette. Men ging ervan uit dat een ervan ergens op de route het grootste gedeelte van de Sioux-stam zou vinden. Ze vertrokken in maart.

Begin juni ontmoetten Gibbon en Terry elkaar waar de Tongue, die noordwaarts stroomt, uitmondt in de Yellowstone. Ze hadden onderweg geen enkele krijgstooi gezien. Het enige wat ze zeker wisten, was dat de Plains-indianen zich in elk geval ten zuiden van hen moesten bevinden. Gibbon en Terry besloten dat Terry verder naar het westen zou trekken en dat Gibbon, die zich nu bij hem had aangesloten, samen met hem zou terugkeren. Dat gebeurde.

Op 20 juni bereikten de gezamenlijke colonnes de plek waar de Rosebud uitmondt in de Yellowstone. Hier werd besloten dat het Zevende Regiment, dat Terry vanaf Fort Lincoln had begeleid, zich zou afscheiden en de Rosebud stroomopwaarts zou volgen tot aan de bovenloop, voor het geval zich langs die rivier indianen ophielden. Wellicht zou men daar indianen of anders generaal Crook aantreffen.

Niemand wist dat Crook op 17 juni op een enorm aantal indianen – Sioux en Cheyenne – was gestuit en een flinke nederlaag had geleden. Hij was in zuidelijke richting op zijn schreden

teruggekeerd en jaagde op datzelfde moment vrolijk op wilde dieren. Hij had geen ruiters naar het noorden gestuurd om zijn collega's op te sporen en te waarschuwen, die daardoor niet wisten dat er vanuit het zuiden geen versterking meer zou komen en ze volledig op zichzelf waren aangewezen.

Op de vierde dag dat ze in marstempo door de vallei van de Rosebud trokken, keerde een van de vooruitgezonden verkenners terug om verslag uit te brengen over het innemen van een klein Cheyenne-dorp en het maken van een krijgsgevangene.

Generaal George Armstrong Custer, die

trots aan het hoofd van zijn cavaleriecolonne reed, had haast. Hij was niet van plan zijn hele legereenheid te laten ophouden door één gevangene. Hij gaf sergeant Braddock een goedkeurend knikje en droeg hem op zich te melden bij de bevelhebber van zijn eigen compagnie. Als de squaw al informatie had, kon dit wel wachten tot ze die avond hun kamp hadden opgeslagen.

Het Cheyenne-meisje bleef de rest van de dag op de travois liggen. De verkenner nam de pony mee naar de rand van het kamp en bond de teugels vast aan een van de huifkarren, beladen met bagage van de colonne. De pony met de travois volgde

hem naar de achterkant van de kar.

Omdat hij er niet opuit hoefde, bleef de verkenner in de buurt. In de korte tijd die hij bij het Zevende had doorgebracht, had hij ontdekt dat hij geen vrede had met zijn opdrachten en niets ophad met de bevelhebber van de compagnie waartoe hij behoorde, noch met de sergeant.

Bovendien vond hij de beroemde generaal Custer maar een bombastische ellendeling. Hij kende echter niet de juiste woorden om het zo uit te drukken en hield zijn gedachten voor zich. Zijn naam was Ben Craig.

Zijn vader, John Knox Craig, was een immigrant uit Schotland die door een

inhalige landheer uit zijn kleine boerderij was gezet. Deze onverschrokken man was rond 1840 naar de Verenigde Staten geëmigreerd. Ergens aan de oostkust had hij een meisje ontmoet dat net als hij Schots en presbyteriaans was en was met haar getrouwd. Omdat de steden hem weinig te bieden hadden, was hij naar de westelijke gebieden getrokken. In 1850 was hij in het zuiden van Montana beland, waar hij besloot een poging te wagen om rijk te worden door naar goud te zoeken in het ruige gebied aan de voet van de Pryor Range.

Hij was in die tijd een van de eersten. Het leven was daar zwaar en eentonig, en

's winters was het in de houten hut bij de rivier aan de rand van het bos bitterkoud. In de zomer was het er echter idyllisch, want het bos zat vol wild, het water vol forel en de prairie was één grote bloemenzee. In 1852 kreeg Jennie Craig haar eerste en enige zoon. Twee jaar later stierf haar dochtertje op jeugdige leeftijd.

Ben Craig, een typisch kind van het bos en het grensgebied, was tien jaar toen zijn ouders werden gedood door een groepje Crow-indianen op oorlogspad. Twee dagen daarna had een in de bergen wonende pelsjager, die Donaldson heette, de jongen gevonden, die rammelend van de honger te midden van de asresten van

de verbrande hut zat te rouwen. Samen hadden ze John en Jennie Craig bij de oever van de rivier begraven en twee kruisen gesneden. Of Craig senior er al in was geslaagd een hoeveelheid goudstof bij elkaar te schrapen is niet bekend, want als de Crow-krijgers het zouden hebben gevonden, dan hadden ze het goudgele poeder ongetwijfeld verstrooid, in de veronderstelling dat het zand was.

Donaldson was een oudere man, een man uit de bergen die vallen zette om wolven, bevers, beren en vossen te vangen, en de huiden ervan elk jaar naar de dichtstbijzijnde handelsnederzetting bracht. Uit medelijden nam de oude

vrijgezel het weeskind mee en voedde het op als zijn eigen zoon.

Bij zijn moeder had Ben slechts toegang gehad tot één boek, de bijbel, en ze had hem er lange stukken uit voorgelezen. Hoewel hij nauwelijks kon lezen en schrijven, had hij hele stukken uit wat zij het Goede Boek noemde in zijn hoofd opgeslagen. Zijn vader had hem geleerd in de rivier naar goud te zoeken, maar het was Donaldson die hem leerde hoe hij in de wildernis moest overleven, de roep van de vogels kon herkennen, een dier aan de hand van sporen kon vinden en hem leerde paardrijden en schieten.

Bij de pelsjager ontmoette hij ook

Cheyenne, die net als hij huiden bewerkten en met wie Donaldson goederen van de handelsnederzetting ruilde, en ze leerden hem hun gebruiken en hun taal.

Twee jaar voor de zomercampagne van 1876 werd de oude man opgeëist door de wildernis waarin hij altijd had geleefd. Hij miste zijn doel toen hij op een oude zwarte beer schoot, en het door pijn tot razernij gebrachte dier sloeg en beet hem net zo lang tot hij dood was. Ben begroef zijn pleegvader bij de hut in het bos, verzamelde wat hij nodig had en stak de rest in brand.

De oude Donaldson had altijd gezegd:

‘Als ik er niet meer ben, jongen, moet je meenemen wat van nut kan zijn. Het is allemaal van jou.’ Dus stak hij het vlijmscherpe jagersmes in de schede met Cheyenne-versiering, nam het Sharps-geweer dat in 1852 was ontworpen, de twee paarden, zadels, dekens, en droge koek en gedroogd vlees voor onderweg mee. Meer had hij niet nodig. Daarna reed hij de bergen uit naar de Plains en daarvandaan naar het noorden, naar Fort Ellis.

Daar werkte hij als jager, pelsjager en paardentemmer toen generaal Gibbon in april 1876 langskwam. De generaal was op zoek naar verkenners die het gebied ten

zuiden van de Yellowstone kenden. De soldij was goed, dus accepteerde Ben Craig de baan.

Hij was erbij toen ze de monding van de Tongue bereikten en daar generaal Terry ontmoetten en reed met de gezamenlijke colonnes mee terug tot ze de monding van de Rosebud ontdekten. Hier kreeg het Zevende Regiment van Custer opdracht de rivier stroomopwaarts in zuidelijke richting te volgen en werden er mensen gezocht die de taal van de Cheyenne spraken.

Custer had al minstens twee verkenners die de taal van de Sioux spraken. Een van hen was een zwarte soldaat, de enige in

het Zevende, Isaiah Dorman, die bij de Sioux had gewoond. De ander was de hoofdverkenner, Mitch Bouyer, een halfbloed, half Frans, half Sioux. Hoewel de Cheyenne altijd als neven en traditionele bondgenoten van de Sioux werden beschouwd, waren hun talen zeer verschillend. Craig stak zijn hand op en kreeg van generaal Gibbon opdracht zich bij het Zevende aan te sluiten.

Gibbon bood Custer ook drie extra compagnies cavalerie aan, onder leiding van majoor Brisbin, maar dat aanbod werd afgeslagen. Terry bood hem Gatlinggeweren aan, maar ook dit aanbod sloeg de generaal af. Toen de colonne aan zijn

tocht langs de Rosebud begon, bestond het Zevende uit twaalf compagnies of legereenheden, zes blanke verkenners, meer dan dertig Crow-verkenners, een rij huifkarren en drie burgers, in totaal 675 man. Onder hen bevonden zich ook hoefsmeden, ijzersmeden en muilezeldrijvers.

Custer had zijn regimentsfanfare bij Terry achtergelaten, zodat hij tijdens zijn laatste aanval niet werd begeleid door het geluid van zijn favoriete marsmuziek *Garryowen*. Tijdens hun tocht langs de rivier sloegen de ketels, pannen, potten en opscheplepels aan de zijkant van de karren echter zó hard tegen elkaar dat Craig zich

afvroeg welke indianenstam Custer eigenlijk wilde verrassen. Hij wist dat ze door het lawaai en de enorme stofwolk die drieduizend paardenhoeven maakten op vele kilometers afstand konden worden gehoord en gezien.

Tijdens de tocht tussen de Tongue en de Rosebud had Craig twee weken lang de tijd gehad om het beroemde Zevende en zijn populaire aanvoerder te leren kennen, en hoe meer hij zag, hoe dieper zijn hart hem in de schoenen zonk. Hij hoopte dat ze geen grote groep Sioux en Cheyenne, zouden tegenkomen die voorbereid waren op de strijd, maar vreesde het ergste.

De hele dag reed de colonne in

zuidelijke richting en volgde ze de Rosebud, maar ze zagen geen indianen meer. Toch werden de legerpaarden verschillende keren schichtig wanneer de wind uit westelijke richting over de prairie joeg, angstig zelfs, en Craig was ervan overtuigd dat ze in de bries iets hadden geroken. De brandende tipi's konden niet lang onopgemerkt zijn gebleven, want een hoge rookkolom was op de prairie op kilometers afstand zichtbaar. Het verrassingselement was tenietgedaan.

Even na vier uur 's middags besloot generaal Custer halt te houden en zijn kamp op te slaan. De zon zakte langzaam achter de in de verte gelegen, onzichtbare

Rocky Mountains, en de officierstenten werden snel opgezet. Custer en zijn intimi gebruikten altijd het veldhospitaal, de grootste, ruimste tent. De manschappen klaptten vouwstoelen en -tafels uit, lieten de paarden drinken in de rivier, bereidden voedsel en legden kampvuren aan.

Het Cheyenne-meisje lag stilletjes op de travois, tuurde naar de donkerkleurende hemel en was bereid om te sterven. Craig pakte een veldfles met vers rivierwater en bood haar iets te drinken aan. Ze staarde hem aan met haar grote, donkere ogen.

‘Drink,’ zei hij in de taal van de Cheyenne, maar ze bewoog niet. Hij goot een dun straaltje van de koele vloeistof in

haar mond en haar lippen weken uiteen. Ze slikte en hij liet een kroes naast haar staan.

In de schemering kwam een ruiter van de B-compagnie in het kamp naar hem zoeken.

Toen hij hem had gevonden, reed de soldaat terug om dit te melden. Tien minuten later kwam kapitein Acton aanrijden. Hij werd vergezeld door sergeant Braddock, een korporaal en twee soldaten. Ze stegen af en gingen in een kring om de travois staan.

Alle verkenners die bij het Zevende hoorden, de zes blanken, de kleine groep Crow en de ongeveer dertig Arikara, ook

bekend als de Ree, vormden een groep met een gemeenschappelijk belang. Ze kenden allen het grensgebied en de bijbehorende manier van leven, en 's avonds bleven ze gewoonlijk onder elkaar praten rondom de kampvuren voordat ze hun slaappleaats opzochten. Ze spraken over de officieren, te beginnen met generaal Custer, en de bevelhebbers van de compagnies. Tot zijn verrassing had Craig gemerkt dat de generaal zeer impopulair was bij zijn mannen. Zijn jongere broer Tom, die het bevel had over de C-compagnie, was geliefder. Degene die van hen allen het meest gehaat werd, was kapitein Acton. Craig deelde deze

haat. Acton was een soldaat die carrière had gemaakt in het leger; hij was een telg uit een rijke familie in het oosten, had zich kort na de Burgeroorlog van tien jaar geleden bij het leger aangemeld en was in de schaduw van Custer in het Zevende opgeklommen. Hij was mager, had scherpe gelaatstrekken en een wrede mond.

‘Zo, sergeant,’ zei Acton, ‘dit is dus jouw gevangene. Laten we maar eens horen wat ze weet.’

‘Jij spreekt de taal van die wilde?’ vroeg hij aan Craig. De verkenner knikte. ‘Ik wil weten wie ze is, bij welke familie ze hoort en waar we de grootste groep Sioux

kunnen vinden. Nu meteen.’

Craig boog zich naar het meisje op de bizonhuid. Hij sprak de taal van de Cheyenne en maakte gebruik van zowel woorden als talrijke handgebaren, want de dialecten van de Plains-indianen hadden slechts een beperkt vocabulaire en ze maakten gebruik van handgebaren om de betekenis van hun woorden te verduidelijken.

‘Vertel me hoe je heet, meisje. Er zal je niets overkomen.’

‘Ik word Whispering Wind genoemd,’ zei ze. De cavaleristen stonden om hen heen te luisteren. Ze konden er geen woord van verstaan, maar begrepen de

ontkennende bewegingen die het meisje met haar hoofd maakte. Ten slotte stond Craig op.

‘Kapitein, ze zegt dat haar naam Whispering Wind is. Ze is een van de Northern Cheyenne. Haar familie is die van Tall Elk. De tenten die de sergeant vanochtend heeft verwoest, waren van hem. Er waren tien mannen in het dorp, onder wie haar vader, en ze waren allen ten oosten van de Rosebud op jacht naar herten en antilopen.’

‘En de grootste groep Sioux?’

‘Ze zegt dat ze geen Sioux heeft gezien. Haar familie komt uit het zuiden, uit de buurt van de Tongue. Er waren nog

enkele Cheyenne bij hen, maar die zijn een week geleden al vertrokken. Tall Elk gaf er de voorkeur aan alleen te jagen.’

Kapitein Acton staarde naar het verband om haar dijbeen, leunde voorover en kneep er hard in. Het meisje hield haar adem in, maar gaf geen kik.

‘Een kleine aanmoediging wellicht,’ zei Acton. De sergeant grinnikte. Craig strekte zijn hand uit, greep de pols van de kapitein en trok zijnhand weg.

‘Dat zal niet helpen, kapitein,’ zei hij. ‘Ze heeft me alles verteld wat ze weet. Als de Sioux zich niet ten noorden van ons bevinden, waar we zelf vandaan komen, en ze zich niet in het zuiden of het oosten

ophouden, moeten ze wel ten westen van ons zijn. Dat kunt u de generaal melden.'

Kapitein Acton schudde de hand die hem tegenhield van zijn pols alsof Craig een besmettelijke ziekte had. Hij rechte zijn schouders, haalde een zilveren savonethorloge tevoorschijn en wierp er een blik op.

'Etenstijd in de tent van de generaal,' zei hij. 'Ik moet ervandoor.' Hij had kennelijk alle belangstelling voor de gevangene verloren. 'Sergeant, wacht tot het helemaal donker is, neem haar dan mee naar de prairie en maak haar daar af.'

'Is er iets op tegen als we eerst een beetje lol met haar hebben, kapitein?'

vroeg sergeant Braddock. Er klonk een golf van goedkeurend gelach van de andere mannen. Kapitein Acton besteeg zijn paard en antwoordde: ‘Eerlijk gezegd interesseert het me geen zier wat je doet, sergeant.’

Hij gaf zijn paard de sporen en reed in de richting van de tent van generaal Custer, vooraan in het kamp. Ook de anderen stegen op. Sergeant Braddock leunde met een wellustige blik naar Craig over.

‘Hou haar goed in de gaten, knul. We komen gauw terug.’

Craig liep naar de dichtstbijzijnde etenskar, greep een bord zout

varkensvlees, brood en bonen, vond een kist vol munitie, ging erop zitten en begon te eten. Hij dacht aan zijn moeder, die hem vijftien jaar eerder bij het zwakke licht van een kaars uit de bijbel had voorgelezen. Hij dacht ook aan zijn vader, die geduldig urenlang onafgebroken met de zeef in de weer was, op zoek naar het moeilijk te vinden gele metaal in de riviertjes die uit de Pryor Mountains stroomden. En hij dacht aan de oude Donaldson, die hem slechts één keer met de riem een afstraffing had gegeven, toen hij een gevangen dier wreed had behandeld.

Even voor achten was de duisternis over

het kamp neergedaald. Hij stond op, bracht zijn bord en lepel terug naar de kar, liep naar de travois maar zei niets tegen het meisje. Hij haakte de twee takken los van de rug van de gevlekte pony, gaf het meisje de teugels en wees toen naar de weidse prairie.

‘Rijden,’ zei hij. Ze staaarde hem twee seconden aan, toen gaf hij de pony een tik op zijn billen en even later was het dier verdwenen. Een stevige, geharde, onbeslagen pony, die op de prairie op kilometers afstand de juiste weg zou vinden tot het de geur van zijn soortgenoten rook. Op twintig meter afstand keken enkele Ree-verkenners

nieuwsgierig toe.

Ze kwamen hem om negen uur halen en waren razend. Twee soldaten hielden hem vast en sergeant Braddock sloeg hem overal waar hij hem kon raken. Toen hij in elkaar zakte, sleepten ze hem door het kamp naar generaal Custer, die in het licht van verschillende olielampen en omringd door een groep officieren aan een tafel voor zijn tent zat. George Armstrong Custer was altijd een raadsel gebleven. Het is echter wel duidelijk dat de man twee kanten had: een goede en een slechte, een lichte en een duistere kant.

De lichte kant kon vrolijk zijn en onbezorgd lachen, was verslaafd aan

kwajongensachtige grapjes en vormde prettig gezelschap. Hij bezat een tomeloze energie en een enorm uithoudingsvermogen en was altijd in een of ander nieuw project verwickeld, of het nu ging om het verzamelen van wilde dieren van de Plains om naar dierentuinen in het oosten te sturen, of het zich bezighouden met taxidermie. Ondanks een jarenlange afwezigheid bleef hij onvoorwaardelijk trouw aan zijn vrouw Elizabeth, die hij aanbad.

Nadat hij in zijn jonge jaren flink gedronken had, was hij geheelonthouder geworden en weigerde zelfs een glas wijn bij het eten. Hij vloekte nooit en verbood

het gebruik van godslasterlijke taal in zijn aanwezigheid.

Veertien jaar geleden, tijdens de Burgeroorlog, had hij blijk gegeven van een nietsontziende moed en een totaal gebrek aan angst, en hij was snel opgeklommen van luitenant tot generaal-majoor en had zich slechts laten degraderen tot luitenant-kolonel om in het kleinere, naoorlogse leger te kunnen blijven dienen. Hij had zijn mannen door verwoestende kogelregens geleid, maar was zelf nooit door een kogel geraakt. Voor ontelbare burgers was hij een held, maar door zijn eigen mannen werd hij gewantrouwd en gehaat, afgezien van zijn

eigen kleine coterie.

Dit kwam omdat hij ook wraakzuchtig en wreed kon zijn tegen degenen die hem hadden beledigd. Hoewel hij zelf ongeschonden uit de strijd was gekomen, was hij meer mannen kwijtgeraakt dan welke andere cavaleriebevelhebber, hetgeen werd geweten aan zijn bijna krankzinnige onbezonnenheid. Soldaten hebben over het algemeen niet veel op met een bevelhebber die hen de dood in zal jagen.

Hij gaf tijdens de oorlog op de Plains vaker opdracht om de zweep te gebruiken en kreeg vaker te maken met gedeserteerde soldaten dan enige andere bevelhebber in

het westen. Het Zevende werd onophoudelijk uitgedund door het nachtelijk vertrek van deserteurs, die ook wel sneeuwvogels werden genoemd, waardoor de legereenheid voortdurend moest worden aangevuld met rekruten, maar hij had totaal geen belangstelling voor hun opleiding tot efficiënte, geoefende cavaleristen. Ondanks de rust tijdens de lange herfst en winter in Fort Lincoln bevond het Zevende zich in juni 1876 in een deerniswekkende toestand.

Hij bezat een persoonlijke ijdelheid en ambitie van ontzagwekkende proporties, en deed zijn uiterste best zijn persoonlijke eer te vergroten door lovende

krantenberichten over hem te laten
verschijnen wanneer hij daar kans toe zag.
Veel van zijn maniertjes, zijn uniform van
beige schapenleer en zijn golvende
kastanjebruine krullen werden ingezet om
dat te bereiken, evenals journalist Mark
Kellogg, die het Zevende Regiment
Cavalerie in deze oorlog vergezelde.

Als bevelhebbend generaal had hij
echter twee zwakke plekken, die hem en al
zijn mannen in de volgende uren het leven
zouden kosten. De eerste was dat hij zijn
vijand voortdurend onderschatte. Hij had
de reputatie een fenomenaal bestrijder van
indianen te zijn, en geloofde daar zelf ook
in. In werkelijkheid had hij acht jaar

eerder een slapend Cheyenne-dorp met de grond gelijk gemaakt, het dorp van opperhoofd Black Kettle, dat aan de rivier de Washita in Kansas lag. Hij had de slapende indianen midden in de nacht laten omsingelen en de meeste van hen, mannen, vrouwen en kinderen, bij zonsopgang af laten slachten. De Cheyenne hadden kort daarvoor een nieuw vredesverdrag met de blanken ondertekend en dachten daarom veilig te zijn.

In de tussenliggende jaren was hij vier keer betrokken geweest bij een kleine schermutseling met indianen op oorlogspad. Het totale aantal slachtoffers van die vier schermutselingen was nog

geen tien man. De afschuwelijke lijsten met slachtoffers van de Burgeroorlog in aanmerking genomen, waren deze botsingen met de plaatselijke indiaanse bevolking nauwelijks de moeite van het vermelden waard. Toch verslonden lezers in het oosten gretig het nieuws over hun helden en beschouwden zij de beschilderde wilden van het grensgebied als demonische schurken. Sensationele krantenberichten en zijn eigen boek *Mijn leven op de Plains* hadden geleid tot deze reputatie en zijn status als idool.

Zijn tweede zwakke plek was dat hij nooit naar iemand anders luisterde. Hij had een aantal uiterst ervaren verkenners

bij zich tijdens de tocht langs de Rosebud, maar telkens weer negeerde hij hun waarschuwingen. Dit was de man naar wie Ben Craig op de avond van 24 juni werd gesleept.

Sergeant Braddock legde uit wat er was gebeurd en verklaarde dat er getuigen waren. Omgeven door zes van zijn officieren bestudeerde Custer de man die voor hem stond. Hij zag een man die twaalf jaar jonger was dan hij, 1.80 meter lang, gekleed in leer, met krullend, kastanjebruin haar en felblauwe ogen. Hij was duidelijk blank, geen halfbloed, zoals sommige van de andere verkenners, maar toch droeg hij zachte leren laarzen in

plaats van het stugge cavalerieschoeisel en er stak één witgepunte adelaarsveer uit de vlecht die op zijn rug hing.

‘Dit is een zware overtreding,’ zei Custer, toen de sergeant was uitgesproken. ‘Is het waar?’

‘Ja, generaal.’

‘En waarom heb je dit gedaan?’

Craig beschreef de eerdere ondervraging van het meisje en de plannen voor later die avond, en Custers gezicht verstrakte afkeurend.

‘Onder mijn bevel is dit soort zaken absoluut verboden, zelfs met squaws. Is dit waar, sergeant?’

Op dat moment kwam kapitein Acton,

die achter Custer zat, tussen beide. Hij was uiterst beleefd en zeer overtuigend. Hij had de ondervraging persoonlijk geleid, die volledig verbaal was geweest en via de tolk was verlopen. Niemand had volgens hem het meisje pijn gedaan, en zijn laatste instructies waren geweest dat het meisje 's nachts goed moest worden bewaakt, maar op geen enkele wijze mocht worden gekrenkt, zodat de generaal de volgende ochtend een beslissing kon nemen.

‘Ik denk dat mijn sergeant mijn woorden kan bevestigen,’ besloot hij zijn betoog.

‘Jawel, *sir*, zo is het gegaan,’

antwoordde Braddock.

‘Zaak gesloten,’ zei Custer. ‘De gevangene blijft onder arrest tot de zitting van de krijgsraad. Laat de commandant halen. Craig, door de indiaanse te laten ontsnappen, heb je haar de kans gegeven een groep vijandige indianen te waarschuwen. Dat is hoogverraad, en kan met ophanging worden bestraft.’

‘Ze reed niet naar het westen,’ zei Craig. ‘Ze reed naar het oosten, op zoek naar haar familie, of wat daar nog van over is.’

‘Toch kan ze nu de vijand laten weten waar hij ons kan vinden,’ snauwde Custer.

‘Ze weten al waar u bent, generaal.’

‘Hoe weet je dat?’

‘Ze volgen u al de hele dag.’

Tien seconden lang heerste er een drukkende stilte. De commandant verscheen, een stevige, openhartige veteraan, die luisterde naar de naam Lewis.

‘Stel deze man in staat van beschuldiging, sergeant. Streng bewaking. Morgen bij zonsopgang zal een snelle zitting van de krijgsraad plaatsvinden. De straf zal onmiddellijk worden uitgevoerd. Dat is alles.’

‘Morgen is het de dag van de Heer,’ zei Craig. Custer dacht even na.

‘Je hebt gelijk. Ik kan een man niet op

zondag laten ophangen. Maandag dan.'

Aan de rand van de groep mannen had de adjudant van het regiment, kapitein William Cooke, een Canadees, aantekeningen gemaakt over de gang van zaken. Deze zou hij later in zijn zadeltas proppen.

Op dat moment kwam een van de verkenners, Bob Jackson, naar de tent gereden. Vier Ree-verkenners en een Crow-verkenner volgden hem op de voet. Ze hadden zich tegen zonsondergang ver voor de troepen uit bevonden en waren pas laat teruggekeerd. Jackson was half blank, half Piegan Blackfoot. Bij het horen van zijn verslag sprong Custer

enthousiast overeind.

Kort voor zonsondergang hadden Jacksons inheemse verkenners de resten gevonden van een enorm kamp, een groot aantal ronde afdrukken op de prairie waar tipi's hadden gestaan. Het spoor leidde van het kamp in westelijke richting, weg van de vallei van de Rosebud.

Custer was om twee redenen opgewonden. Generaal Terry had hem opgedragen tot aan de bovenstroom van de Rosebud op te rukken en vervolgens op zijn eigen intuïtie af te gaan, naargelang er nieuwe informatie beschikbaar was. Dat moment was nu aangebroken. Hij kon nu vrijelijk naar eigen inzicht een strategie en

tactiek ontwikkelen en zijn eigen strijdplan ontvouwen, zonder de orders van een ander te moeten afwachten. De tweede reden was dat hij eindelijk de grootste groep van de ongrijpbare Sioux leek te hebben opgespoord. Dertig kilometer naar het westen lag een tweede vallei, die door een andere rivier werd doorkruist, de Little Bighorn, die in noordelijke richting stroomde, zich daar samenvoegde met de Bighorn en uiteindelijk uitmondde in de Yellowstone.

Binnen twee of drie dagen zouden de gezamenlijke strijdkrachten van Gibbon en Terry de plek bereiken waar de rivieren samenkwamen en in zuidelijke richting

langs de Bighorn hun weg vervolgden, waardoor de Sioux omsingeld waren.

‘Laat het kamp opbreken,’ schreeuwde Custer en zijn officieren zochten snel hun eenheden op. ‘We trekken vannacht door.’ Hij draaide zich om naar de commandant. ‘Hou de gevangene bij je, sergeant Lewis. Bind hem vast op zijn paard en blijf bij mij in de buurt. Dan kan hij goed zien wat er met zijn vrienden gebeurt.’

Ze marcheerden de hele nacht door. Het was een ruw gebied, moeilijk begaanbaar en het liep buiten de vallei steeds verder omhoog tot aan de waterscheiding. De manschappen en de paarden raakten vermoeid. Vroeg in de

ochtend op zondag 25 juni kwamen ze aan bij de waterscheiding, het hoogste punt tussen de twee valleien. Het was pikdonker, maar de sterren straalden fel. Direct achter de waterscheiding vonden ze een riviertje dat volgens Mitch Bouyer de Dense Ashwood Creek was. Het stroomde in westelijke richting langs de helling naar beneden en mondde in de vallei uit in de Little Bighorn. De colonne volgde het riviertje, en even voor zonsopgang liet Custer halt houden, maar er werd geen kamp opgeslagen. De vermoeide mannen probeerden in de openlucht wat te slapen.

Craig en de commandant hadden als onderdeel van de hoofdkwartiergroep op

nog geen vijftig meter achter Custer gereden. Craig zat nog steeds op zijn paard, maar sergeant Lewis had zijn Sharps-geweer en een jagersmes afgenomen. Zijn enkels waren met stukken touw aan de zadelriemen vastgemaakt en zijn polsen waren op zijn rug gebonden. Tijdens de pauze voor zonsopgang had Lewis, een bruuske, openhartige man die alles volgens het boekje deed maar niet onvriendelijk was, zijn enkels losgemaakt en Craig op de grond laten glijden. Zijn polsen bleven vastgebonden, maar Lewis liet hem wel enkele slokken uit zijn veldfles drinken. De komende dag zou het weer bloedheet

worden.

Op dit moment nam Custer de eerste van alle domme beslissingen die hij die dag zou nemen. Hij liet een van zijn onderbevelhebbers komen, kapitein Frederick Benteen, en droeg hem op om met drie compagnies, D, H en K, naar het woestijnachtige gebied in het zuiden te rijden, de Badlands, om te zien of zich daar indianen bevonden. Craig, die binnen gehoorsafstand zat, hoorde dat Benteen, naar zijn mening een van de beste soldaten van de eenheid, protesteerde tegen zijn opdracht. Was het verstandig om de troepen op te splitsen nu zich een groot aantal vijandige indianen

verderop op de oevers van de Little Bighorn zou kunnen bevinden?

‘Dit is een bevel,’ snauwde Custer, en hij draaide zich om. Benteen haalde zijn schouders op en deed wat hem was opgedragen. Van de in totaal uit zeshonderd manschappen bestaande troepenmacht van Custer reden er honderdvijftig in de richting van de zich eindeloos uitstreckende heuvels en valleien van de Badlands voor wat later een nutteloze onderneming zou blijken te zijn.

Hoewel Craig en sergeant Lewis het nooit te weten kwamen, zouden Benteen en zijn doodvermoeide mannen en

paarden enkele uren later terugkeren naar de riviervallei, te laat om nog te kunnen helpen, maar eveneens te laat om te worden vermoord. Nadat hij zijn bevel had gegeven, liet Custer de mannen weer opstaan en trok het Zevende verder langs de rivierarm naar de grote rivier.

Na zonsopgang kwam een aantal Crow- en Ree-verkenners, dat voor de troepen uit had gereden, terug bij de colonne. Vlak bij de plek waar de Dense Ashwood Creek en de rivier samenvloeiden, hadden ze een heuveltje gevonden. Aangezien ze met de hele streek bekend waren, kenden ze ook deze plek goed. Er stonden dennenbomen, en vanuit de bomen

hadden ze uitzicht gehad op de hele vallei. Twee Ree-verkenners waren in een boom geklommen en hadden gezien wat er te zien was. Toen ze hoorden dat Custer vastbesloten was zijn mars voort te zetten, begonnen ze hun doodsliederen te zingen.

De zon kwam op en de hitte van die dag werd voelbaar. Voor Craig reed generaal Custer in zijn lichtbruine, leren tenue; hij trok zijn jas uit, rolde hem op en bond hem achter zich op het zadel. Hij reed verder in een blauw katoenen shirt en een lichtbruine hoed met een brede rand, die zijn ogen beschermde. De colonne bereikte de heuvel.

Custer reed tot halverwege de helling

en probeerde met een verrekijker te zien wat er voor hen lag. Ze stonden op de oever van het riviertje, een kilometer of vijf voor de plek waar het uitmondde in de grote rivier. Toen hij de heuvel afdaalde en met de overgebleven officieren in bespreking ging, gingen de eerste geruchten door de colonne. Hij had een gedeelte gezien van een Sioux-dorp, waar rook boven de kookvuren omhoog kringelde. Het was halverwege de ochtend.

Aan de overkant van de rivier en ten oosten ervan lag een lage rij heuvels, die iedereen aan de voet van de heuvels het zicht belette. Custer had zijn Sioux

gevonden. Hij wist niet precies hoeveel het er waren en weigerde naar de waarschuwingen van zijn verkenners te luisteren. Hij besloot aan te vallen, de enige manoeuvre die in zijn woordenschat voorkwam.

Hij besloot dat de schaarbeweging zijn strijdplan zou vormen. In plaats van de indianen aan de zuidelijke flank de pas af te snijden en dan te wachten tot Terry en Gibbon aan de noordzijde hetzelfde zouden doen, besloot hij om met de overgebleven troepen van het Zevende beide helften van de schaar te vormen.

Ben Craig, die nog altijd aan zijn paard was vastgebonden en op de krijgsraad

wachtte, hoorde hem zijn eerste onderbevelhebber, majoor Marcus Reno, opdragen met nog eens drie compagnies, A, B en M, verder te rijden in westelijke richting. Eenmaal bij de rivier aangekomen, moesten ze deze oversteken, rechts afslaan en het dorp vanuit het zuiden aanvallen. Hij zou een compagnie achterlaten om de muilezels en de voorraden te bewaken. Met de resterende vijf compagnies zou Custer noordwaarts oprukken achter de heuvelrij langs, tot hij de noordzijde van het dorp had bereikt. Dan zou hij naar de rivier rijden, deze oversteken en de Sioux vanuit het noorden aanvallen. Reno's drie en Custers eigen

vijf compagnies zouden de indianen insluiten en doden.

Craig kon niet zien wat er uit het zicht aan de andere kant van de heuvelrij lag, maar hij had de reacties van de Crow- en Ree-verkenners gezien. Zij wisten het wel en bereidden zich voor op de dood. Wat ze hadden gezien, was de grootste verzameling Sioux en Cheyenne die ze ooit op één plek bij elkaar hadden gezien of zouden zien. Zes enorme stammen waren bij elkaar gekomen voor een gezamenlijke jacht en hadden hun kamp opgeslagen langs de westelijke oever van de rivier de Little Bighorn. De groep bestond uit tien- tot vijftienduizend

indianen, die afkomstig waren van alle stammen van de Plains-indianen.

Craig wist dat in de Plains-gemeenschappen iedere man tussen de vijftien en veertig jaar als krijger werd beschouwd. Een zesde deel van elke Plains-stam bestond dus uit krijgers. Dat hield in dat zich tweeduizend krijgers bij de rivier bevonden, die niet in de stemming waren zich als makke schapen te laten teruggedrijven naar de reservaten nu ze net hadden gehoord dat er op de prairies in het noordwesten grote hoeveelheden herten en antilopen waren.

Wat veel erger was, maar waarvan nog niemand wist, was dat ze een week eerder

op generaal Crook waren gestuit en hem hadden verslagen, en geen angst kenden voor de in het blauw geklede soldaten.

Ook waren de mannen niet op jacht, zoals de mannen van Tall Elk de vorige dag.

Op de avond van de vierentwintigste hadden ze juist de overwinning op Crook uitbundig gevierd.

Dat dit pas een week na de gebeurtenissen plaatsvond, had een eenvoudige reden, want de rouwperiode om hun eigen doden in de strijd tegen Crook op de zeventiende besloeg een week, en het feest mocht pas zeven dagen later worden gehouden. Op de ochtend van de vijfentwintigste moesten de krijgers

bijkomen van het dansen van de avond ervoor. Ze waren niet gaan jagen en nog steeds volledig beschilderd.

Desondanks beseftte Craig dat dit geen slapend dorp was, zoals dat van Black Kettle bij de Washita. Na het middaguur splitste Custer zijn troepen op voor de laatste, dodelijke strijd.

De verkenner zag majoor Reno vertrekken, die langs de rivier naar de oversteekplaats afdaalde. Aan het hoofd van de B-compagnie reed kapitein Acton, die een korte blik wierp op de verkenner die door zijn toedoen zo goed als zeker tot de doodstraf was veroordeeld, even dunnetjes glimlachte en toen verder reed.

Achter zijn rug grijnsde sergeant Braddock spottend naar Craig toen hij voorbijreed. Binnen twee uur zouden ze beiden dood zijn en zouden de overgebleven mannen van Reno's drie compagnies op een heuveltop ingesloten zitten wachten tot Custer zou terugkomen om hen te helpen. Custer zou echter nooit terugkomen, en het was generaal Terry die hen twee dagen later zou bevrijden.

Craig zag dat nog eens honderdvijftig mannen van de slinkende strijdmacht naar het riviertje reden. Hoewel hij geen soldaat was, had hij weinig vertrouwen in hen. Minstens dertig procent van Custers troepen bestond uit rekruten met slechts

een minimale opleiding. Sommigen van hen konden hun paard wanneer het rustig was al nauwelijks in toom houden, en in de strijd zouden ze het absoluut niet onder controle hebben. Anderen hadden geen idee hoe ze met hun Springfield-geweer moesten omgaan.

Nog eens veertig procent van de mannen was weliswaar langer in dienst, maar had nog nooit een schot gelost op indianen, had nog nooit met hen gevochten en, afgezien van de gedweë en onderworpen indianen in de reservaten, nog nooit een indiaan gezien. Hij vroeg zich af hoe ze zouden reageren wanneer een krijgende, beschilderde horde krijgers

op hen af kwam stormen om hun vrouwen en kinderen te beschermen. Hij had een grimmig voorgevoel en bleek het later bij het rechte eind te hebben. Toen was het echter al veel te laat.

Hij wist dat er nog een laatste factor was waarmee Custer weigerde rekening te houden. In tegenstelling tot wat de legende beweerde, beschouwden de Plains-indianen het leven als heilig. Zelfs wanneer ze op oorlogspad waren, wilden ze koste wat het kost voorkomen dat er te veel slachtoffers in hun eigen gelederen vielen, en als twee van hun beste en dapperste krijgers het onderspit hadden gedolven, bliezen ze meestal de aftocht.

Custer viel echter hun ouders, vrouwen en kinderen aan. Hun eergevoel zou ervoor zorgen dat de krijgers hun gevecht pas zouden staken wanneer de laatste *wasichu* dood was. Ze kenden geen genade.

Terwijl de stofwolk van de drie compagnies van Reno langzaam langs het riviertje verdween, liet Custer de bevoorradingskaravaan stoppen en droeg hij een van zijn resterende zes compagnies op deze te bewaken. Met de overige compagnies, C, E, F, I en L, reed hij in noordelijke richting, terwijl de heuvelrug dekking bood tegen de indianen in de riviervallei, die eveneens door de heuvelrug aan het zicht werden onttrokken.

Hij riep de commandant bij zich en zei: ‘Neem de gevangene mee. Dan kan hij zien wat er met zijn vrienden gebeurt wanneer het Zevende hen bereikt.’

Toen draaide hij zich om en reed naar het noorden. De vijf compagnies volgden hem, in totaal ongeveer tweehonderdvijftig man. Craig beseftte dat Custer zich nog steeds van geen enkel gevaar bewust was, want hij liet drie burgers meerijden om het schouwspel te bewonderen. Een van hen was de spichtige, bebrilde journalist Mark Kellogg. Ook liet hij twee van zijn eigen, jonge familieleden meerijden, voor wie hij zich ongetwijfeld verantwoordelijk voelde. De eerste was zijn jongste broer

Boston Custer, negentien jaar oud, en de tweede zijn zestienjarig neefje, Autie Reed.

De mannen reden in een dubbele rij van ongeveer achthonderd meter lang. Achter Custer reed zijn adjudant, kapitein Cooke, en daarachter de ordonnans van die dag, soldaat John Martin, die tevens de bugelspeler van het regiment was. Zijn echte naam was Giuseppe Martino; hij was een Italiaanse immigrant, die ooit bugelspeler was geweest bij Garibaldi en slechts een beperkte kennis van de Engelse taal had. Tien meter achter Custer reden sergeant Lewis en de geknevelde Ben Craig.

Toen ze de heuvels in reden, waarbij ze ervoor zorgden steeds onder de top te blijven, konden ze, als ze zich omdraaiden in hun zadels, zien hoe majoor Reno en zijn mannen de Little Bighorn overstaken om vanuit het zuiden te kunnen aanvallen. Op dat moment merkte Custer de sombere blikken op de gezichten van zijn Crow- en Ree-verkenners op, en hij gaf hun toestemming om hun paarden te keren en terug te rijden. Dit deden ze snel, voordat hij zich kon bedenken, en zij overleefden de dag.

Custer en consorten reden vijf kilometer verder, tot ze ten slotte de heuveltoppen links van hen bereikten en in de vallei

konden kijken. Craig hoorde hoe de rijzige sergeant naast hem diep ademhaalde, zijn paard inhield en mompelde: ‘Mijn god.’ De oever aan de overzijde van de rivier was één zee van tipi’s.

Zelfs op die afstand kon Craig de vorm van de tenten onderscheiden en de kleuren van de decoraties, waardoor hij de stammen kon identificeren. Er waren zes afzonderlijke dorpen.

Als Plains-indianen op pad gingen, deden ze dat in colonne, stam bij stam. Wanneer ze halt hielden om hun kamp op te slaan, zette elke stam een eigen dorp op. Daarom was het kamp lang en smal, in de vorm van zes cirkels, die zich aan de

andere kant van het water op de rivieroever hadden uitgespreid.

Toen ze hier enkele dagen eerder stopten, waren ze op weg naar het noorden. De eer om te bepalen waar ze zouden bivakkeren, was toebedacht aan de Northern Cheyenne, dus lag hun dorp het noordelijkst. Daarna volgden hun intiemste bondgenoten, de Oglala Sioux. Vlak bij de Oglala stonden de tenten van de Sans Arc Sioux, en daarnaast de Blackfoot. De tenten van de Minneconjou stonden op de op een na zuidelijkste plek, en het laatste, zuidelijkste dorp en de staart van de colonne, die inmiddels al door majoor Reno werd aangevallen, was

dat van de Hunkpapa, wiens Sioux-opperhoofd en hoofdmedicijnman de veteraan Sitting Bull was.

Er waren ook nog andere indianen aanwezig, die met hun naaste familieleden optrokken, te weten Santee, Brulé en Assiniboin Sioux. Wat door de heuvels aan het zicht werd onttrokken en onzichtbaar was voor het Zevende, was dat majoor Reno's aanval op de zuidflank van Sitting Bulls Hunkpapa-stam één grote ramp was. De Hunkpapa waren uit hun tenten gestroomd, velen van hen te paard en uitgerust met wapens, en gingen in de tegenaanval.

Het was bijna twee uur 's middags.

Reno's mannen werden aan de linkerkant snel en behendig overvleugeld door krijgers die op hun pony's op de prairie om hen heen cirkelden en hen na een omtrekkende beweging dwongen zich te verschansen in het populierenbos op de oevers van de rivier die ze zojuist waren overgestoken.

Tussen de bomen stegen velen van hen af, anderen hadden de macht over hun paard verloren en waren eraf geworpen. Sommigen hadden hun geweer verloren, die de Hunkpapa glunderend hadden meegenomen. Binnen enkele minuten zouden de overgebleven mannen diezelfde rivier nog eens moeten oversteken en zich

verschansen op de heuveltop, waar ze zesendertig uur lang zouden worden belegerd.

Generaal Custer onderwierp dat wat hij kon zien aan een onderzoekende blik, en op een paar meter bij hem vandaan keek Craig aandachtig naar de grote indianenbestrijder. In de kampen waren squaws en kinderen zichtbaar, maar geen krijgers. Custer was aangenaam verrast. Craig hoorde dat hij tegen de bevelhebbers van de compagnies die zich om hem heen hadden verzameld, riep: 'We dalen af, stekende rivier over en bezetten het dorp.'

Toen riep hij kapitein Cooke bij zich en

dicteerde hem een bericht.

Verbazingwekkend genoeg was het gericht aan kapitein Benteen, die hij lange tijd geleden de wildernis in had gestuurd. Het bericht dat Cooke opschreef, luidde: KOM GAUW. GROOT DORP. WEES SNEL. NEEM VOORRAAD MEE. Hij bedoelde daarmee extra munitie. Dit bericht gaf hij aan bugelspeler Martino, die de gebeurtenissen zou overleven.

Als door een wonder wist de Italiaan Benteen op te sporen, omdat deze slimme officier de nutteloze jacht in de Badlands had opgegeven en was teruggekeerd naar het riviertje, waarna hij zich ten slotte op de belegerde heuvel bij Reno had

aangesloten. Toen was er echter al geen sprake meer van dat ze de gedoemde Custer nog konden bereiken.

Martino draafde terug in de richting waaruit ze gekomen waren en Craig draaide zich om in zijn zadel om hem na te kijken. Hij zag dat vierentwintig mannen van kapitein Yates' F-compagnie hun paarden eveneens omkeerden en wegreden zonder verdere orders af te wachten. Niemand probeerde hen tegen te houden. Craig wierp een blik op Custer, die voor hem stond. Drong er dan niets door tot die stijfkop?

De generaal stond in zijn stijgbeugels, zwaaide met zijn lichtbruine hoed boven

zijn hoofd en riep naar zijn manschappen: 'Hoera, mannen, we hebben ze te pakken!'

Dit waren de laatste woorden die de vertrekkende Italiaan opving, en hij zou ze later tijdens het onderzoek herhalen. Craig merkte op dat Custer, net als zoveel mannen met dun, kastanjebruin haar, op zijn zesendertigste al kaal werd. Hoewel hij van de indianen de bijnaam Lang Haar had gekregen, had hij het voor de zomercampagne kort laten knippen. Wellicht was dit de reden waarom de Oglala-squaws hem later, nadat hij was gesneuveld, niet herkenden en de krijgers meenden dat het niet de moeite waard was hem te scalperen.

Na zijn kreet gaf Custer zijn paard de sporen, en de resterende tweehonderdtien mannen volgden hem. Het terrein voor hen, dat naar de oever van de rivier leidde, was vlakker en gemakkelijker begaanbaar voor een heuvelafwaartse aanval. Na een kilometer zwenkten de compagnies een voor een naar links en daalden ze de helling af, waarna ze de rivier doorwaadden en de aanval inzetten. Op dat moment explodeerde het Cheyenne-dorp als het ware.

De krijgers kwamen als een zwerm bijen tevoorschijn, beschilderd in hun oorlogskleuren, met ontbloot bovenlijf, en reden onder op hoge toon gekrijste 'Yip,

yip, yip'-kreten naar de rivier, staken deze over en naderden de vijf compagnies via de oostelijke oever. De blauwjassen bleven als verstijfd staan.

Sergeant Lewis hield zijn paard in, en naast hem hoorde Craig hem opnieuw 'Mijn god' mompelen. Eenmaal aan de overkant van de rivier aangekomen, lieten de Cheyenne zich van hun pony's glijden en gingen te voet verder. Ze liepen een stuk, lieten zich dan in het hoge gras vallen om onzichtbaar te worden, klauterden weer overeind, renden een paar passen vooruit en lieten zich toen opnieuw vallen. De eerste pijlen regenden op de cavalerie neer. Een ervan drong zich in de

flank van een paard, dat hinnikte van de pijn, steigerde en zijn berijder afwierp.

‘Afstijgen. Paarden naar achteren.’

De kreet was afkomstig van Custer, en niemand had een tweede aansporing nodig. Craig zag dat sommige van de soldaten hun Colt .45 uit hun holster trokken, hun paard door het hoofd schoten en het lijf als beschutting gebruikten. Dat waren de slimsten onder de soldaten.

Er was op de heuvel geen enkele dekking, geen steen of rotsblok om beschutting achter te zoeken. De mannen gleden van hun paarden, en van elke compagnie werd er een aantal van hen

aangewezen, dat een tiental paarden bij de teugels grepen en ze snel terugleidden naar de achterkant van de heuveltop. Sergeant Lewis keerde zowel zijn eigen paard als dat van Craig en liet ze terug galopperen naar de heuvelrug. Daar mengden ze zich tussen de ronddrivende legerpaarden, die door een tiental soldaten in bedwang werden gehouden. Al gauw konden de paarden de indianen ruiken. Ze werden schichtig, steigerden en trokken de mannen die hun teugels vasthielden mee. Lewis en Craig keken vanuit het zadel toe. Na de eerste aanval verliep het gevecht rustig. De indianen waren echter nog niet klaar, en waren bezig met een

omtrekkende beweging.

Later werd wel beweerd dat de Sioux Custer die dag de das hebben omgedaan, maar dat is onjuist. Het waren vooral de Cheyenne die de frontale aanval inzetten. Hun verre neven, de Oglala Sioux, gunden hun de eer om hun eigen dorp te verdedigen dat als eerste door Custer zou zijn aangevallen en verrichtten zelf een ondersteunende rol door om de legerflanken heen te rijden en zo alle vluchtwegen af te snijden. Vanaf zijn positie kon Craig de Oglala in de verte overal door het hoge gras zien sluipen. Binnen twintig minuten waren alle kansen op een veilige terugtocht verkeken. De

fluitende kogels en suizende pijlen kwamen steeds dichterbij hen in de buurt. Een van de soldaten die met de zorg voor de paarden waren belast, werd door een pijl onderin zijn keel geraakt en viel gillend en naar adem snakkend neer.

De indianen hadden een paar geweren en zelfs een aantal ouderwetse vuursteengeweren, maar het waren er niet veel. Aan het eind van de middag zouden ze echter aanmerkelijk beter bewapend zijn met nieuwe Springfields en Colts. Ze maakten in het begin van de strijd voornamelijk gebruik van pijlen, wat voor hen twee voordelen had. Een boog maakt geen geluid en verraadt daardoor de

positie van de schutter niet. Veel blauwjassen kwamen die middag om door een pijl in de borst zonder zelf ook maar één doelwit te hebben gezien. Het tweede voordeel was dat een regen van pijlen hoog in de lucht kon worden geschoten en dan vrijwel verticaal op de cavaleristen terechtkwam.

Voor de paarden waren de gevolgen hiervan het ergst, want binnen een uur was een tiental ervan door de neerkomende pijlen geraakt. Ze rukten zich los van hun begeleiders, trokken de teugels uit hun handen en draafden weg langs het pad, gevolgd door de niet-gewonde paarden. Lang voordat de

mannen dood waren, waren de paarden verdwenen, en daarmee alle hoop op ontsnapping. Paniek maakte zich alomteelst meester van de in elkaar gedoken soldaten. De enkele ervaren officieren en onderofficieren die nog aanwezig waren, verloren eenvoudigweg alle controle.

Het Cheyenne-dorp was dat van Kleine Wolf, die echter toevallig niet aanwezig was. Toen hij een uur na afloop van de strijd opdook, werd hij van alle kanten weggehoond vanwege zijn afwezigheid. Hij was echter meegegaan met de groep verkenners die langs de Rosebud en aan de andere kant van de waterscheiding van de Little Bighorn op zoek was naar

Custer.

Tijdens zijn afwezigheid was de leiding in handen van de volgende krijgsoudste, een gast van de Southern Cheyenne die luisterde naar de naam Lame White Man. Hij was halverwege de dertig en lam noch blank. Toen een groep van dertig soldaten onder leiding van een officier probeerde een uitbraak naar de rivier te forceren, viel hij hen in zijn eentje aan, brak eigenhandig hun verzet en stierf hierbij de waardige dood van een echte held. Geen enkele van de dertig soldaten kwam terugkruipen naar de troepen op de helling. Door de aanblik van hun doodstrijd verloren hun makkers de hoop

dat ze het zouden overleven.

Vanaf de top konden Lewis en Craig het geluid horen van de biddende en jammerende mannen die oog in oog stonden met de dood. Een soldaat, nauwelijks meer dan een jongen en huilend als een baby, verliet de gelederen en kwam boven op de heuvel naar de twee overgebleven paarden toe. Binnen twee seconden raakten vier pijlen hem met een doffe klap in zijn rug en viel hij stuiptrekkend neer.

De twee mannen te paard waren nu binnen schootsafstand, en verschillende pijlen vlogen fluitend langs hen heen. Onder hen op de helling waren nog

hooguit vijftig tot honderd mannen in leven, van wie minstens de helft waarschijnlijk wel door een pijl of een kogel was verwond. Een enkele keer klom een krijger, die uit was op persoonlijke glorie, op zijn pony en daverde vlak langs de in elkaar gedoken soldaten door een regen van pijlen, maar door de ongeoefendheid van de slechte schutters kon hij ongedeerd maar eervol ontsnappen. En telkens weer klonken er hoge kreten.

Alle soldaten dachten dat het strijdkreten waren, maar Craig wist wel beter. De kreten van de aanvallende indiaan waren geen strijdkreten, maar

doodskreten, voor zijn eigen dood. Hij vertrouwde zijn ziel eenvoudigweg toe aan de Everywhere Spirit.

Wat de soldaten van het Zevende die dag werkelijk de kop kostte, was hun angst om levend gevangen te worden genomen en te worden gemarteld. Iedere soldaat was gehersenspoeld met verhalen over de afgrijselijke manier waarop indianen hun gevangenen lieten sterven, maar over het algemeen was hun informatie onjuist.

Plains-indianen kenden het begrip krijgsgevangenen niet. Daar hadden ze eenvoudigweg geen ruimte voor. Een vijandige krijgsmacht kon zich echter wel

eervol overgeven wanneer ze de helft van de manschappen in de strijd had verloren. Na zeventig minuten was dit wat Custer betreft zeker het geval. Als een tegenstander echter bleef doorvechten, zou hij normaal gesproken tot op de laatste man worden afgeslacht.

Als iemand levend gevangen werd genomen, zou hij slechts bij hoge uitzondering worden gemarteld. Dit gebeurde wanneer hij werd herkend als een man die had gezworen nooit tegen indianen of een bepaalde stam te zullen vechten en zijn belofte had verbroken. Eveneens wanneer hij op een laffe manier had gevochten en dus als het

verachtelijkste wezen op aarde werd beschouwd. In beide gevallen was hij geen eervolle strijder.

In de cultuur van de Sioux en de Cheyenne kon een man zijn eer terugwinnen door pijn moedig en stoïcijns te verdragen. Een leugenaar of lafaard werd door pijniging nog één kans gegeven. Custer had de Cheyenne ooit bezworen dat hij nooit meer tegen hen zou vechten. Twee squaws van die stam herkenden hem echter tussen de gevallen soldaten en duwden twee priemen door de trommelvliezen van de dode, zodat hij de volgende keer beter zou kunnen horen.

De kring van Cheyenne en Sioux sloot

zich steeds dichterbij hen heen, en paniek maakte zich meester van de overgebleven manschappen. In die dagen was er tijdens een gevecht nooit echt goed zicht, omdat de munitie damp veroorzaakte. Na een uur was de heuvel in een wolk van kruitdampen gehuld, en uit die wolk kwamen beschilderde wilden tevoorschijn. Hun fantasie ging met de mannen op de loop. Jaren later zou een Engelse dichter schrijven:

*Wanneer je gewond op de vlaktes van
Afghanistan ligt*

*en de vrouwen je aan stukken komen
snijden,*

dan rol je naar je geweer, je schiet jezelf

door je hoofd

*en je gaat als een soldaat naar de
Schepper.*

Geen van de laatste overlevenden op die heuvel zou lang genoeg leven om ooit over Kipling te horen, maar hij beschreef precies wat ze deden. Craig hoorde de eerste schoten van gewonde mannen die zichzelf met hun revolver de ellendige martelingen bespaarden. Hij keerde zich om naar sergeant Lewis.

De rijzige sergeant naast hem was wit weggetrokken. Het was onmogelijk om langs het pad te vluchten, want het krioelde er van de Oglala Sioux.

‘Sergeant, laat me niet als een

vastgebonden beest sterven,' riep de verkenner hem toe. Lewis hield even stil, dacht na en besloot dat zijn plicht hier ophield. Hij liet zich van zijn paard glijden en sneed de touwen door waarmee Craigs enkels aan de stijgbeugels waren vastgebonden.

Op dat moment gebeurden er in minder dan één seconde drie dingen. Twee pijlen drongen zich van een afstand van hooguit dertig meter in de borst van de sergeant. Met het jagersmes in de hand keek hij enigszins verbaasd naar de pijlen, toen knikten zijn knieën en viel hij voorover.

Van nog dichterbij rees een Sioux-

krijger op uit het hoge gras, richtte zijn ouderwetse vuursteengeweer op Craig en schoot. Blijkbaar had hij te veel kruit gebruikt om van een grotere afstand te kunnen schieten, maar veel erger was dat hij was vergeten de laadstok te verwijderen. Het staartstuk ontplofte met een enorme knal, een steekvlam schoot omhoog en de rechterhand van de man werd volledig verbrijzeld. Als hij vanaf schouderhoogte had gevraagd, zou hij het grootste gedeelte van zijn hoofd zijn kwijtgeraakt, maar hij schoot vanaf zijn heup.

De laadstok stak als een trillende harpoen uit de loop. Craig had de man

recht in zijn gezicht gekeken. De laadstok raakte zijn paard vol in de borst en drong door tot zijn hart. Het paard zakte in elkaar en Craig probeerde, ondanks zijn nog altijd vastgebonden handen, van het kadaver te springen. Hij belandde op zijn rug, knalde met zijn hoofd tegen een rotsblok en raakte buiten westen.

Tien minuten later was de laatste blanke soldaat gesneuveld. De verkenner was bewusteloos en zag niets, en de strijd was verbazingwekkend snel voorbij. Sioux-krijgers zouden later vertellen dat enkele tientallen overlevenden het ene moment nog fel vochten, om even daarna eenvoudigweg te worden weggevaagd door

de Everywhere Spirit. De meesten gebruikten hun geweer of Colt. Sommigen hielpen hun gewonde kameraden, anderen schoten op zichzelf.

Toen Ben Craig bijkwam, bonkte zijn hoofd en was hij duizelig door de klap tegen de rots. Hij deed één oog open en lag op zijn zij, met zijn handen vastgebonden op zijn rug en met één wang op de grond gedrukt. Grassprietjes kietelden zijn gezicht. Toen het in zijn hoofd iets helderder werd, werd hij zich bewust van de in zacht schoeisel gestoken voeten die om hem heen liepen, de opgewonden stemmen en een enkele triomfantelijke kreet. Hij begon weer wat

scherper te zien.

Blote benen en voeten in mocassins renden over de helling, en Siouxs krijgers waren op zoek naar buit en trofeeën. Een van hen moest hebben gezien dat Craig zich had bewogen. Er klonk een opgewonden gil en toen trokken sterke handen hem overeind.

Om hem heen stonden vier krijgers met beschilderde en vertrokken gezichten, die nog steeds in de ban waren van hun moordlust. Hij zag hoe een van hen zijn stenen strijdnots ophief om hem zijn hoofd in te slaan, en terwijl hij op zijn dood wachtte, vroeg hij zich heel even doelloos af wat er aan de andere kant op

hem lag te wachten. De dreun kwam echter niet. In plaats daarvan zei een stem: 'Stop.'

Hij keek op. De man die had gesproken, zat drie meter verderop schrijlings op zijn pony. De ondergaande zon scheen over de rechterschouder van de ruiter, en tegen het felle licht was de man slechts een silhouet.

Hij droeg geen tooi, en zijn haar viel als een donkere mantel om zijn schouders en op zijn rug. Hij had geen speer of stalen bijl en was dus blijkbaar geen Cheyenne.

De pony waarop de man reed, deed een stap opzij, waardoor de zon nu werd afgeschermd door de schouder van de

man. De schaduw van de ruiter viel over Craigs gezicht en hij kon iets meer onderscheiden.

De pony was niet gevlekt zoals de meeste indiaanse paarden. Hij was heel lichtbruin, een prachtige, zeldzame goudkleur. Craig had over deze pony gehoord.

Afgezien van een lendendoek om zijn middel en mocassins aan zijn voeten was de man naakt. Hij was gekleed als een eenvoudige krijger, maar had de autoriteit van een opperhoofd. Hij droeg geen schild om zijn linkerarm, alsof hij persoonlijke bescherming verachtte, maar in zijn linkerhand had hij een stenen strijdknops

gekneld. Sioux.

De strijdknots was een gevreesd wapen, dat bestond uit een handvat van vijfenveertig centimeter en eindigde in een vork. In de vork was een gladde steen verwerkt ter grootte van een flink ganzenei. De steen was vastgebonden met dunne reepjes huid, die tijdens het bevestigen nat waren geweest. Doordat ze in de zon werden gedroogd, krompen de reepjes en kwamen ze strakker om de steen te zitten, waardoor hij muurvast in de vork zat. Een klap van een strijdknots kon armen, schouders of ribben verbrijzelen en de menselijke schedel als een walnoot vermorzelen. De knots kon

alleen van dichtbij worden gebruikt, dus leverde het gebruik ervan veel eer op.

Toen hij opnieuw sprak, gebruikte hij de taal van de Oglala Sioux, die het meest op die van de Cheyenne leek, waardoor de verkenner hem kon verstaan.

‘Waarom is die wasichu vastgebonden?’

‘Dat hebben wij niet gedaan, Chief.

We hebben hem zo gevonden; hij was door zijn eigen mensen vastgebonden.’

De donkere blik gleed langs de touwen die Craigs enkels bij elkaar hadden gehouden. Hij zag alles, maar zei niets en bleef in gedachten verzonken zitten. Zijn borst en schouders werden bedekt door geschilderde cirkels die hagelstenen

voorstelden en vanaf zijn haargrens liep een enkele zwarte bliksemschicht tot zijn door kogels geschampte kin. Hij droeg verder geen versiering, maar Craig herkende hem uit de verhalen. Voor hem stond de legendarische Crazy Horse, al twaalf jaar – sinds zijn zesentwintigste de onbetwiste leider van de Oglala Sioux, een man die werd gerespecteerd vanwege zijn onbevreesdheid, raadselachtigheid en zelfverloochening.

Een avondbriesje kwam van de lager gelegen rivier en blies door het haar van het opperhoofd en de veer achter op het hoofd van de verkenner, die op een met leer bedekte schouder bleef rusten. Crazy

Horse zag het. Het was een ereteken dat door de Cheyenne werd uitgereikt.

‘We laten hem in leven,’ besloot Crazy Horse. ‘Breng hem naar Chief Sitting Bull en laat hem een beslissing nemen.’

De krijgers waren teleurgesteld dat ze deze kans op veel buit moesten laten schieten, maar gehoorzaamden. Craig werd overeind getrokken en naar de rivier beneden gedreven. Gedurende de tocht, die slechts een kilometer lang was, overzag hij de nasleep van het bloedbad.

Op de helling lagen alle tweehonderdtien mannen van de vijf compagnies, op de verkenners en de deserteurs na, in de onnatuurlijke houding

waarin ze waren gevallen. De indianen namen hen in hun zoektocht naar trofeeën alles af en verminkten hen daarna op rituele wijze, afhankelijk van de gebruiken van hun stam. De Cheyenne sneden hun benen open, zodat de doden hen niet konden achtervolgen, en de Sioux vermorzelden met hun stenen knotsen schedels en gezichten. Anderen sneden armen, benen en hoofden af.

Twintig meter lager op de helling zag de verkenners het lichaam van George Armstrong Custer liggen. Hij was naakt, op zijn witte katoenen sokken na, een witmarmeren lichaam onder de felle zon. Afgezien van de doorgestoken

trommelvliezen was hij niet verminkt, en zo zou hij door Terry's mannen worden aangetroffen.

Alles werd uit de zakken en zadeltassen gehaald en meegenomen – geweren en revolvers, met de overvloedige voorraad munitie die was overgebleven, tabakszakken, stalen horloges, leren portefeuilles met familiefoto's, alles wat maar enigszins voor oorlogsbuit kon doorgaan. Daarna volgden petten, laarzen en uniformen. Op de heuvel krioelde het van de indianen en squaws.

Op de rivieroever stond een groepje pony's. Craig werd op een ervan gehesen en samen met vier bewakers stak hij de

Little Bighorn over naar de westelijke oever. Toen ze door het Cheyenne-dorp reden, kwamen de vrouwen naar buiten om allerlei beledigingen naar de enige overlevende blanke te krijsen, maar ze zwegen allen toen ze de adelaarsveer zagen. Was dit een vriend of een verrader?

De groep reed door de kampen van de Sans Arc en de Minneconjou, tot ze het dorp van de Hunkpapa bereikten. Het kamp was in rep en roer.

Deze krijgers hadden op de heuvel niet oog in oog gestaan met Custer, maar ze hadden majoor Reno afgeweerd en verdreven. De overgebleven soldaten bevonden zich op dat moment samen met

Benteen en de muilezels aan de andere kant van de rivier, waar ze op hun heuveltop werden belegerd en zich vertwijfeld afvroegen waarom Custer niet uit de heuvels tevoorschijn kwam om hen te ontzetten.

Overal reden Blackfoot-, Minneconjou- en Hunkpapa-krijgers, die triomfantelijk zwaaiden met de trofeeën die ze van de gesnevelde mannen van Reno's troepen hadden afgenomen. En hier en daar ontdekte Craig een blonde of roodharige scalp die hoog in de lucht werd gehouden. Omringd door luidkeels krijsende squaws bereikten ze de tent van de beroemde medicijnman en rechter,

Sitting Bull.

Craigs Oglala-begeleiders brachten Sitting Bull op de hoogte van de opdracht van Crazy Horse, leverden de gevangene bij hem af en keerden terug naar de heuvel om hun deel van de trofeeën op te eisen. Craig werd ruw in een tipi geduwd en twee oude, gewapende squaws kregen de opdracht hem te bewaken.

De duisternis was allang ingevallen toen men weer aan hem dacht. Een tiental krijgers kwam hem halen en trok hem uit de tent. Overal brandden kampvuren, en in het licht van het vuur zagen de nog steeds beschilderde krijgers er angstaanjagend uit. De stemming was

echter minder opgewonden, hoewel er in het duister van achter het belegerde populierenbos en aan de overkant van de rivier op een kilometer afstand nog steeds af en toe schoten klonken, die erop wezen dat de Sioux bezig waren de heuvel te beklimmen waarop Reno's troepen zich achter een rotswand hadden verschanst.

De strijd had de Sioux aan beide zijden van het kamp eenendertig dodelijke slachtoffers gekost. Hoewel achttienhonderd krijgers bij de strijd betrokken waren geweest en hun vijand vrijwel volledig was verslagen, beschouwden ze dit als een zwaar verlies. Overal in het kamp treurden weduwen

over echtgenoten en zonen, en bereidden ze hen voor op de Grote Reis.

Midden in het Hunkpapa-dorp brandde een vuur dat groter was dan de overige vuren, en daaromheen zat een tiental opperhoofden, met als voornaamste onder hen Sitting Bull. Hij was op dat moment net veertig, maar zag er veel ouder uit. Zijn roodbruine gezicht glansde donker in het licht van het vuur en was gerimpeld. Net als Crazy Horse werd hij gerespecteerd, omdat hij eens een visioen had gehad over de toekomst van zijn volk en de bizonen op de prairie. Het was een somber visioen geweest: hij had gezien dat alle indianen door de blanke man werden

vermoord, en het was algemeen bekend dat hij de wasichu haatte. Craig werd op een meter of tien links van hem op de grond gesmeten, zodat het vuur niet tussen hen in lag. Ze staarden hem allen enige tijd aan, tot Sitting Bull een bevel blafte dat Craig niet verstond. Een krijger trok een mes en ging achter Craig staan, die op de doodsteek wachtte.

Het mes sneed door de touwen waarmee zijn polsen waren vastgebonden. Voor het eerst in vierentwintig uur kon hij zijn handen voor zijn lichaam houden. Hij besepte dat hij er totaal geen gevoel meer in had. Het bloed stroomde langzaam terug in zijn aderen, wat eerst een

tintelend gevoel veroorzaakte en vervolgens een helse pijn. Hij vertrok echter geen spier.

Sitting Bull sprak opnieuw, deze keer tegen hem. Hij verstond hem niet, maar antwoordde in de taal van de Cheyenne. Er ontstond opgewonden gemompel toen een van de andere opperhoofden, Two Moon, een Cheyenne, reageerde.

‘De Grote Chief vraagt waarom de wasichu je met je handen op de rug op je paard hebben vastgebonden.’

‘Ik had hen beledigd,’ zei de verkenner.

‘Was het een ernstig vergrijp?’ Two Moon bleef de rest van de ondervraging als tolk fungeren.

‘De opperhoofden van de blauwe uniformen wilden me ophangen. Morgen.’

‘Wat had je gedaan?’

Craig dacht na. Was het pas een dag geleden dat Braddock de tent van Tall Elk had verwoest? Hij begon met die gebeurtenis en eindigde met zijn veroordeling tot ophanging. Hij zag dat Two Moon knikte toen hij over de tenten van Tall Elk sprak. Hij was er al van op de hoogte. Na elke zin wachtte hij even tot Two Moon het voor de Sioux had vertaald en toen hij was uitgesproken, werd er even fluisterend overlegd. TwoMoon riep een van zijn mannen.

‘Rij naar ons dorp en haal Tall Elk en

zijn dochter.’

De krijger liep naar zijn pony, steeg op, reed weg en Sitting Bull zette de ondervraging voort.

‘Waarom zijn jullie gekomen om oorlog te voeren tegen de Rode Man?’

‘Ze hebben mij verteld dat ze zijn gekomen om de Sioux te laten terugkeren naar de reservaten in de Dakota’s. Er werd niets gezegd over doden, totdat Lang Haar gek werd.’

Opnieuw werd er even overlegd. ‘Was Lang Haar erbij?’ vroeg Two Moon. Voor het eerst besepte Craig dat ze absoluut geen idee hadden tegen wie ze hadden gevochten.

‘Hij ligt op de heuvel aan de andere kant van de rivier en hij is dood.’

De opperhoofden overlegden opnieuw kort en zwegen toen. Een vergadering van opperhoofden was een serieuze aangelegenheid en ze hadden geen haast. Na een halfuur vroeg Two Moon:

‘Waarom draag je de witte adelaarsveer?’

Craig vertelde het hem. Tien jaar geleden had hij zich als veertienjarige bij een groepje jonge Cheyenne aangesloten om in de bergen te gaan jagen. Ze hadden allen pijl en boog gehad, behalve Craig, die Donaldsons Sharps-geweer had mogen lenen. Ze werden verrast dooreen oude grizzlybeer, een slechtgehumeurd oud dier

dat vrijwel geen tand meer in zijn bek had, maar zulke krachtige voorpoten had dat hij een man met één enkele klap kon doden. De beer was luid brullend uit het struikgewas opgedoken en had hen aangevallen.

Op dit moment in het verhaal vroeg een van de krijgers achter Two Moon toestemming om het woord te nemen. ‘Ik herinner me dit verhaal. Het is in het dorp van mijn neef gebeurd.’

Niets is zo fijn als een goed verhaal dat rondom het kampvuur wordt verteld. De krijger werd dus verzocht de rest van het verhaal te vertellen en de Sioux spitsten hun oren om niets van Two Moons

vertaling te missen.

‘De beer was zo groot als een berg, en razendsnel. De jonge Cheyenne klommen snel in een boom. De kleine wasichu legde echter rustig aan en schoot. De kogel trof doel onder de bek van het dier en raakte hem in de borst. Hij verhief zich op zijn achterpoten, zo hoog als een boom, en bleef dichterbij komen, hoewel hij stervende was.

De blanke jongen verwijderde de gebruikte patroonhuls, stopte er een nieuwe in en schoot nogmaals. De tweede kogel verdween in de brullende bek, drong door het gehemelte heen en raakte zijn hersens. De beer deed nog één stap en viel

toen voorover. Zijn enorme kop viel zó dicht bij de jongen neer dat zijn knieën onder het slijm en bloed kwamen te zitten. Hij verroerde echter geen vin.

Ze stuurden iemand naar het dorp om te vertellen wat er was gebeurd en krijgers kwamen met een travois om het monster te villen en de huid mee te nemen om er een slaapmantel van te maken voor de vader van mijn neef. Toen vierden ze feest en gaven hem een nieuwe naam: Doodt Beer Zonder Vrees, en de adelaarsveer van een jager. Zo werd het honderd manen geleden in mijn dorp verteld, voordat we naar de reservaten werden gestuurd.'

De opperhoofden knikten goedkeurend.

Het was een mooi verhaal. Een groep ruiters kwam aanrijden. De pony's sleepten een travois mee. Twee mannen die Craig nog niet eerder had gezien, gingen in het schijnsel van het vuur staan. Aan hun getooide en gevlochten haar te zien waren het Cheyenne.

Een van hen was Kleine Wolf, die vertelde dat hij ten oosten van de rivier op jacht was geweest, toen hij rookwolken zag opstijgen boven de Rosebud. Hij ging op onderzoek uit, vond de vermoorde vrouwen en kinderen en was daar nog toen hij de soldaten in hun blauwe uniformen hoorde terugkeren, dus volgde hij hen de hele dag en nacht, tot ze bij het kamp in

de vallei kwamen. Hij was echter te laat om deel te nemen aan de grote strijd.

De andere man was Tall Elk. Hij was pas van de jacht teruggekeerd toen de soldaten al waren vertrokken en rouwde om zijn vermoorde vrouwen en kinderen, maar toen kwam zijn dochter terug. Ze was gewond, maar leefde nog. Samen met zijn negen krijgers had hij dag en nacht doorgereden om het kamp van de Cheyenne te vinden, en ze waren net op tijd geweest voor het grote gevecht, waaraan ze strijdlustig hadden deelgenomen. Hij had zijn eigen dood gezocht op Custers heuvel en doodde vijf wasichu-soldaten, maar de Everywhere

Spirit had hem niet meegenomen.

Het meisje op de travois werd als laatste gehoord. Ze was bleek en leed veel pijn door de wond en de lange tocht vanaf de Rosebud, maar ze sprak duidelijk.

Ze vertelde over het bloedbad en over de grote man met de strepen op zijn arm. Ze verstond zijn taal niet, maar begreep wat hij van haar eiste voordat ze stierf. Ze vertelde dat de man in het leren pak haar water had gegeven, zijn maaltijd had genuttigd, haar toen op een pony had gezet en naar haar volk had teruggestuurd.

De opperhoofden overlegden. De uitspraak kwam van Sitting Bull, maar iedereen was het ermee eens. De wasichu

mocht blijven leven, maar hij kon niet terug naar zijn volk. Daar zou hij gedood worden, of mogelijk de positie van de Sioux verraden. Hij zou aan Tall Elk worden geschonken, die hem naar eigen goeddunken als gevangene of gast kon behandelen. In de lente was hij vrij om te gaan of, indien hij dat verkoos, bij de Cheyenne te blijven.

Rondom het kampvuur klonk instemmend gegrom van de krijgers. Zo was het goed. Craig reed met Tall Elk naar de tipi die hij toegewezen had gekregen en bracht de nacht door met de twee krijgers die hem moesten bewaken. 's Ochtends werd het grote kamp

opgebroken om verder te trekken. Tegen zonsopgang waren er al verkenners teruggekomen, die meldden dat er in het noorden nog veel meer blauwjassen waren, dus besloten ze naar de Bighorn Mountains in het zuiden te trekken en af te wachten of de wasichu hen zouden volgen.

Nu hij hem in zijn stam had opgenomen, was Tall Elk zeer gul. Er waren vier legerpaarden gevonden die niet gewond waren, en Craig mocht er een uitkiezen. De Plains-indianen hechtten er niet veel waarde aan en gaven de voorkeur aan hun eigen stevige pony's. De paarden hadden hooi nodig, wat de indianen nooit

verzamelden, en konden de winter niet, zoals de pony's, overleven door het eten van korstmos, mos en wilgenbast. Craig koos een stevig uitziende, slanke vos uit en noemde haar Rosebud, naar de plaats waar hij Whispering Wind had gevonden.

Een goed zadel was gemakkelijk te vinden, want de indianen gebruikten ze niet, en toen zijn Sharps-geweer en jagersmes waren gevonden en geïdentificeerd, werden ze met enige tegenzin aan hem teruggegeven. In de zadeltassen van zijn dode paard op de top van de heuvel vond hij zijn Sharps-munitie.

Er was niets meer te halen op de

heuvel, want de indianen hadden alles van waarde meegenomen. Ze hadden geen belangstelling voor de paperassen van de blanke man, en de witte vellen papier zwierven in het gras waar ze waren neergegoid. Daaronder bevonden zich ook de aantekeningen die kapitein William Cooke had gemaakt van de eerste ondervraging.

Het opbreken van de dorpen nam de hele ochtend in beslag. De tipi's werden afgebroken, alle gebruiksvoorwerpen ingepakt, de vrouwen, kinderen en bagage werden op ontelbare travois geladen en kort na het middaguur was men klaar voor vertrek.

De doden werden opgebaard in hun tipi's achtergelaten. De lijken waren beschilderd voor de volgende wereld, gekleed in hun mooiste gewaden en ieder van hen was gesierd met de verentooi die bij zijn rang paste. Traditiegetrouw waren al hun huishoudelijke bezittingen over de grond verspreid.

Toen Terry's mannen de volgende dag vanuit het noorden de vallei inkwamen en dat ontdekten, dachten ze dat de Sioux en de Cheyenne gehaast waren vertrokken. Dat was echter niet het geval, omdat het verspreiden van de bezittingen van de doden bij hen gebruikelijk was. Alles zou worden ingepikt.

De Plains-indianen zouden later zeggen dat ze alleen maar wilden jagen en niet vechten, maar Craig wist dat het leger zich snel zou herstellen van de verliezen en op wraak uit zou zijn. Misschien kwamen ze niet meteen, maar komen zouden ze. De grote raad van Sitting Bull wist dit ook, en binnen enkele dagen werd besloten dat de stammen zich zouden opsplitsen in kleinere groepen en dat elke stam zijn eigen weg zou gaan. Hierdoor werd de taak van de blauwjassen moeilijker en zouden de stammen meer kans maken om de winter in de wildernis te kunnen doorbrengen, in plaats van te worden teruggedreven naar de reservaten in de

Dakota's, waar ze zouden verhongeren.

Craig bleef bij de sterk uitgedunde stam van Tall Elk. Van de tien jagers die hun vrouwen bij de Rosebud waren kwijtgeraakt, waren er twee omgekomen bij de Little Bighorn en twee gewond geraakt; een van hen had een oppervlakkige snee in zijn zij en besloot zijn pony te berijden. De ander was van dichtbij door een Springfield-kogel in zijn schouder geraakt en lag op een travois. Tall Elk en de overige vijf jagers gingen op zoek naar nieuwe vrouwen. Daarom sloten ze zich aan bij twee andere families, waardoor de stam uiteindelijk uit ongeveer zestig mannen, vrouwen en kinderen

bestond.

Toen de groep besloot zich op te splitsen, kwam de stamraad bijeen om te besluiten waar ze heen zouden gaan. De meesten trokken naar Wyoming, in het zuiden, om zich in de Bighorn Mountains te verschuilen. Craig werd naar zijn mening gevraagd.

‘De blauwjassen zullen daar ook naartoe gaan,’ zei hij. Met een tak tekende hij de Bighorn. ‘Ze zullen jullie hier in het zuiden en daar in het oosten gaan zoeken. Ik ken echter een goede plek in het westen, de Pryor Range. Ik ben daar opgegroeid.’

Hij vertelde hun over de Pryor

Mountains.

‘De lagere hellingen zitten vol wild. De bossen zijn dichtbegroeid en de boomtakken onttrekken de rook van kampvuurtjes aan het zicht. De rivieren zitten vol vis en ook hoger gelegen meren bevatten veel vis. Daar zullen de wasichu nooit komen.’

De stam stemde in met zijn voorstel. Op 1 juli scheidden ze zich af van de grote groep Cheyenne en trokken onder leiding van Craig in noordwestelijke richting naar het zuidelijke deel van Montana, waarbij ze de patrouilles van generaal Terry vermeden die zich vanaf de Bighorn verspreidden maar nooit zo ver

naar het westen kwamen. Halverwege juli bereikten ze de Pryor Mountains, en alles was precies zoals Craig had verteld.

De tipi's gingen schuil achter de bomen en waren vanaf een kilometer afstand onzichtbaar. Vanaf een nabijgelegen rots die tegenwoordig de Crown Butte wordt genoemd, kon de wacht mijlenver in de omtrek kijken, maar er was nooit iemand te zien. De jagers vingden veel herten en antilopen in de bossen, en de kinderen visten op dikke forellen in de riviertjes.

Whispering Wind was jong en gezond en haar wond heelde daardoor snel, zodat ze al gauw weer zo snel als een hinde kon rennen. Soms ving hij haar blik op

wanneer ze de mannen eten bracht en altijd bonsde zijn hart dan in zijn borstkas. Ze liet niet blijken wat ze voelde en keek naar de grond wanneer ze merkte dat hij naar haar keek. Hij kon niet weten dat iets in haar binnenste begon te smelten en dat haar borstkas wilde openbarsten wanneer ze de blik opving van zijn donkerblauwe ogen.

Aan het begin van de lente werden ze simpelweg verliefd.

De vrouwen zagen het. Wanneer ze terugkwam van het bedienen van de mannen bloosde ze en bonsde haar hart onder haar leren tuniek, en de vrouwen giechelden dan vrolijk. Ze had geen

moeder of tante meer, en de squaws kwamen van andere families. Onder de twaalf ongetrouwde en dus beschikbare krijgers bevonden zich ook hun zonen, en ze vroegen zich af wie van hen het mooie meisje in vuur en vlam deed staan. Ze vroegen haar plagend te vertellen wie het was, voordat hij door een ander zou worden ingepikt, maar ze antwoordde dat ze niet zo moesten kletsen.

In september vielen de bladeren van de bomen en werd het kamp hoger op de heuvels opgeslagen, om beschutting te zoeken achter de dennenbomen. In oktober werden de nachten kouder. De jacht verliep echter nog steeds voorspoedig

en de pony's graasden het laatste gras voordat ze aan mos, boombast en korstmos begonnen. Rosebud paste zich net als de andere pony's aan de omstandigheden aan en Craig ging regelmatig naar de prairie om een zak vers gras te halen, dat hij in grote plukken met zijn jagersmes afsneed.

Als Whispering Wind een moeder zou hebben gehad, zou deze Tall Elk wellicht hebben kunnen beïnvloeden, maar er was niemand, dus vertelde ze het uiteindelijk zelf aan haar vader. Zijn woede was enorm.

Hoe haalde ze het in haar hoofd? De wasichu hadden haar hele familie

uitgeroeid. Deze man zou uiteindelijk naar zijn eigen volk willen terugkeren, en daar was voor haar geen plaats. Bovendien was de krijger die bij Little Bighorn door een kogel in zijn schouder was geraakt bijna genezen. De verbrijzelde botten hadden zich eindelijk hersteld. Ze waren niet recht meer, maar wel weer aan elkaar gegroeid. Zijn naam was Walking Owl, en hij was een uitstekende, dappere krijger. Ze moest zich met hem verloven. Het zou de volgende dag worden aangekondigd. Het was al besloten.

Tall Elk was van slag. Het zou kunnen dat de blanke man hetzelfde voelde voor het meisje, en van nu af aan zou hij dag en

nacht worden bewaakt. Hij mocht niet naar zijn eigen volk terugkeren, want hij wist waar hun kamp zich bevond. Hij kon de hele winter bij hen blijven, maar zou continu worden bewaakt. En dat gebeurde.

Craig moest plotseling verhuizen en bij een gezin in één tipi slapen. In die tent sliepen eveneens drie andere, ongetrouwde krijgers, diemoesten voorkomen dat hij er midden in de nacht vandoor ging.

Aan het eind van oktober kwam ze hem halen. Hij was wakker en lag aan haar te denken, toen het jagersmes langzaam en geluidloos door een van de tentdoeken van de tipi sneed. Stilletjes stond hij op en

stapte naar buiten. Ze stond in het maanlicht naar hem te kijken. Ze omhelsden elkaar voor de eerste keer, en een fel gloeiende vonk sprong over.

Ze trok zich los, deed een stap achteruit en wenkte hem. Hij volgde haar door de bomen naar een plek die vanaf het kamp onzichtbaar was. Daar stond Rosebud, gezadeld en met een mantel van bizonhuid opgerold achter op het zadel. Zijn geweer hing in het foedraal over zijn schouder en de zadeltassen zaten vol voedsel en munitie. Naast hem stond een gevlekte pony met vastgebonden teugels. Hij draaide zich om en ze zoenden elkaar, en de kille nacht leek om hem heen te

wervelen. Ze fluisterde in zijn oor: 'Neem me mee naar jouw bergen, Ben Craig, en maak me tot de jouwe.'

'Voor altijd en eeuwig, Whispering Wind.'

Ze stegen op en lieten de paarden stilletjes tussen de bomen door lopen, tot ze uit het zicht waren verdwenen. Toen reden ze langs de heuvels in de richting van de prairie. Tegen zonsopgang waren ze bij de voet van het gebergte. Daar zag een kleine groep Crow-indianen hen vanuit de verte rijden en het Bozemanpad in noordelijke richting volgen naar Fort Ellis.

De Cheyenne kwamen achter hen aan;

het waren er zes, ze reden snel en hadden weinig bagage. Een geweer hing over hun schouder, een bijl stak uit hun riem, dekens van de handelsnederzetting lagen opgerold achter hen op het zadel en ze hadden een opdracht. De verloofde van Walking Owl moest levend worden teruggebracht, en de wasichu moest sterven.

De Crow reden naar het noorden, en ze reden snel. Een van hen was de vorige zomer in het leger geweest en wist dat de blauwjassen een grote beloning hadden uitgelooft voor de blanke verrader, genoeg om er een flink aantal paarden en andere goederen van te kunnen kopen.

Ze zouden het Bozeman-pad evenwel nooit bereiken. Dertig kilometer ten zuiden van de Yellowstone stuitten ze op een kleine patrouille cavaleristen, tien in totaal, onder leiding van een luitenant. De voormalige Crow-verkenner vertelde wat ze hadden gezien, voornamelijk in gebarentaal, maar de luitenant begreep zijn verhaal. Hij leidde zijn patrouille in zuidelijke richting naar de bergen, en de Crow wezen de weg, in hun poging om de verrader in te halen.

De afgelopen zomer was het nieuws over het bloedbad waarin Custer en zijn mannen waren omgekomen als een koude wind over Amerika gewaaid. Ver weg in

het oosten hadden de leiders van het land zich verzameld in Philadelphia om op 4 juli 1876 het eerste eeuwfeest van de onafhankelijkheid te vieren. Het nieuws uit het westelijke grensgebied leek ongeloofwaardig, en er werd opdracht gegeven om de zaak uit te zoeken. Na het gevecht hadden de soldaten van generaal Terry de fatale helling onderzocht om een verklaring te vinden voor de ramp. De Sioux en de Cheyenne waren vierentwintig uur eerder al vertrokken, en Terry was absoluut niet van plan hen te achtervolgen. De overlevenden van Reno's troepen werden ondervraagd, maar zij wisten niets meer te vertellen dan dat ze

Custer en zijn mannen hadden zien wegrijden en achter de heuvels uit het zicht waren verdwenen.

Op de heuvels werd elk stukje bewijsmateriaal verzameld en opgeslagen, en de in staat van ontbinding verkerende lichamen werden snel begraven. Tussen de verzamelde spullen bevonden zich paperassen die in het hoge gras waren blijven hangen. Bij deze vellen papier zaten ook de aantekeningen van kapitein Cooke.

Geen van de mannen die tijdens de ondervraging van Ben Craig achter Custer had gestaan, was nog in leven, maar de nauwkeurige aantekeningen van de

adjudant spraken boekdelen. Het leger zocht een reden voor de ramp. Nu hadden ze er een: de wilden waren gewaarschuwd en op hun komst voorbereid. De nietsvermoedende Custer was in een enorme hinderlaag gelokt. Bovendien had het leger nu een zondebok.

Onbekwaamheid alleen was niet genoeg, maar verraad wel. Er werd een beloning van duizend dollar uitgelooft voor de verkenner, levendof dood.

Het spoor liep dood, tot een groepje Crow-indianen de voortvluchtige eind oktober uit de Pryor Mountains zag komen rijden, gevolgd door een indiaans meisje.

De paarden van de luitenant hadden de hele nacht gerust en hadden voldoende voedsel en water gehad. Ze waren fit en hij dreef ze voort in zuidelijke richting. Zijn carrière stond op het spel.

Vlak na zonsopgang bereikten Craig en Whispering Wind de Pryor Gap, een smal stuk laagland tussen het gebergte en de eenzame West Pryor Peak. Ze staken de bergpas over, galoppeerden over de voet van de West Pryor en bereikten de erachter gelegen Badlands, een ruig gebied met richels en geulen vol gras, dat zich tachtig kilometer in westelijke richting uitstreckte.

Craig had de zon niet nodig om zijn

richting te bepalen, hij kon zijn bestemming in de verte al zien liggen, glanzend in het ochtendlicht onder de koude, blauwe hemel. Hij wilde naar de Absaroka Wilderness, waar hij als kleine jongen met Donaldson had gejaagd. Het was een barre streek, een wildernis van bos en rotsplateaus waar bijna niemand hen zou kunnen volgen en die zich in de hoogte uitstreekte tot aan de Beartooth Range.

Zelfs vanaf een afstand kon hij de kille wachtposten van de bergkamal zien staan: de Thunder, Sacred, Medecine en Beartooth Mountains. Daar kon een man met een goed geweer een heel leger

ophouden. Bij een beek stopten ze even om de zwetende paarden te laten drinken en toen reden ze verder naar de bergtoppen, die het land aan de hemel leken vast te nagelen.

Dertig kilometer achter hen lieten de zes krijgers, die de grond afspeurden op zoek naar de verraderlijke afdrukken van beslagen hoeven, hun pony's in draf verder lopen, een snelheid die de energie van de paarden spaarde en kilometers lang kon worden volgehouden.

Vijftig kilometer naar het noorden reed een cavaleristenpatrouille in zuidelijke richting om het spoor op te pikken. Ze vonden het rond het middaguur even ten

westen van de West Pryor Peak. De Crow-verkenneren hielden plotseling hun paarden in, lieten ze in rondjes lopen, tuurden naar een stukje door de zon uitgedroogde aarde en wezen op de sporen van een beslagen paard en daarachter een pony zonder hoefijzers. Vlak daarnaast waren sporen zichtbaar van andere pony's, vijf of zes in totaal.

‘Aha,’ mompelde de luitenant, ‘er zijn meer kapers op de kust. Geen probleem.’

Hoewel de paarden vermoeid raakten, gaf hij bevel om verder te trekken in westelijke richting. Een halfuur later beklommen ze de rand van een glooiing in de prairie en haalde hij zijn verrekijker

tevoorschijn om de horizon af te speuren. Geen enkel teken van de voortvluchtigen, maar hij zag wel een stofwolk, veroorzaakt door zes figuurtjes die op gevlekte pony's naar de bergen reden.

De pony's van de Cheyenne werden moe, maar, zo redeneerden ze, de paarden van de voortvluchtigen voor hen zouden ook vermoeid zijn. De krijgers lieten hun pony's drinken en een halfuur uitrusten bij de Bridger Creek, even onder wat tegenwoordig het dorp Bridger is. Een van hen luisterde met zijn oor aan de grond en hoorde het gedreun van hoeven achter hen, dus stegen ze weer op en reden verder. Na een kilometer of twee week

hun aanvoerder van de route af, gaf hun opdracht om zich achter een lage heuvel verdekt op te stellen en klom zelf naar de top om te kijken wat er gebeurde.

Vijf kilometer achter hen zag hij de cavaleristen. De Cheyenne wisten niets van achtergelaten paperassen op een heuvelrug of een beloning voor een gevluchte wasichu. Ze gingen ervan uit dat de blauwjassen achter hen aan zaten, omdat ze zich buiten het reservaat bevonden, dus bleven ze afwachtend toekijken.

Toen de cavaleriepatrouille de plek bereikte waar de sporen zich scheidden, hield hij halt, en de Crow-verkenners

stegen af en bestudeerden de aarde. De Cheyenne zagen de Crow naar het westen wijzen, en de cavaleriepatrouille reed verder in die richting.

De Cheyenne hielden hen vanaf een parallel lopend pad bij en volgden de blauwjassen zoals Kleine Wolf Custer langs de Rosebud had gevolgd.

Halverwege de middag kregen de Crow hen echter in de gaten. 'Cheyenne,' zei een Crow-verkenner. De luitenant haalde zijn schouders op. 'Niets van aantrekken, laat ze maar jagen. We hebben onze eigen prooi.'

De twee groepen achtervolgers reden door tot de avond viel. De Crow volgden

de sporen en de Cheyenne volgden de patrouille. Toen de zon achter de bergtoppen verdween, beseften beide groepen dat ze hun paarden moesten laten rusten. Als ze probeerden verder te gaan, zouden hun paarden nog onder hen neervallen. Bovendien werd de grond harder en was het spoor moeilijker te volgen. In het donker zou het zonder lantaarns onmogelijk zijn, en die hadden ze niet bij zich.

Vijftien kilometer verderop kampte Ben Craig met hetzelfde probleem. Rosebud was een grote, sterke merrie, maar ze had een afstand van ruim zeventig kilometer afgelegd door een ruig gebied, met een

man en zijn volledige uitrusting op haar rug. Whispering Wind was geen ervaren paardrijdster, en ook zij was aan het eind van haar Latijn. Ze sloegen hun kamp op bij de Bear Creek, even ten oosten van het huidige dorpje Red Lodge, maar durfden geen vuur te maken, uit angst dat ze zouden worden gezien.

Toen de duisternis inviel, daalde de temperatuur snel. Ze rolden zich in de mantel van bizonhuid en binnen enkele seconden was het meisje diep in slaap. Craig mocht niet slapen. Dat zou hij later wel inhalen. Hij kroop uit de mantel, wikkelde zich in de rode deken uit de handelsnederzetting en hield de wacht bij

het meisje van wie hij hield.

Er kwam niemand opdagen, maar toch was hij vóór zonsopgang al op.

Ze aten een snel maal van gedroogd antilopenvlees met wat maïsbrood dat ze uit haar tipi had meegenomen en dronken water uit de beek. Toen vertrokken ze. De achtervolgers waren ook wakker en vast van plan bij het eerste ochtendgloren de sporen weer te volgen. Ze reden een kilometer of vijftien achter de voortvluchtigen aan en kwamen steeds dichterbij. Craig wist dat de Cheyenne hen achtervolgden, want wat hij had gedaan, zou hem niet worden vergeven. Van de cavalerie wist hij echter niets.

Het gebied werd vrijwel onbegaanbaar, en ze reden steeds langzamer. Hij beseftte dat hun achtervolgers hen snel inhaalden en probeerde hen, door zijn sporen te verdoezelen, te vertragen. Toen ze twee uur in het zadel hadden gezeten, bereikten ze een plek waar twee beken samenvloeiden. Vanaf de linkerkant kwam de Rock Creek uit de bergen stromen, een route om de echte wildernis te bereiken, maar onbegaanbaar. Voor hen lag de West Creek, ondieper en minder rotsachtig. Hij steeg af, bond de teugels van de pony aan het zadel van zijn paard en hield Rosebud aan haar teugels vast.

Hij leidde hen van de oevers af in de

richting van de Rock Creek het water in, waar hij omkeerde en zijn weg via de andere beek vervolgde. Het ijzig koude water maakte zijn voeten gevoelloos, maar hij trok drie kilometer verder over het grind en de kiezels. Toen liep hij naar de bergen aan zijn linkerkant en leidde de paarden uit het water het dichtbegroeide bos in.

De grond onder de bomen liep steil omhoog, en eenmaal uit het zonlicht, was het kil. Whispering Wind zat gehuld in haar deken en reed stapvoets op haar ongezadelde pony.

Vijf kilometer achter hen hadden de cavaleristen het water bereikt en halt

gehouden. De Crow wezen op de sporen die de Rock Creek leken te volgen, en na overleg met zijn sergeant gaf de luitenant zijn patrouillebevel om het valse spoor te volgen. Toen ze waren verdwenen, bereikten de Cheyenne de twee beken. Zij hoefden niet in het water te rijden om hun sporen te verbergen, maar kozen de rechterbeek en draafden langs de oever, op zoek naar sporen op de andere oever die erop wezen dat daar paarden uit het water waren gekomen en naar het hoger gelegen gebied gingen.

Drie kilometer verderop zagen ze sporen in een zacht gedeelte aan de overkant van de beek. Ze plonsden door het water en

reden het bos in. 's Middags bereikte Craig de plek die hij zich meende te herinneren van de jacht van jaren geleden, een enorm, kaal rotsplateau, het SilverSun-plateau, dat rechtstreeks naar de bergen leidde. Hoewel ze het niet beseften, bevonden ze zich op een hoogte van bijna vierduizend meter.

Over de rand van de rotsen heen kon hij uitkijken over de beek die hij een tijd had gevolgd. Aan zijn rechterhand zag hij figuurtjes op de plek waar de twee beken zich van elkaar afsplitsten. Hij had geen verrekijker, maar in de ijle lucht was het zicht buitengewoon goed. Op een kilometer afstand was het duidelijk dat dit

geen groep Cheyenne was; het waren tien soldaten en vier Crow-verkenners. Het was een legerpatrouille, die langs de Rock Creek terugkwam, omdat ze beseften dat ze een fout hadden gemaakt. Toen pas begreep Ben Craig dat het leger nog altijd achter hem aanzat, omdat hij het meisje had bevrijd.

Hij trok zijn Sharps-geweer uit het foedraal, stopte er een patroon in, zocht een rotsblok uit om het geweer op te laten steunen, stelde het vizier in op maximale afstand en tuurde in de vallei.

‘Richt op het paard,’ zei de oude Donaldson altijd. ‘In dit gebied is een man niets zonder zijn paard.’

Hij richtte op het voorhoofd van het paard van de officier. Toen het schot viel, echode de knal als heen en weer rollende donder door de bergen. De kogel raakte het paard van de luitenant hoog in de rechterschouder, net naast het hoofd. Het dier zakte als een zoutzak in elkaar en nam de luitenant mee in zijn val, die daarbij zijn enkel verstuurde. De soldaten verspreidden zich in het bos, behalve de sergeant, die achter het neergevallen paard dook en probeerde de luitenant te helpen. Het paard was zwaargewond, maar nog niet dood. De sergeant gebruikte zijn revolver om het dier uit zijn lijden te verlossen. Daarna sleepte hij de officier

naar de bomen. Er volgden geen schoten meer. In het bos op de helling lieten de Cheyenne zich van hun pony's op de met naalden bedekte bodem glijden en bleven daar liggen. Vier van hen hadden weliswaar Springfields buit gemaakt op het Zevende, maar zoals de meeste Plains-indianen waren ze erbarmelijk slechte schutters. Ze wisten wat de jonge wasichu met zijn Sharps kon doen en over welke afstand, en ze kropen voorzichtig langs de helling omhoog. Het tempo was traag. Een van hen volgde op geruime afstand met de zes pony's.

Craig sneed de deken in vier stukken en bond hem om de hoeven van Rosebud.

Het materiaal zou door de hoefijzers en de rotsachtige bodem niet lang heel blijven, maar het zou hun sporen een halve kilometer lang uitwissen. Daarna draafde hij in zuidwestelijke richting over het plateau naar de bergtoppen.

De afstand over de Silver Run bedroeg acht kilometer en er was nergens dekking. Na drie kilometer keek hij over zijn schouder en zag stipjes over de richel op het plateau klimmen. Hij draafde verder. Ze konden hem niet raken en ook niet inhalen. Een paar minuten later waren er nog meer stipjes verschenen – de cavaleristen hadden hun paarden door het bos omhoog geleid en bevonden zich

eveneens op de rots, maar wel twee kilometer oostelijker dan de Cheyenne. Toen bereikte hij de bergkloof. Hij was nog niet eerder zo hoog geweest en wist niet wat hij er zou vinden.

De kloof, Lake Fork, was steil en smal, werd aan beide zijden omringd door naaldbossen en er stroomde een ijzig koud riviertje. Craig zocht de rand af naar een plaats waar de oever laag genoeg was om te kunnen oversteken. Die plaats vond hij in de schaduw van Thunder Mountain, maar het had hem een halfuur gekost.

Hij vergde het uiterste van zichzelf en de paarden, leidde ze omlaag het ravijn in en aan de andere kant weer omhoog, naar

een nieuwe rotsvlakte, de laatste: Hellroaring Plateau. Toen hij uit de bergkloof tevoorschijn kwam, suisde er een kogel over zijn hoofd. Vanaf de overkant van het ravijn had een van de soldaten iets zien bewegen tussen de naaldbomen. Door de vertraging die hij had opgelopen, hadden zijn achtervolgers hem niet alleen kunnen inhalen, maar had hij hun tevens laten zien waar ze moesten oversteken.

Voor hem strekte zich een vlakte uit van vijf kilometer, tot aan de hoog boven hem uittorende kliffen van Mount Rearguard. Tussen de rotsen en grotten van deze berg zou niemand hem ooit

kunnen vinden. De twee mensen en hun paarden haalden hijgend adem in de ijle lucht, maar reden haastig verder. Het duister zou snel vallen en dan zou hij tussen de bergtoppen en ravijnen van de Rearguard, Sacred en BeartoothMountains kunnen verdwijnen. Niemand zou zijn sporen daar nog kunnen volgen. Aan de andere kant van Sacred Mountain was een waterscheiding, en daarvandaan ging hun route heuvelafwaarts naar Wyoming. Daar konden ze de vijandige wereld achterlaten, met elkaar trouwen, in de wildernis hun huis bouwen en voor de rest van hun leven blijven. In het afnemende daglicht lieten

Ben Craig en Whispering Wind hun achtervolgers achter zich en reden naar de voet van Mount Rearguard.

In de schemering klommen ze boven het rotsplateau naar de sneeuwgrens, waar de witte deken op de toppen nooit smelt. Daar vonden ze een platte richel van twintig bij vijftig meter met aan het eind een diepe grot. De ingang ging schuil achter een paar naaldbomen.

In de invallende duisternis bond Craig de benen van de paarden bij elkaar, en onder de bomen begonnen de dieren vreedzaam op dennennaalden te kauwen. Het was bitterkoud, maar ze hadden hun bizonhuid.

De verkenner sleepte zijn zadel en de overgebleven deken de grot in, laadde zijn geweer, legde het vlak naast zich neer en spreidde de bizonhuid uit bij de ingang. Craig en Whispering Wind gingen erop liggen en hij trok de andere helft over hen heen. In deze cocon keerde de natuurlijke warmte terug in hun lichamen. Het meisje bewoog zich tegen hem aan.

‘Ben,’ fluisterde ze, ‘maak me tot de jouwe. Nu.’

Hij duwde haar tuniek van leer over haar gewillige lichaam omhoog.

‘Wat jullie doen, is verkeerd.’

Zo hoog op de berg heerste een diepe stilte, en hoewel de stem oud en zwak

klonk, waren de uitgesproken woorden in de taal van de Cheyenne duidelijk verstaanbaar.

Craig had zijn leren shirt uitgetrokken en stond nu in een flits met ontbloot bovenlichaam in de ijzige kou bij de ingang van de grot met zijn geweer in zijn hand.

Hij begreep niet dat hij de man niet eerder had gezien. Hij zat met gekruiste benen onder de naaldbomen op de rand van de richel. Zijn grauwgrijze haar hing tot aan zijn middel en zijn gezicht was zo gerimpeld en getekend als een verbrande walnoot. Hij was heel oud en vroom, een sjamaan van zijn stam, een zoeker van

visioenen, die op een eenzame plaats kwam vasten en mediteren, en zocht naar begeleiding van het oneindige.

‘Zei u iets, wijze man?’ De verkenner sprak hem aan met de eretitel die gewoonlijk werd gebruikt voor oude, wijze mensen. Waar de man vandaan kwam, zou hij niet durven zeggen, en hoe hij zo hoog had weten te klimmen, was hem een raadsel. Hoe hij de kou had overleefd zonder bescherming eveneens. Het enige wat Craig wist, was dat sommige visioenzoekers alle natuurwetten konden tarten.

Hij voelde dat Whispering Wind naast hem kwam staan bij de ingang van de

grot.

‘Het is verkeerd in de ogen van de mens en van Meh-y-yah, de Everywhere Spirit,’ zei de oude man.

De maan was nog niet tevoorschijn gekomen, maar de sterren straalden zó fel in de heldere, bijtende lucht dat de hele richel in een bleek licht werd gehuld. Craig kon het licht van de sterren zien glinsteren in de oude ogen die hem van onder de boom op zijn plaats vastnagelden.

‘Waarom is dat, wijze man?’

‘Ze is aan een ander beloofd. Haar verloofde vocht dapper tegen de wasichu. Hij is een zeer eervol man en verdient het

niet om zo te worden behandeld.’

‘Maar nu is ze mijn vrouw.’

‘Ooit zal ze jouw vrouw zijn, man van de bergen. Maar nu nog niet. De Everywhere Spirit heeft gesproken. Ze moet terugkeren naar haar volk en haar verloofde. Als ze dat doet, zullen jullie op een dag worden verenigd en dan zal ze jouw vrouw zijn en jij haar man. Voor eeuwig. Meh-y-yah heeft gesproken.’

Hij pakte een tak op die naast hem op de grond lag en leunde erop om te kunnen opstaan. Zijn naakte huid was donker en oud en verkleumd door de kou, omdat hij slechts een lendendoek en mocassins droeg. Hij draaide zich om en liep

langzaam weg over het pad tussen de naaldbomen, tot hij uit het zicht verdwenen was.

Whispering Wind draaide zich om en keek Craig aan. Tranen stroomden over haar wangen, maar vielen niet op de grond, omdat ze bevroren voordat ze haar kin hadden bereikt.

‘Ik moet terugkeren naar mijn volk. Dat is mijn lot.’

Hij sprak haar niet tegen. Dat had geen zin. Hij maakte haar pony gereed, en zij trok haar mocassins aan en sloeg de deken om haar schouders. Hij nam haar nog een laatste keer in zijn armen, zette haar op de rug van de pony en gaf haar de teugels.

Zwijgend leidde ze de gevlekte pony naar het begin van het pad.

‘Whispering Wind,’ riep hij. Ze draaide zich om en keek in het licht van de sterren naar hem.

‘Ooit zullen we samen zijn. Zo is het gezegd. Zolang het gras groeit en de rivieren stromen, blijf ik op je wachten.’

‘En ik op jou, Ben Craig.’

Toen was ze weg. Craig bleef naar de hemel staren tot hij tot op het bot verkleumd was. Hij leidde Rosebud de grot in en spreidde handenvol dennennaalden uit in de grot. Toen trok hij de bizonhuid verder de grot in, rolde hem strak om zich heen en viel in slaap.

De maan kwam tevoorschijn, en de krijgers zagen het meisje over de rotsvlakte dichterbij komen. Onder de rand van de geul waar de naaldbomen groeiden, zag ze twee kampvuren branden en hoorde ze de zachte roep van een uil vanaf het vuur links van haar. Daar reed ze heen.

Ze zeiden niets. Dat zou haar vader, Tall Elk, wel doen. Ze hadden echter een opdracht te vervullen. De wasichu die hun gastvrijheid had misbruikt, moest sterven. Ze wachtten tot zonsopgang.

Om één uur 's nachts trokken enorme wolken zich samen boven de Beartooth Range en de temperatuur daalde snel. De mannen rondom beide kampvuren rilden

van de kou en trokken hun dekens strakker om zich heen, maar niets hielp. Al snel waren ze allen klaarwakker en gooiden meer hout op het vuur, want de temperatuur bleef dalen.

Zowel de Cheyenne als de blanke mannen hadden in de koude Dakota's overwinterd, en allen wisten hoe erg het er hartje winter kon worden, maar het was pas de laatste dag van oktober. Veel te vroeg. Toch daalde de temperatuur. Om twee uur 's nachts kwam de sneeuw als een witte muur naar beneden vallen. In het kamp van de cavalerie stonden de Crow op.

'We moeten gaan,' zeiden ze tegen de

officier.

Zijn enkel deed pijn, maar hij wist dat zijn leven in het leger door de gevangene en de bijbehorende beloning een stuk prettiger zou worden. ‘Het is koud, maar het is zó weer ochtend,’ zei hij tegen hen.

‘Dit is geen gewone kou,’ antwoordden ze. ‘Dit is de Kou van de Lange Slaap. Hier is geen enkele bescherming tegen bestand. De wasichu die jullie zoeken is al dood. Of anders zal hij sterven voor de zon opkomt.’

‘Ga dan maar,’ zei de officier. Ze hadden geen spoorzoekers meer nodig, want zijn prooi bevond zich op de berg die hij in het maanlicht had zien glinsteren

voordat de sneeuw begon te vallen.

De Crow stegen op en vertrokken; ze reden terug over het Silver Runplateau en daalden via de hellingen af naar de vallei. Bij hun vertrek stootte een van hen de luide roep van een nachtvogel uit.

De Cheyenne hoorden dit en keken elkaar aan. De kreet hield een waarschuwing in. Ook zij braken hun kamp op, gooiden sneeuw op het vuur en vertrokken met het meisje. En nog steeds bleef de temperatuur dalen.

Rond vier uur in de ochtend ontstond de lawine. Ze schoof van de bergen naar beneden en legde een dikke sneeuwdeken over het plateau. De naderende muur

gleed bulderend naar Lake Fork en nam in zijn val alles mee wat hij op zijn weg vond. De achtergebleven mannen en paarden konden zich niet verroeren, want de kou had hen vastgenageld op de plek waar ze lagen en stonden. De sneeuw vulde de bergkloof, tot alleen nog de toppen van de naaldbomen zichtbaar waren. De volgende ochtend waren de wolken verdwenen en scheen de zon weer. Het landschap was helemaal wit. In miljoenen holen wisten de dieren van de berg en het bos dat de winter was gekomen en ze tot de lente hun winterslaap moesten houden.

In zijn grot hoog in de bergen lag Craig

in zijn mantel van bizonhuid te slapen.

Toen hij wakker werd, kon hij zich niet herinneren waar hij was, zoals dat wel vaker gebeurt na een diepe slaap. In het dorp van Tall Elk? Hij hoorde echter geen geluiden van squaws die het ochtendmaal aan het bereiden waren. Hij deed zijn ogen open, gluurde tussen de plooien van de bizonhuid naar buiten. Hij zag de ruwe wanden van de grot en werd door herinneringen overspoeld. Hij ging rechtop zitten en probeerde de laatste flarden slaap uit zijn hoofd te verdrijven.

Buiten zag hij een witte richel, die bedekt was door een laag sneeuw en glinsterde in de zon. Hij liep met ontbloot

bovenlijf naar buiten en haalde diep adem in de ochtendlucht. Het was een heerlijk gevoel.

Rosebuds benen waren nog steeds bij elkaar gebonden, maar toch was ze de grot uitgelopen en kauwde nu op wat jonge naaldboomtakken aan de rand van de richel. De ochtendzon stond rechts van hem; hij keek in noordelijke richting naar de verre vlaktes van Montana.

Hij liep naar de voorste rand van de richel, liet zich op de grond zakken en staarde naar het Hellroaring Plateau, maar hij bespeurde geen slierten rook boven Lake Fork. Zijn achtervolgers leken de moed te hebben opgegeven.

Hij ging terug naar de grot en trok zijn leren pak en riem aan. Met zijn jagersmes liep hij naar Rosebud en maakte haar benen los. Ze hinnikte zachtjes en snuffelde met haar fluwelen neus aan zijn schouder. Toen viel hem iets vreemds op.

De buigzame, jonge, groene takjes waarop ze stond te kauwen, waren lentetakjes. Hij keek om zich heen. De enkele winterharde naaldbomen die op deze hoogte overleefden, hadden alle lichtgroene knoppen, die naar het zonlicht waren gekeerd. Met een schok kwam hij tot de ontdekking dat hij als een wild dier in een winterslaap de bittere kou van de winter moest hebben doorgebracht.

Hij had gehoord dat zoiets wel eens voorkwam. De oude Donaldson had eens verteld over een pelsjager die in een berengrot had overwinterd en niet was gestorven, maar net als de welpen naast de berin had geslapen tot de winter voorbij was.

In zijn zadeltassen vond hij een laatste portie gedroogd vlees. Het was taai en moeilijk te eten, maar hij dwong zichzelf om het door te slikken. Hij nam een handvol poedersneeuw, maalde het tussen zijn handen fijn tot het water was en likte toen zijn handen af. Hij wist dat hij de sneeuw niet zomaar kon eten.

In de tassen vond hij ook zijn ronde

pelsjagerssmuts van warm vossenbont en trok hem strak om zijn hoofd. Toen hij Rosebud had opgezadeld, controleerde hij zijn Sharps-geweer en de twintig patronen die hij nog had, stak het vuurwapen in het foedraal en was klaar voor vertrek. Hoewel de mantel van bizonhuid loodzwaar was, rolde hij hem toch op en bond hem, die zijn leven had gered, achter zich op het zadel vast. Toen er niets meer in de grot was achtergebleven, nam hij Rosebuds teugels in de hand en liep over het pad naar het plateau.

Hij had nog niet echt besloten wat hij zou gaan doen, maar hij wist dat er in de lagergelegen bossen voldoende wild zou

zijn. Een man kon hier prima overleven door vallen uit te zetten.

Langzaam stak hij het eerste plateau over, in afwachting van een beweging of zelfs een schot dat van de rand van de bergkloof werd gevuurd. Er gebeurde echter niets. Toen hij de bergkloof bereikte, was er geen teken van leven te bekennen van zijn achtervolgers, die hun jacht op hem blijkbaar hadden opgegeven en waren teruggekeerd. Hij kon niet weten dat de Crow hadden gemeld dat alle blauwjassen in de storm waren omgekomen en dat hun prooi het waarschijnlijk eveneens niet had overleefd.

Hij vond het pad dat naar Lake Ford

leidde en aan de andere zijde weer omhoogliep. De zon was al een flink eind gerezen toen hij de Silver Run overstak en uiteindelijk hoog boven de horizon zou staan. Hij kreeg het warm.

Hij liep in het naaldbomenbos naar beneden tot het loofbos begon en maakte daar zijn eerste kamp. Het was rond het middaguur. Met buigzame takjes en een meter touw uit zijn zadeltas maakte hij een konijnenstrik. Het duurde een uur voordat het eerste nietsvermoedende knaagdier uit zijn holletje tevoorschijn kwam. Hij doodde het dier en vilde het, maakte met behulp van de vuursteen uit zijn kleine tondeldoos een vuurtje en

genoot volop van het geroosterde vlees.

Hij bleef een week aan de rand van het bos bivakkeren om op krachten te komen. Er was vers vlees in overvloed, hij wist diverse forellen te vangen uit de ontelbare watertjes en de enige drank die hij nodig had, was water.

Aan het eind van de week besloot hij naar de Plains te rijden. Hij reed bij het licht van de maan, hield zich overdag verborgen en keerde terug naar de Pryor Mountains, waar hij een hut wilde bouwen en zijn thuis wilde maken. Daarna zou hij rondvragen waar de Cheyenne naartoe waren vertrokken en wachten tot Whispering Wind vrij was.

Hij twijfelde er geen seconde aan dat het zou gebeuren, want zo was het gezegd.

Op de achtste avond zadelde hij zijn paard en liet het bos achter zich. Hij bepaalde zijn positie aan de hand van de sterren en reed in noordelijke richting. Het was volle maan en het land baadde in een bleek, wit licht. Hij reed de hele nacht door en sloeg aan het begin van de dag zijn kamp op in een droge rivierbedding waar niemand hem kon zien, maakte geen vuur meer en at van het vlees dat hij in het bos had geroosterd.

De volgende avond reed hij in oostelijke richting waar de Pryor Mountains moesten liggen, en al gauw stak hij een

gebied met harde, zwarte, rotsachtige grond over, dat zich in beide richtingen uitstrekte. Even voor zonsopgang trok hij opnieuw over zwarte, rotsachtige grond, maar dat was de laatste keer. Toen bereikte hij de Badlands, een slecht begaanbaar gebied, maar er waren voldoende plekken om zich te verbergen.

Eenmaal zag hij een kudde in het maanlicht grazen en verbaasde hij zich over de domheid van de pionier die zijn kudde onbewaakt had achtergelaten. Als de Crow dit ontdekten, zouden ze een waar feest aanrichten.

Op de vierde ochtend van zijn tocht zag hij het fort. Hij had op een heuveltje

gebivakkeerd en toen de zon opkwam, zag hij het fort aan de voet van de West Pryor liggen. Hij bleef het een uur lang in de gaten houden, op zoek naar een teken van leven, het geluid van een bugel die door de wind naar hem toe werd gedreven, rook die uit de eetruimte van de soldaten omhoog moest kringelen. Niets van dat alles. Toen de zon het hoogste punt bereikte, trok hij zich terug in de schaduw van een struik en viel in slaap.

Tijdens zijn avondmaal overwoog hij wat hij het beste kon doen. Het was nog steeds een woeste streek, en een eenzame reiziger verkeerde voortdurend in gevaar. Het fort kon pas kortgeleden zijn

gebouwd, want het had er de vorige herfst nog niet gestaan. Blijkbaar kreeg het leger het land van de Crow-stammen steeds meer onder controle. Een jaar geleden waren Fort Smith aan de Big Horn in het oosten en Fort Ellis aan het Bozeman-pad in het noordwesten de dichtstbijzijnde forten geweest. Naar de laatste kon hij niet gaan, want daar zouden ze hem herkennen.

Als het nieuwe fort niet door het Zevende of de troepen van Gibbon werd bemand, was er geen enkele reden om aan te nemen dat iemand hem zou herkennen, en als hij een valse naam opgaf...

Hij zadelde Rosebud en besloot het

nieuwe fort die nacht ongezien te inspecteren.

Hij zocht in het maanlicht zijn weg. Er wapperde geen vlag van een legereenheid aan de vlaggenmast, er scheen geen minuscuul straaltje licht naar buiten en er klonk geen enkel menselijk geluid. De stilte gaf hem moed en hij reed naar de grote toegangspoort. Boven de poort stonden twee woorden. Hij herkende in het eerste woord de term 'Fort', omdat hij het eerder had gezien en wist hoe het eruitzag. Het tweede woord kwam hem niet bekend voor. Het begon met een letter die bestond uit twee verticale lijnen, met een horizontaal verbindingsstreepje

ertussen. Aan de buitenkant van de dubbele poortdeuren hing een ketting met een groot hangslot.

Hij liet Rosebud stapvoets langs de vier meter hoge muren lopen. Waarom had het leger een fort gebouwd en daarna achtergelaten? Was het soms aangevallen en leeggeroofd? Was iedereen vermoord? Maar waarom hing er dan een groot hangslot aan de buitenkant van de poort? Om middernacht ging hij op Rosebuds zadel staan, strekte zijn armen uit en greep met zijn vingers de omheining beet. Even later stond hij op de verbindingsgang die anderhalve meter onder de borstwering liep, twee meter boven de binnenplaats,

en keek naar beneden. Hij zag de barakken waar de officieren waren ingekwartierd en die van de soldaten, de stallen en keukens, het arsenaal en de watertank, de handelsnederzetting en de smederij. Alles was er, maar er was geen mens te bekennen.

Zachtjes sloop hij langs de traptreden naar beneden en ging op onderzoek uit. Alles was nieuw, zoals hij al had gedacht. Dat kon hij zien aan het schrijnwerk en de verse zaagsneden in het houtwerk. De barak van de leidinggevende officier was afgesloten, maar de deuren van de overige gebouwen gingen heel gemakkelijk open. Er was een slaapbarak voor soldaten en

een voor reizigers. Hij kon geen latrines vinden, en dat was vreemd. Tegen de achtermuur tegenover de grote poort stond een kapelletje en daarnaast zat in de buitenmuur een deur die door een houten schuif aan de binnenkant was afgesloten.

Hij duwde de schuif opzij, stapte naar buiten, liep langs de muur en haalde Rosebud naar binnen. Toen duwde hij de houten schuif weer op zijn plaats. Hij beseftte dat hij het fort nooit alleen zou kunnen verdedigen. Als een oorlogszuchtige groep indianen het aanviel, zouden de krijgers net zo gemakkelijk over de muur kunnen klimmen als hij zojuist zelf had gedaan.

Het zou echter tijdelijk als basis kunnen dienen, tot hij had ontdekt waar de stam van Tall Elk naartoe was gegaan. Bij daglicht onderzocht hij de stalhouderij. Er was ruimte voor twintig paarden, meer tuig en voedsel dan een man nodig had, en buiten in de trog zat vers water. Hij zadelde Rosebud af, borstelde haar met een harde borstel schoon en liet haar uit een emmer haver eten.

In de smederij vond hij een blik vet en hij poetste zijn geweer tot het metaal en het houtwerk glansden. In de handelsnederzetting vond hij vallen voor de jacht en dekens. Met de laatste maakte hij een comfortabele slaappleaats op een

brits in de hoek van de barak die voor reizigers was bestemd. Het enige waar het hem aan ontbrak, was voedsel. In de handelspost vond hij uiteindelijk een pot snoepgoed, die hij bij wijze van avondmaal leegat.

De eerste week leek voorbij te vliegen. In de ochtenden ging hij erop uit om te jagen en vallen te zetten, en de middagen gebruikte hij om de dierenhuiden schoon te maken om ze te kunnen ruilen. Hij had meer vers vlees dan hij op kon en had in de verwilderde omgeving een aantal planten gezien waarvan hij de bladeren kon gebruiken voor een gevulde soep.

In de winkel vond hij een stuk zeep en

hij baadde naakt in een nabijgelegen beek, waarvan het water ijskoud maar verfrissend was. Er was meer dan genoeg gras voor zijn paard. In de keuken vond hij kommen en metalen borden. Hij verzamelde droge, op de grond gevallen takken voor zijn kampvuur en kookte water om zich te kunnen scheren. Een van de dingen die hij uit de hut van Donaldson had meegenomen, was zijn oude, vlijmscherpe scheermes, dat hij in een plat, metalen doosje bewaarde. Hij stond ervan te kijken hoe gemakkelijk het met zeep en heet water ging. In de wildernis of onderweg met het leger was hij gedwongen geweest zich zonder zeep

en met koud water te scheren.

De lente ging over in de vroege zomer, en nog steeds had hij geen mens gezien. Hij begon zich af te vragen hoe hij erachter kon komen in welke richting de Cheyenne waren getrokken en waar ze Whispering Wind naartoe hadden gebracht. Pas dan kon hij hen volgen. Hij zag ertegenop naar Fort Smith in het oosten te rijden of naar Fort Ellis in het noordwesten, omdat hij vreesde dat hij daar herkend zou worden. Als hij erachter kwam dat het leger hem nog steeds wilde opknopen, zou hij de naam Donaldson aannemen en hopen dat hij niet werd opgemerkt.

Toen hij een maand in het fort woonde, kwamen er bezoekers, maar hij was op dat moment in de bergen vallen aan het uitzetten. De groep bestond uit acht personen en arriveerde in drie lange, metalen buizen die op ronddraaiende zwarte cirkels met een zilverkleurige kern kwamen aanrijden zonder dat ze door paarden werden getrokken.

Een van de mannen was hun gids en de overige zeven waren zijn gasten. De gids was professor John Ingles, hoofd van de faculteit Westerse Geschiedenis aan de universiteit van Montana in Bozeman. Zijn belangrijkste gast was de jongste senator van de staat, die helemaal uit

Washington was gekomen. Ook waren er drie regeringsbeambten uit de hoofdstad van de staat, Helena, en drie afgevaardigden van het ministerie van Onderwijs. Professor Ingles draaide het hangslot open, het gezelschap betrad het fort te voet en keek nieuwsgierig en belangstellend om zich heen.

‘Senator, heren, ik heet u van harte welkom in Fort Heritage,’ zei de professor. Hij glunderde tevreden. Hij was een van de zeldzame mensen die een eindeloos goed humeur bezitten en tot over hun oren verliefd zijn op alles wat met hun beroep te maken heeft. Zijn werk, de bestudering van het wilde westen en het

geven van een nauwkeurige beschrijving ervan was een levenslange obsessie voor hem. Hij bezat een ongeëvenaarde kennis van het Montana uit vroeger tijden, van de Plains-oorlogen en de inheemse bewoners die er oorlog hadden gevoerd en gejaagd. Fort Heritage was een droom die hij een decennium lang had gekoesterd en door honderden vergaderingen had weten te loodsen. Vandaag was het hoogtepunt van dat decennium aangebroken.

‘Dit fort en deze handelsnederzetting zijn nauwgezette, tot in de kleinste details uitgewerkte replica’s van hoe het er zou hebben uitgezien ten tijde van de onsterfelijke generaal Custer. Ik heb elk

detail persoonlijk gecontroleerd en sta
werkelijk voor alles in.'

Hij leidde het gezelschap rond langs de
houten barakken en gebouwen en legde
uit hoe het project zijn oorsprong had
gevonden in zijn allereerste aanvraag bij de
Historical Society en de Cultural Trust
van Montana; hoe de financiering was
gevonden in het ongebruikte potje 'Coal
Taxes' dat door de trust werd beheerd en
na heel veel overredingskracht van zijn
kant was vrijgegeven voor zijn project.

Hij vertelde dat het ontwerp tot op de
centimeter nauwkeurig was en net zoals
dat vroeger het geval was geweest, van
plaatselijke houtsoorten was gebouwd, en

hoe hij in zijn zoektocht naar perfectie zelfs de oorspronkelijke spijkers had weten te traceren en stalen schroeven volledig had weten uit te bannen.

Zijn overweldigende enthousiasme was aanstekelijk en hij vertelde zijn gasten: ‘Ik verwacht dat Fort Heritage een interactieve en zeer leerzame, opvoedkundige ervaring zal worden voor kinderen en jongeren uit Montana en de omringende staten. We hebben zelfs al reserveringen uit Wyoming en South Dakota ontvangen.

Buiten de muren, helemaal aan de uiterste rand van het Crow-reservaat, hebben we acht hectare weiland voor de

paarden, en in het juiste seizoen zullen we hooien om ze te kunnen voeden.

Bezoekers kunnen met eigen ogen zien hoe het leven er honderd jaar geleden in het grensgebied moet hebben uitgezien. Ik verzeker u dat dit uniek is in Amerika.'

'Ik vind het prachtig, werkelijk schitterend,' zei de senator. 'Hoe denkt u het fort te kunnen bemannen?'

'Dat is juist het mooiste van alles, senator. Dit wordt geen museum, maar een in alle opzichten functionerend, bedrijvig fort van rond het jaar 1870. Bij de calculatie van de financiering is rekening gehouden met werkverschaffing aan maximaal zestig jonge mensen

gedurende de zomer, inclusief alle nationale feestdagen en vooral ook de schoolvakanties. Het personeel zal voornamelijk uit jonge mensen bestaan die afkomstig zijn van verschillende toneelscholen uit de grote steden van Montana. De reacties van studenten die hier tijdens de zomervakantie wilden komen werken en tegelijkertijd een lovenswaardige taak uitvoeren, waren overweldigend.

Er zijn inmiddels zestig personeelsleden, die zich uit eigen beweging hebben aangemeld. Ik zal zelf majoor Ingles spelen van het Tweede Regiment Cavalerie en leidinggeven aan

het fort. Ik heb een sergeant tot mijn beschikking, een korporaal en acht soldaten, allen gespeeld door studenten die kunnen paardrijden. Behulpzame boeren hebben ons paarden geleend.

Er zijn ook diverse jonge vrouwen die als kokkin of wasvrouw zullen fungeren. De kleding zal een exacte kopie zijn van die van vroeger. Andere toneelstudenten spelen pelsjagers uit de bergen, verkenners van de prairies en pioniers die over de Rocky Mountains naar het westen trekken.

Een echte hoefsmid heeft zijn medewerking toegezegd, zodat bezoekers kunnen zien hoe een paard wordt

beslagen. Ik zal kerkdiensten organiseren in de kapel van het fort en we zullen hymnen zingen uit die tijd. De meisjes hebben uiteraard hun eigen slaapbarak en mijn assistente van de faculteit, Charlotte Bevin, zal als chaperonne voor de groep fungeren. De soldaten hebben hun eigen slaapbarak en de burgers eveneens. Ik verzeker u dat we geen enkel detail over het hoofd hebben gezien.'

'Er zullen toch bepaalde moderne zaken zijn die onontbeerlijk zijn voor de jongelui. Persoonlijke hygiëne, verse groente en fruit bijvoorbeeld,' zei het congreslid uit Helena.

'U hebt absoluut gelijk,' antwoordde de

professor stralend. 'Er zijn drie dingen waarmee we een beetje hebben gesmokkeld. Geladen wapens zijn in het fort verboden. Alle revolvers en geweren zijn replica's, afgezien van een paar waarmee losse flodders kunnen worden afgeschoten, en dat alleen onder mijn persoonlijk toezicht.

Wat hygiëne betreft: ziet u de wapenbarak daar? Er staan rekken met replica's van Springfields, maar achter een valse muur is een heuse badkamer gebouwd met stromend warm water, toiletten, wasbakken, kranen en douches. En het water in de enorme waterton? We hebben ondergrondse waterleidingen. De

ton heeft een geheime opening aan de achterkant. In de ton zit een op gas functionerend koelsysteem waarin steaks, vlees, groente en fruit kunnen worden bewaard. Het gas komt uit een fles. Daar houdt het echter wel mee op. Er is geen elektriciteit, er zijn alleen kaarsen en olielampen.'

Ze stonden bij de deur van de slaapbarak voor reizigers en een van de beambten gluurde naar binnen.

'Het ziet er naar uit dat u een kraker hebt,' merkte hij op. Iedereen staarde naar de met dekens opgemaakte slaappleats in de hoek. Ze vonden nog meer sporen. Paardenvijgen in de stallen, de asresten

van een kampvuur. De senator brulde van het lachen.

‘Het ziet er naar uit dat uw bezoekers ongeduldig worden,’ zei hij.

‘Misschien is het wel een echte pionier.’
Iedereen begon te lachen.

‘Alle gekheid op een stokje, professor, u hebt hier een prachtig project. Ik durf te beweren dat ik namens iedereen spreek. Van harte proficiat. Een aanwinst voor de staat.’

Daarna vertrokken ze. De professor sloot de poort af en bleef zich verwonderd afvragen wat de slaappleats en de paardenvijgen te betekenen hadden. De drie voertuigen reden over het onverharde

pad naar de lange, zwarte rotsachtige strook, snelweg 310, en vervolgden hun tocht in noordelijke richting naar Billings en het vliegveld.

Twee uur later kwam Ben Craig terug van zijn tocht langs de vallen. De eerste aanwijzing dat zijn eenzame verblijf was verstoord, was de deur bij de kapel in de buitenmuur, die vanbinnen was afgesloten. Hij wist zeker dat hij de deur goed had dichtgeduwd, maar niet had afgesloten. Wie het ook was geweest, hij moest het fort via de grote poort hebben verlaten, of anders bevond hij zich nog steeds binnen de muren.

Hij controleerde de dubbele

poortdeuren, maar die waren nog steeds afgesloten. Buiten de poort vond hij vreemde sporen die hij niet kon thuisbrengen, net wagensporen, maar dan breder en met een zigzagmotief.

Met het geweer in de hand klom hij over de muur, maar na een uur lang het fort te hebben onderzocht, wist hij absoluut zeker dat er niemand was. Hij opende de deur, haalde Rosebud naar binnen, zette haar op stal, voerde haar en bekeek opnieuw uitvoerig de voetstappen op de grote binnenplaats midden in het fort. Hij vond sporen van schoenen, zware wandelschoenen en wat zigzagsporen, maar geen sporen van hoeven. En buiten

de poort was geen enkele voetafdruk te vinden. Het was allemaal heel vreemd.

Twee weken later arriveerde het inwonend personeel, maar ook die dag was Craig aan de voet van de Pryor Mountains zijn vallen aan het controleren.

Het was een hele stoet. Er waren drie bussen, vier auto's met extra chauffeurs, die de voertuigen weer terug moesten rijden, en twintig paarden in zilverkleurige aanhangwagens. Toen iedereen was uitgestapt, vertrokken de voertuigen weer.

Het personeel had zich in Billings al verkleed in de kleding die bij de rol hoorde. Ieder van hen had een plunjezak met schone kledingstukken en

persoonlijke bezittingen bij zich. De professor had alles nauwkeurig geïnspecteerd en erop gestaan dat niemand ‘moderne’ zaken bij zich had. Alles wat op elektriciteit of batterijen werkte, was verboden. Voor sommigen was het afscheid van de draagbare radio’s zwaar geweest, maar alles was in het contract vastgelegd. Zelfs boeken uit hun eigen eeuw waren verboden. Professor Ingles had volgehouden dat een volledige terugkeer naar de negentiende eeuw van groot belang was, zowel voor het bereiken van volledige authenticiteit als voor de psychologische kant.

‘Uiteindelijk zullen jullie echt geloven

dat jullie zijn wie jullie spelen, pioniers die op een belangrijk moment in de geschiedenis van Montana leven,' zei hij tegen hen.

De toneelstudenten die zich vrijwillig hadden aangemeld voor een zomerbaan die beslist beter was dan ergens in de bediening helpen en bovendien een leerzame ervaring was die goed stond op hun cv, bekeken hun nieuwe omgeving enkele uren lang met toenemend enthousiasme.

De cavaleristen zetten hun paarden op stal en verdeelden de slaappleaatsen in de militaire barak. Twee posters van een schaars geklede Raquel Welch en Ursula

Andress werden aan de muren opgehangen en onmiddellijk in beslag genomen. Men was in opperbeste stemming en wachtte vol spanning op de dingen die gingen komen.

De burgers, hoefsmid, handelslieden, koks, verkenners en pioniers van de oostkust sliepen in de tweede barak. De acht meisjes werden door mevrouw Bevin naar hun eigen slaapzaal gedirigeerd. Twee overdekte wagens, huifkarren met een wit canvas zeil en getrokken door stevige trekpaarden, arriveerden en werden bij de grote poort neergezet. Ze zouden een populaire attractie blijken voor toekomstige bezoekers.

Aan het eind van de middag hield Ben Craig Rosebud op een kilometer afstand van het fort in en bekeek het met een groeiend gevoel van onbehagen. De poortdeuren stonden wagenwijd open. Hij bleef het geheel vanuit de verte gadeslaan en zag binnen de poorten twee huifkarren staan en mensen over de binnenplaats lopen. De vlag van de Verenigde Staten wapperde fier aan de vlaggenstok boven de poorten. Hij kon twee blauwe uniformen onderscheiden. Hij wachtte al weken op iemand aan wie hij kon vragen waar de Cheyenne naartoe waren gegaan of gestuurd, maar nu wist hij het niet zo zeker meer.

Nadat hij een halfuur had getwijfeld, reed hij naar binnen. Hij kwam net door de poort toen twee soldaten hem wilden sluiten. Ze keken hem nieuwsgierig aan, maar zeiden niets. Hij steeg af en wilde met Rosebud naar de stallen lopen, maar halverwege werd hij onderschept.

Mevrouw Charlotte Bevin was een aardig mens, opgewekt en gastvrij op z'n Amerikaans, blond, ernstig en gezond, met sproeten op haar neus en een gulle lach. Deze laatste schonk ze Ben.

‘Hé, hallo.’

Het was veel te warm om een hoed te dragen die hij zou kunnen afnemen, dus knikte de verkenner terug.

‘Ma’am.’

‘Hoor je bij onze groep?’

Als assistente van de professor en postdoctoraal studente was ze vanaf het begin bij het project betrokken en aanwezig geweest bij de talloze sollicitatiegesprekken die uiteindelijk tot de huidige groep hadden geleid. Deze jongeman had ze echter nooit eerder gezien.

‘Ik denk het wel, ma’am,’ zei de vreemdeling.

‘Je bedoelt dat je dat wel zou willen?’

‘Ik denk het wel.’

‘Tja, dit is wat ongebruikelijk, aangezien je niet bij het personeel hoort.’

Het is echter al veel te laat om je de nacht op de prairie te laten doorbrengen.

Vannacht kun je wel hier blijven slapen.

Zet je paard maar in de stal, dan praat ik wel met majoor Ingles. Kun je over een halfuur naar het hoofdkwartier komen?’

Ze stak de binnenplaats over, liep naar het hoofdkwartier en klopte op de deur.

De professor zat in de uitrusting van de majoor van het Tweede gekleed aan zijn bureau en ging volledig op in zijn administratie.

‘Ga zitten, Charlie. Hebben de jongelui hun plek gevonden?’ vroeg hij.

‘Ja, plus nog één extra.’

‘Wat?’

‘Een jongeman te paard. Begin twintig. Kwam net over de prairie aanrijden. Ziet eruit als een verlate, lokale vrijwilliger. Zou zich graag bij ons aansluiten.’

‘Ik weet niet zeker of we daar wel plaats voor hebben. De bezetting is compleet.’

‘Eerlijk gezegd heeft hij een volledige uitrusting bij zich. Paard, leren pak, zadel. Hij had zelfs vijf dierenhuiden opgerold achter op zijn zadel gebonden. Hij heeft er duidelijk veel moeite voor gedaan.’

‘Waar is hij nu?’

‘Hij zet zijn paard op stal. Ik heb hem gevraagd zich over een paar minuten hier te melden. Ik vond dat je hem op z'n minst even moest zien.’

‘Vooruit dan maar.’

Craig had geen horloge en moest afgaan op de stand van de ondergaande zon, maar hij was tot op vijf minuten nauwkeurig. Hij klopte aan en werd binnengeropen. John Ingles had zijn jasje dichtgeknoopt en zat achter zijn bureau. Charlie Bevin stond naast hem.

‘U wilde me spreken, majoor?’

De professor werd onmiddellijk getroffen door het authentieke uiterlijk van de jongeman die voor hem stond, die een ronde muts van vossenbont in zijn handen klemde. Een openhartig, eerlijk, bruinverbrand gezicht, met rustige, blauwe ogen. Kastanjebruin haar dat

duidelijk wekenlang niet was geknipt, werd door een leren band in een paardenstaart gehouden en er hing een enkele adelaarsveer naast. Het leren pak vertoonde onregelmatige, met de hand genaaide steken, die hij ooit op een uit die tijd overgeleverd pak had gezien.

‘Tja, jongeman, Charlie vertelt me net dat je je graag bij ons zou aansluiten en hier een tijdje wilt blijven.’

‘Ja, majoor, graag.’

De professor had zijn besluit genomen. Er zat een klein beetje speling in het geldpotje voor noodgevallen en hij vond dat de jongeman daar wel onder viel. Hij trok een stapel formulieren naar zich toe,

pakte een kroontjespen en doopte hem in de inktpot.

‘Uitstekend, dan heb ik even wat gegevens nodig. Naam?’

Craig aarzelde. Tot nu toe was hij niet herkend, maar zijn naam zou hem kunnen verraden. De majoor was echter wat gezet en bleekjes en zag eruit alsof hij pas kortgeleden naar het grensgebied was gekomen. Misschien waren de gebeurtenissen van de vorige zomer niet tot de oostkust doorgedrongen.

‘Craig, meneer. Benjamin Craig.’

Hij wachtte. Geen teken dat zijn naam bekend was. De mollige hand schreef in een keurig handschrift: BENJAMIN CRAIG.

‘Adres?’

‘Meneer?’

‘Waar woon je, jongen? Waar kom je vandaan?’

‘Van buiten, meneer.’

‘Buiten is de prairie, en daarachter de wildernis.’

‘Inderdaad, meneer. Geboren en getogen in de bergen, majoor.’

‘Mijn god!’ De professor had wel eens verhalen gehoord over gezinnen die in teerpapieren hutten diep weggedoken in de wildernis woonden, maar dat was vooral in de bossen van de Rocky Mountains, in Utah, Wyoming en Idaho. Na even nadenken schreef hij: GEEN

VASTE WOON- OF VERBLIJFPLAATS.

‘Naam van je ouders?’

‘Beiden overleden, meneer.’

‘O, het spijt me.’

‘Het is al vijftien jaar geleden.’

‘Door wie ben je dan opgevoed?’

‘Meneer Donaldson.’

‘Aha, en waar woont deze meneer?’

‘Ook dood. Door een beer gegrepen.’

De professor legde zijn pen neer. Hij had geen berichten gehoord over een dodelijk slachtoffer door een aanval van een beer, hoewel sommige toeristen bijzonder onzorgvuldig konden omgaan met hun etensresten. Het was een kwestie van gebrek aan kennis over het leven in de

wildernis. Hoe dan ook, deze knappe jongeman bezat klaarblijkelijk geen familie.

‘Helemaal geen naaste familie?’

‘Meneer?’

‘Met wie moeten we contact opnemen als er iets met je zou gebeuren?’

‘Niemand, meneer. Er is niemand.’

‘Ik begrijp het. Geboortedatum?’

‘Tweeënvijftig. Eind december, geloof ik.’

‘Dan ben je dus vijfentwintig?’

‘Ja, meneer.’

‘Prima. Sofi-nummer?’

Craig staarde hem aan, en de professor zuchtte. ‘Zo te zien ben je tussen alle

mazen van het net door geglipt. Het maakt niet uit. Teken hier even.'

Hij draaide het formulier naar Craig, schoof het over het bureau naar hem toe en bood hem zijn pen aan. Craig pakte hem aan. Hij kon de woorden

HANDTEKENING WERKNEMER niet lezen, maar de ruimte op het papier sprak boekdelen. Hij boog zich voorover en tekende. De professor pakte het papier weer op en staarde er vol ongeloof naar.

'Ach, mijn jongen, mijn jongen...' Hij draaide het vel zo dat Charlie er een blik op kon werpen. Ze staarde naar het met inkt getekende kruis op het papier.

'Charlie, als onderwijzende kracht heb

je er, denk ik zo, een kleine taak bij deze zomer.'

Ze grijnsde breed.

'Inderdaad, majoor, dat geloof ik ook.'

Ze was vijfendertig jaar, had een minder geslaagd huwelijk achter de rug en had nooit kinderen gehad. Ze vond de jongeman uit de wildernis net een kleine jongen, naïef, onschuldig, kwetsbaar. Hij zou haar bescherming nodig hebben.

'Goed,' zei professor Ingles, 'Ben, ga maar een plek zoeken in de barak, als je dat tenminste nog niet hebt gedaan, en kom dan bij ons aan de tafel voor het avondmaal.'

De verkenner vond het voedsel

smakelijk en er was meer dan voldoende. Het werd geserveerd op emailen borden. Hij at met behulp van zijn jagersmes, een lepel en een stuk brood. Rondom de tafel werd hier en daar besmukt gegrijnsd, maar hij zag niets.

De jongemannen met wie hij de barak deelde, waren vriendelijk. Ze kwamen uit steden en dorpen waarvan hij nog nooit had gehoord en die volgens hem in het oosten moesten liggen. Het was een vermoeiende dag geweest, er was geen licht om bij te lezen, afgezien van wat kaarsen, die al snel werden gedoofd, en kort daarop viel iedereen in slaap.

Ben Craig had geleerd om niet

nieuwsgierig te zijn naar de mensen om hem heen, maar het viel hem op dat de jongemannen met wie hij samenleefde op heel veel manieren erg vreemd waren. Ze beweerden verkenners, paardentemmers en pelsjagers te zijn, maar wisten slechts weinig over hun beroep. Hij herinnerde zich echter ook dat de jonge rekruten onder Custer nauwelijks verstand hadden van paarden, wapens en de Plains-indianen. Blijkbaar was er in het jaar dat hij bij de Cheyenne en op zichzelf had gewoond weinig veranderd.

Ze hadden twee weken de tijd om te wennen en te oefenen voordat de grote groepen bezoekers kwamen, en deze tijd

werd gebruikt om het fort keurig op orde te krijgen, hun rol te oefenen en voor lezingen van majoor Ingles, die voornamelijk in de openlucht werden gegeven.

Craig wist hier niets van en bereidde zich opnieuw voor op de jacht. Hij stak de binnenplaats over en liep naar de grote poort, die elke dag wagenwijd openstond, toen hij door een jonge paardenverzorger die luisterde naar de naam Brad werd aangesproken.

‘Wat is dat, Ben?’ Hij wees naar het leren foedraal dat voor Craigs linkerknie over het zadel gebogen lag.

‘Geweer,’ antwoordde Craig.

‘Mag ik eens kijken? Wapens zijn mijn hobby.’

Craig trok zijn Sharps-geweer uit het foedraal en reikte hem aan. Brad was lyrisch.

‘Wauw, wat een prachtstuk! Een echt antiek exemplaar. Wat is het?’

‘Sharps ’52.’

‘Dat is ongelooflijk! Ik wist niet dat ze daar replica’s van maakten.’

Brad richtte het geweer op de bel die boven de poort aan een rek hing. Die bel werd krachtig geluid wanneer er vijanden opdoken of hun aanwezigheid werd gemeld, zodat de mensen die buiten de muren aan het werk waren, werden

gewaarschuwd om zo snel mogelijk naar het fort terug te keren. Toen haalde hij de trekker over.

Hij stond op het punt om 'Pang' te zeggen, maar het geweer haalde hem de woorden uit zijn mond. Toen werd hij door de terugslag omvergegooid. Als de zware kogel de bel frontaal had geraakt, zou er niets meer van over zijn. Hij had hem echter slechts geschampt en was fluitend in de openlucht verdwenen. De bel liet echter een luide knal horen en iedereen in het fort hield op met hetgeen waarmee hij of zij bezig was en keek toe. De professor kwam struikelend zijn kantoor uit.

‘Wat was dat in vredesnaam?’ riep hij, en toen zag hij Brad met het zware geweer op de grond zitten. ‘Brad, waar denk jij dat je mee bezig bent?’

Brad stond moeizaam op en legde de situatie uit. Ingles keek spijtig naar Craig.

‘Ben, misschien ben ik vergeten het tegen je te zeggen, maar er mogen in dit fort geen vuurwapens worden gebruikt. Ik moet dit achter slot en grendel zetten in het arsenaal.’

‘Geen vuurwapens, majoor?’

‘Geen vuurwapens. Geen echte, tenminste.’

‘En als de Sioux komen?’

‘De Sioux? Voorzover ik weet, zitten die

in de reservaten in North en South Dakota.’

‘Maar majoor, wat doen we dan als ze terugkomen?’

Toen zag de professor de humor van de situatie in, en hij glunderde toegeeflijk.

‘Ja, ze kunnen natuurlijk terugkomen. Maar niet deze zomer, denk ik zo. En totdat ze terugkomen, gaat dit achter slot en grendel in het arsenaal.’

De vierde dag was een zondag, en het voltallige personeel bezocht de ochtendmis in de kapel. Er was geen predikant, dus nam majoor Ingles waar. Halverwege de dienst liep hij naar de kathedr om aan de lezing uit het oude

testament te beginnen. De grote bijbel lag met een leeslint op de juiste pagina geopend klaar.

‘De lezing van vandaag komt uit het boek van Jesaja, hoofdstuk elf, vers zes. De profeet spreekt hier over de tijd dat Gods vrede zal neerdalen op onze tijd.

“En de wolf zal met het lam verkeren, en de luipaard bij de geitenbok nederliggen, en het kalf en de jonge leeuw en het mestvee tezamen, en een kleine jongen zal ze drijven. De koe en de berin zullen tezamen weiden, hun jongen zullen tezamen nederliggen, en de leeuw...”

Hier sloeg hij de pagina om, maar twee rijstpapieren bladzijden kleefden aan

elkaar en hij brak zijn zin af, omdat de tekst onbegrijpelijk werd. Verward probeerde hij te begrijpen wat er was gebeurd, en toen klonk vanaf halverwege de derde rij voor hem een jonge stem.

‘En de leeuw zal stro eten gelijk de os, en een zuigeling zal zich vermaken over het hol van een adder, en een kind zal zijne hand uitsteken in den kuil van den basilisk. Men zal nergens leed doen noch verderven op den ganschen berg mijner heiligheid; want de aarde zal vol kennis des Heeren zijn, gelijk de wateren den bodem der zee bedekken.’

Er viel een diepe stilte, en de luisterende gelovigen staarden met open

mond naar de jongeman in het vuile leren pak met de adelaarsveer die achter op zijn hoofd bungelde. John Ingles had inmiddels de passage teruggevonden.

‘Inderdaad. Hier eindigt de eerste lezing.’

‘Ik begrijp absoluut niets van die jonge knul,’ zei hij na de lunch in zijn kantoor tegen Charlie. ‘Hij kan niet lezen of schrijven, maar kan wel hele stukken uit de bijbel citeren die hij als kind heeft geleerd. Is hij gek of ben ik het?’

‘Maak je geen zorgen, ik geloof dat ik hem doorheb,’ antwoordde ze.

‘Zijn echte ouders hebben ervoor gekozen om totaal geïsoleerd in de

wildernis te leven. Toen ze overleden, werd hij officieus en waarschijnlijk op illegale wijze geadopteerd door een alleenstaande, zeer oude man die hem als zijn eigen zoon heeft opgevoed. Hij is dus waarschijnlijk nooit naar school geweest. Van drie dingen weet hij echter opmerkelijk veel: van de bijbel die zijn moeder hem heeft voorgelezen, het leven in het laatste stukje overgebleven wildernis en de geschiedenis van het wilde westen.’

‘Waar heeft hij dat dan geleerd?’

‘Ik neem aan van die oude man. Als een man drie jaar geleden op tachtigjarige leeftijd is overleden, zou hij aan het eind van de negentiende eeuw moeten zijn

geboren. Het leven was hier rond die tijd nog vrij zwaar en hard. Waarschijnlijk heeft hij de jongen herinneringen aan zijn eigen jeugd verteld of dingen die hij zelf door overlevenden over het leven in het grensgebied heeft gehoord.'

'Waarom speelt die jongeman zijn rol dan zo overtuigend? Zou hij gevaarlijk zijn?'

'Nee,' zei Charlie, 'absoluut niet. Hij heeft gewoon een levendige fantasie. Hij gelooft echt dat hij het recht heeft om vallen te zetten en te jagen wanneer hij daar zin in heeft, net als in vroeger tijden.'

'Speelt hij een rollenspel?'

'Ja, maar dat doen we natuurlijk

allemaal.’

De professor brulde van het lachen en sloeg zich van pret op zijn been. ‘

Ja, natuurlijk, dat doen we hier allemaal. Hij is alleen stukken beter dan de rest.’

Ze stond op.

‘Dat komt omdat hij er echt in gelooft. De beste speler van ons allemaal. Laat hem maar aan mij over. Ik zal er wel voor zorgen dat hij niet in de problemen komt. Trouwens, er zijn al twee dames die een oogje op hem hebben.’

In de slaapbarak vond Ben Craig het nog steeds vreemd dat zijn metgezellen zich voor het slapengaan tot op hun korte,

katoenen ondergoed uitkleedden, want hij gaf er zelf de voorkeur aan in de gebruikelijke lange, tot op de grond reikende kleding te slapen. Na een week leidde dit tot problemen, en enkele van de jongemannen spraken Charlie hierover aan.

Ze zocht Ben op, die deze dag was aangewezen om hout te halen en te hakken; hij zwaaide de bijl aan de lange steel door de lucht en kliefde de stukken hout van naaldbomen in dunne stukjes voor het vuur in de keuken.

‘Ben, mag ik je iets vragen?’

‘Natuurlijk, ma’am.’

‘En noem me alsjeblieft Charlie.’

‘Goed, Charlie ma’am.’

‘Ben, ga je wel eens in bad?’

‘In bad?’

‘Ja. Je kleedt je helemaal uit en wast je hele lichaam, niet alleen je handen en gezicht.’

‘Ja, natuurlijk, ma’am, regelmatig.’

‘Dat is prettig om te horen, Ben.

Wanneer heb je dat voor het laatst gedaan?’

Hij dacht na. De oude Donaldson had hem geleerd dat hij zich regelmatig moest wassen, maar baden in beken vol gesmolten sneeuw was niet iets wat je te vaak moest doen.

‘Vorige maand nog zelfs.’

‘Dat dacht ik al. Zou je alsjeblieft een bad willen nemen? Nu meteen?’

Tien minuten later zag ze hem een gezadelde Rosebud uit de stal leiden.

‘Waar ga je naartoe, Ben?’

‘Ik ga een bad nemen, Charlie ma’am. Dat had u me toch gezegd?’

‘Maar waar wilde je dat doen?’

‘In de beek. Waar anders?’

Elke dag was hij door het lange gras van de prairie gelopen om de gebruikelijke lichamelijke behoeften te doen, en hij waste zijn gezicht, armen en handen in de watertrog van de paarden. Hij hield zijn tanden wit door een uur op een gespleten wilgentakje te kauwen, maar dat kon hij

tijdens het rijden doen.

‘Bind je paard eens vast en kom met mij mee.’

Ze bracht hem naar het arsenaal, haalde een sleutel van haar sleutelring en nam hem mee naar binnen. Achter de rekken met vastgebonden Springfields was de valse muur. Hier drukte ze op een knop en de verborgen deur sprong open.

Daarachter bevond zich een kamer met wasbakken en baden.

Craig had al eens eerder warmwaterbaden gezien tijdens zijn tweejarig verblijf in Fort Ellis, maar die waren gemaakt van houten planken. Deze waren van geëmailleerd ijzer. Hij wist dat

badkuipen met een eindeloze reeks emmers warm water van het fornuis in de keuken moesten worden gevuld, maar Charlie draaide aan een vreemde knop aan het einde van de badkuip en er stroomde warm water uit.

‘Ben, ik kom over twee minuten terug en dan wil ik dat al je kleren hier aan de andere kant van de deur liggen, behalve het leren pak, want dat moet worden gestoomd.

Ik wil dat je in de kuip gaat zitten en jezelf met een borstel en zeep helemaal schoonboent. Hélemaal. Daarna moet je hiermee je haar wassen.’

Ze gaf hem een fles met een groene

vloeistof die naar dennenbomen rook.

‘En ten slotte zoek je op die planken ondergoed en een shirt uit en die trek je aan. Als je klaar bent, komt je eruit. Goed?’

Hij deed wat ze hem had opgedragen. Hij had nog nooit in een badkuip gezeten en vond het best prettig, maar hij had moeite met het bedienen van de kranen en veroorzaakte bijna een overstroming. Toen hij klaar was en zijn haar met shampoo had gewassen, was het water dofgrijs. Hij vond de plug onder in de kuip en keek toe hoe het water wegstroomde.

Hij zocht een katoenen onderbroek, een wit onderhemd en een warm, geruit

overhemd uit van de rekken in de hoek, kleepte zich aan, vlocht de adelaarsveer weer in zijn haar en kwam naar buiten. Ze stond op hem te wachten. In de zon stond een stoel, en ze had een schaar en een kam bij zich.

‘Ik ben geen expert, maar het is beter dan niets,’ zei ze. ‘Ga zitten.’

Ze knipte zijn kastanjebruine haar en liet alleen de lange pluk met de veer zitten.

‘Veel beter,’ zei ze toen ze klaar was. ‘En je ruikt heerlijk.’

Ze zette de stoel terug in het arsenaal en sloot de deur af. Ze had verwacht dat de verkenner haar dankbaar zou zijn, maar

hij keek haar plechtig en zelfs treurig aan.

‘Charlie, ma’am, zou u even met me willen meelopen?’

‘Natuurlijk, Ben. Zit je iets dwars?’

Inwendig greep ze de kans met beide handen aan. Misschien kon ze nu dit raadselachtige, vreemde product van de wildernis iets beter leren doorgronden. Ze wandelden door de poort naar buiten en hij leidde haar over de prairie naar de beek. Hij zweeg en leek in gedachten verzonken, en ze dwong zichzelf hem niet te storen. De afstand tot de beek bedroeg twee kilometer, en ze deden er twintig minuten over.

De prairie rook naar gras dat gehooïd

moest worden, en de jongeman richtte zijn blik verschillende keren op de hoog boven alles uittorende Pryor Range in het zuiden.

‘Het is heerlijk om hier op de vlakte te zijn en uit te kijken op de bergen,’ zei ze.

‘Het is mijn thuis,’ zei hij, en verviel toen weer in stilzwijgen. Toen ze bij de beek aankwamen, ging hij aan de rand van het water zitten en ze vouwde de plooien van haar lange, katoenen jurk zorgvuldig om zich heen voordat ze tegenover hem plaatsnam.

‘Wat is er, Ben?’

‘Mag ik u iets vragen, ma’am?’

‘Charlie. Ja, natuurlijk mag je dat.’

‘U zult niet tegen me liegen?’

‘Geen leugens, Ben. De waarheid.’

‘In welk jaar leven we?’

Ze was geschokt. Ze had gehoopt op een sensationele onthulling, iets over zijn relatie tot de andere jonge mensen in de groep misschien. Ze staaarde in de grote, donkerblauwe ogen en vroeg zich af... Ze was weliswaar tien jaar ouder, maar...

‘Het is 1977, Ben.’

De nietszeggende knik die ze hierop had verwacht, bleef uit. De jongeman liet zijn hoofd tussen zijn knieën zakken en sloeg zijn handen voor zijn gezicht. Zijn in leer gehulde schouders begonnen te schokken.

Ze had pas één keer eerder een volwassen man zien huilen. Dat was tijdens een auto-ongeluk op de snelweg van Bozeman naar Billings. Ze boog zich voorover op haar knieën en legde haar handen op zijn schouders.

‘Wat is er, Ben? Wat is er fout aan het jaartal?’

Ben Craig was al eens eerder bang geweest. Toen hij oog in oog stond met een grizzlybeer op de helling boven Little Bighorn, maar dat was niets vergeleken bij deze afschuwelijke paniek.

Ten slotte zei hij: ‘Ik ben geboren in het jaar 1852.’

Ze was niet verrast. Ze wist dat er een

probleem moest zijn. Ze sloeg haar armen om hem heen, hield hem tegen zich aan en streelde de achterkant van zijn hoofd.

Ze was een moderne jonge vrouw, een vrouw van deze tijd, en had over dit soort dingen gelezen. De helft van alle jongeren in het westen voelde zich aangetrokken door de mystieke filosofieën uit het oosten. Ze wist alles over de theorie van reïncarnatie, in elk geval over het geloof daarin. Ze had gelezen over het gevoel van déjà vu van sommige mensen, de overtuiging dat ze heel lang geleden al eens eerder hadden geleefd.

Dit verschijnsel, waanvoorstellingen, was een probleem dat al jarenlang door de

psychiatrische wetenschap werd behandeld. Hier kon je hulp voor krijgen, advies, therapie.

‘Het komt wel goed, Ben,’ mompelde ze, en ze wiegde hem als een klein kind heen en weer. ‘Het komt wel goed. Alles komt in orde. Als je dat écht gelooft, dan is dat geen probleem. Blijf deze zomer maar bij ons in het fort wonen, en iedereen zal leven zoals men honderd jaar geleden leefde. In de herfst kun je met mij mee terug naar Bozeman, dan zoek ik daar mensen die je kunnen helpen. Alles komt in orde, Ben. Geloof me.’

Ze haalde een katoenen zakdoek uit haar mouw tevoorschijn en bette vol

medelijden het gezicht van de verwarde jongeman uit de heuvels. Ze liepen samen terug naar het fort. Met een veilig gevoel, omdat haar ondergoed modern was en ze wist dat er moderne medicamenten waren om schrammen, blauwe plekken of ziektes te behandelen. En met de zekerheid dat het Memorial Hospital van Billings per helikopter binnen enkele minuten te bereiken was, begon ze langzaam maar zeker te wennen aan de lange katoenen jurk, het eenvoudige leven en de gebruikelijke gang van zaken van het leven in een fort in het grensgebied. Bovendien wist ze nu zeker dat haar doctoraalscriptie geschreven zou worden.

‘Majoor’ Ingles’ lezingen waren voor iedereen verplicht. In verband met het warme weer aan het eind van juni hield hij ze buiten op de binnenplaats, waar de studenten op rijen banken voor hem zaten en hij zijn katheders en beeldmateriaal bij de hand had. Wanneer hij eenmaal aan een lezing over de echte geschiedenis van het wilde westen was begonnen, was hij in zijn element.

Na tien dagen was hij bij de periode van de Plains-oorlogen aanbeland. Achter hem had hij uitvergroete foto’s opgehangen van de belangrijkste Sioux-leiders. Ben Craig staarde naar een enorme foto van Sitting Bull die in zijn latere jaren was

genomen. De medicijnman van de Hunkpapa had zijn toevlucht gezocht in Canada, maar was teruggekeerd om zijn lot en dat van de overlevenden van zijn stam in handen te leggen van het Amerikaanse leger.

‘Een van de vreemdste van hen was het opperhoofd van de Oglala, Crazy Horse,’ zei de professor. ‘Om redenen die alleen hijzelf kende, weigerde hij pertinent door een blanke te worden gefotografeerd. Hij geloofde dat de camera zijn ziel zou afpakken. Daarom is hij de enige van wie we geen foto hebben, dus zullen we nooit weten hoe hij eruitzag.’

Craig opende zijn mond en sloot hem

weer.

Tijdens een andere lezing beschreef de professor de campagne die leidde tot het gevecht in Little Bighorn tot in de kleinste details. Toen hoorde Ben voor het eerst wat er met de drie compagnies van majoor Reno was gebeurd, en dat kapitein Benteen van de Badlands was teruggekeerd om zich bij hen aan te sluiten op de belegerde heuveltop. Hij vond het fijn te horen dat de meesten van hen door generaal Terry waren gered.

In de laatste lezing besprak de professor de manier waarop de her en der verspreide groepen Sioux en Cheyenne in 1877 bijeen werden gedreven en naar de

reservaten waren teruggebracht. Toen John Ingles vroeg of er nog vragen waren, stak Craig zijn hand op.

‘Ja, Ben?’ De professor vond het prettig een vraag te kunnen beantwoorden van de enige van zijn pupillen die nooit naar een lagere school was geweest.’

Majoor, is er iets bekend over een stamopperhoofd met de naam Tall Elk, of een krijger die Walking Owl heette?’

De professor was van zijn stuk gebracht. Op de faculteit had hij voldoende naslagwerken om een vrachtwagen te vullen en de inhoud van de meeste zat in zijn hoofd. Hij zocht in zijn geheugen.

‘Nee, volgens mij heeft niemand ooit van hen gehoord, en geen van de latere getuigenissen van de Plains-indianen maakt melding van hen. Waarom wil je dat weten?’

‘Ik heb gehoord dat Tall Elk zich van de grote groep afscheidde, ontsnapte aan de patrouilles van Terry en daar in de Pryor Range overwinterde, meneer.’

‘Tja, daar heb ik nog nooit iets over gelezen. Als dat zo is, zouden hij en zijn mensen in de daaropvolgende lente wel zijn gevonden. Dat zou je in Lame Deer moeten vragen, dat nu midden in het reservaat van de Northern Cheyenne ligt. Misschien dat iemand van het Dull Knife

Memorial College iets weet.'

Ben Craig sloeg de naam op in zijn geheugen. In de herfst zou hij naar Lame Deer gaan, wáár dat ook mocht zijn, en zijn vraag stellen. Dat weekend arriveerden de eerste bezoekers. Vanaf dat tijdstip kwamen er vrijwel dagelijks grote groepen mensen langs.

Ze arriveerden voornamelijk per bus, en sommigen in hun eigen auto. Sommige groepen werden begeleid door leraren, andere groepen bestonden uit gezinnen. Ze parkeerden hun voertuigen allemaal op de daarvoor bestemde parkeerplaats, die op een kilometer van het fort uit het zicht lag en werden vervolgens in huifkarren

naar de grote poort gebracht. Dit maakte deel uit van professor Ingles' strategie om de bezoekers 'in de juiste stemming' te krijgen.

Het werkte. De kinderen, die het grootste gedeelte van het publiek vormden, werden opgewonden door de rit in de huifkar. Het was voor de meesten de eerste keer dat ze zoiets meemaakten, en tijdens de laatste tweehonderd meter naar de poort konden ze zich inbeelden dat ze zelf pioniers in het grensgebied waren. Ze klommen enthousiast en opgewonden uit de karren.

Craig kreeg de opdracht zich bezig te houden met zijn dierenhuiden, die op

rekken in de zon lagen te drogen en die hij met zout inwreef en schoonschraapte, zodat ze konden worden gelooid en gekleurd. De soldaten exerceerden, de smid blies met de blaasbalg in zijn smederij, de meisjes in hun lange katoenen jurken wasten kledingstukken in grote houten tobben en 'majoor' Ingles gidste groepen bezoekers van de ene bezienswaardigheid naar de andere, legde alles uit en verklaarde waarom het belangrijk was voor het leven op de prairie.

Er waren twee Amerikaanse studenten van inheemse afkomst die niet-vijandige indianen speelden die als spoorzoekers en gidsen in het fort leefden en er met het

leger opuit trokken als het werd opgeroepen wanneer een groep pioniers op de prairie werd aangevallen door een groep indianen die het reservaat had verlaten en op oorlogspad was.

Ze droegen een katoenen broek, een blauw hemd van zeildoek, om hun middel een sjerp en een lange, zwarte pruik met daarop een hoge, zwarte hoed. De favoriete bezienswaardigheden bleken de hoefsmid en Ben Craig, die zijn dierenhuiden bewerkte, te zijn.

‘Heb je ze zelf gevangen?’ vroeg een leerling van een school in Helena.

‘Ja.’

‘Heb je een vergunning?’

‘Een wat?’

‘Waarom heb je een veer in je haar, je bent toch geen indiaan?’

‘De Cheyenne hebben me die gegeven.’

‘Waarom?’

‘Omdat ik een grizzlybeer heb gedood.’

‘Dat is een prachtig verhaal,’ zei de begeleidende lerares.

‘Helemaal niet,’ antwoordde de jongen.

‘Hij is gewoon een acteur, net als de rest.’

Telkens wanneer er in de huifkarren een nieuwe lading bezoekers arriveerde, zocht Craig naar een waterval van zwart haar, een bekend gezicht en een paar grote, donkere ogen. Ze kwam niet. Juli ging over in augustus.

Craig vroeg drie dagen vrij om naar de wildernis te kunnen terugkeren en vertrok voor zonsopgang. In de bergen vond hij een paar kersenbomen vol bloesem, greep de kleine bijl die hij uit de smederij had geleend en ging aan het werk. Toen hij een tak had gesneden, geschild en schoongeschrapt voor een boog spande hij er bij gebrek aan dierenpezen een touw uit het fort tussen.

De pijlen sneed hij van onbuigzame, kaarsrechte jonge essentakken. De staartveren van een onoplettende wilde kalkoen vormden het uiteinde. Bij de beek vond hij vuurstenen, waarvan hij pijlpunten hakte en sleep. Zowel de

Cheyenne als de Sioux hadden altijd voornamelijk vuurstenen of ijzeren pijlpunten gebruikt, die diep in de snede aan de bovenkant van de pijl werden gedrukt en met heel dunne reepjes dierenhuid op hun plaats werden gehouden.

De vuurstenen punten werden door de Plains-mannen het meest gevreesd. De ijzeren punten konden ondanks de weerstand met de hele pijl worden losgetrokken, maar de vuurstenen punten braken vaak af, waardoor een ingewikkelde en vaak dodelijke chirurgische ingreep zonder verdoving noodzakelijk was. Craig maakte vier pijlen. Op de derde ochtend

schoot hij een reebok.

Hij reed terug naar het fort met het beest voor zich over zijn zadel, de pijl nog steeds in zijn borst. Hij bracht zijn vangst naar de keuken, waar hij het dier ophing, van zijn ingewanden ontdeed, vilde en in stukken sneed. Daarna bood hij de kokkin in het bijzijn van een met stomheid geslagen stadspubliek vijftwintig kilo vers hertenvlees aan.

‘Vind je wat ik kook soms niet lekker?’ vroeg de chef-kok.

‘Jawel, hoor. Ik vind die kaastaart met gekleurde stukjes lekker.’

‘Dat is een pizza.’

‘Ik dacht gewoon dat we wel eens wat

vers vlees konden gebruiken.’

Terwijl de verkenner zijn handen en onderarmen in de watertrog van de paarden schoonwaste, nam de kok de bloedige pijl mee naar het hoofdkwartier.

‘Het is een prachtig artefact,’ zei professor Ingles, en hij bekeek de pijl aan alle kanten. ‘Ik heb iets dergelijks natuurlijk al eens in een museum gezien. Zelfs de gestreepte staartveren van een kalkoen wijzen er duidelijk op dat dit het werk is van een Cheyenne. Hoe komt hij eraan?’

‘Hij zegt dat hij hem zelf heeft gemaakt,’ antwoordde de kok.

‘Onmogelijk. Niemand kan

tegenwoordig nog zo een vuursteen slijpen.’

‘Nou, hij heeft er anders vier,’ zei de chef-kok, ‘en deze komt zo uit het hart van het dier. Vanavond eten we vers hertenvlees.’

Het personeel at rondom de barbecue buiten de muren van de omheining en genoot met volle teugen.

Vanaf de andere kant van het vuur sloeg de professor Craig gade, die met zijn vlijmscherpe jagersmes stukken geroosterd vlees van de bout afsneed, en hij dacht terug aan Charlies geruststellende woorden.

Misschien had ze gelijk, maar hij had

zo zijn twijfels. Zou deze vreemde jongeman gevaarlijk kunnen worden? Hij zag dat inmiddels vier van zijn studentes de aandacht probeerden te trekken van de jongeman, maar die leek met zijn gedachten heel ergens anders te zijn.

Halverwege de maand viel Ben Craig ten prooi aan een dof gevoel van wanhoop. Een deel van hem probeerde te blijven geloven dat de Everywhere Spirit niet tegen hem had gelogen, hem niet had verraden. Was het meisje van wie hij hield eveneens opgezadeld met de vloek van het eeuwige leven? Niemand in de vrolijke groep om hem heen wist dat zijn besluit vaststond. Als hij aan het eind van de

zomer zijn geliefde, voor wie hij het verzoek van de visioenzoeker had ingewilligd, niet had gevonden, zou hij teruggaan naar de bergen en de hand aan zichzelf slaan, om zich zo bij haar in de geestenwereld te kunnen voegen.

Een week daarna kwamen de twee huifkarren opnieuw door de poort binnenrollen en de menners lieten de zwetende trekpaarden halt houden. Uit de eerste kwam een groep opgewonden jonge kinderen. Hij stak het jagersmes dat hij aan een steen had gewet in de schede en liep naar voren. Een van de leraressen van de lagere school stond met haar rug naar hem toe. Van haar kruin tot halverwege

haar rug hing een gordijn van gitzwart haar.

Ze draaide zich om. Een Japans-Amerikaans, rond, jong gezicht. De verkenner keerde zich om en liep met grote passen weg. Er kwam een enorme woede in hem op. Hij stond stil, hief zijn gebalde vuisten in de lucht en schreeuwde: ‘Je hebt tegen me gelogen, Mey-y-yah. Je hebt tegen me gelogen, oude man. Je hebt tegen me gezegd dat ik moest wachten, maar je hebt me in deze wildernis gebracht, door man en God verbannen.’

Iedereen op de binnenplaats bleef stilstaan en staarde hem aan. Voor hem

liep een van de ‘getemde’ indianen die hem zojuist was gepasseerd. Ook deze man draaide zich om.

Het oude gezicht, getekend en bruin als een gebrande walnoot, zo oud als de rotsen van de Beartooth Range en omgeven door strengen sneeuw wit haar, keek hem van onder de hoge zwarte hoed aan. In de ogen van de visioenzoeker lag een uitdrukking van oneindige droefheid. Langzaam schudde hij zijn hoofd. Toen hief hij zijn hoofd op en knikte zwijgend naar een punt achter de verkenner.

Craig draaide zich weer om, zag niets en keek terug. Van onder zijn hoed staarde zijn vriend Brian Heavyshield hem aan

alsof hij gek was geworden. Toen keerde hij zich weer om naar de poort.

De tweede kar stroomde leeg, en een grote groep kleine kinderen draaide om hun lerares heen. Spijkerbroek, geruit hemd, honkbalpet. Ze bukte zich om twee ruziënde kleuters uit elkaar te trekken en veegde met de mouw van haar hemd over haar voorhoofd. De klep van de pet zat in de weg. Ze trok de honkbalpet van haar hoofd. Een waterval van donker haar werd vrijgelaten en viel tot aan haar middel. Van haar stuk gebracht door het gevoel dat er iemand naar haar stond te kijken, draaide ze zich naar hem om. Een ovaal gezicht, twee donkere ogen. Whispering

Wind.

Hij kon zich niet verroeren, kon geen woord uitbrengen. Hij wist dat hij iets moest zeggen, naar haar toe moest gaan, iets moest doen. Hij was echter als verlamd en bleef haar aanstaren. Ze bloosde verlegen, wendde haar blik af en riep haar leerlingen bij elkaar om aan de rondleiding te beginnen. Een uur later kwamen ze onder leiding van Charlie, hun gids, bij de stallen aan, waar Ben Craig Rosebud stond te borstelen. Hij wist dat ze daar langs zouden komen; de stal lag op de route.

‘Hier staan onze paarden,’ vertelde Charlie. ‘Er zijn legerpaarden bij, maar

ook paarden van de mannen uit het grensgebied die hier wonen of op doorreis zijn. Ben zorgt voor zijn eigen paard, Rosebud. Ben is een jager, pelsjager, verkenner en een man van de bergen.’

‘Wil alle paarden zien,’ riep een van de kleuters.

‘Kom maar, lieverd, dan gaan we naar de andere paardjes kijken. Pas op dat je niet te dicht bij de hoeven in de buurt komt, want ze kunnen schoppen,’ zei Charlie, en ze leidde de kinderen langs de paardenboxen. Craig en het meisje bleven samen achter.

‘Het spijt me dat ik naar u stond te staren, ma’am,’ zei hij. ‘Ik ben Ben Craig.’

‘Hallo. Linda Pickett.’ Ze stak haar hand uit en hij schudde hem. Hij was warm en klein, precies zoals hij zich herinnerde.

‘Mag ik u iets vragen, ma’am?’

‘Noem je iedere vrouw ma’am?’

‘Eigenlijk wel. Dat is me zo geleerd. Is het niet goed?’

‘Het klinkt wat formeel. Als iets van heel lang geleden. Wat wilde je me vragen?’

‘Kunt u zich mij nog herinneren?’

Ze fronste haar wenkbrauwen. ‘Ik geloof van niet. Hebben we elkaar dan eerder ontmoet?’

‘Heel lang geleden.’

Ze lachte. Het was de klank die hij zo goed kende van de kampvuren bij de tenten van Tall Elk.

‘Dan moet ik nog heel jong zijn geweest. Waar was dat?’

‘Kom, dan laat ik het u zien.’

Hij nam het verbaasde meisje mee naar buiten. Voorbij de houten omheining rezen in het zuiden de toppen van de Pryor Range in de verte op.

‘Kent u die?’

‘De Beartooth Range?’

‘Nee. Die ligt verder naar het westen. Dat zijn de Pryor Mountains. Daar hebben we elkaar ontmoet.’

‘Ik ben nog nooit in de Pryor Range geweest. Mijn broers hebben me wel eens

meegenomen om te kamperen toen ik klein was, maar nooit daarheen.'

Hij draaide zich om en keek recht in het zo geliefde gezicht.

'U bent nu schooljuffrouw?'

'Inderdaad. Op de lagere school van Billings. Hoezo?'

'Komt u hier nog eens terug?'

'Dat weet ik niet. Er staan nog enkele andere groepen op de lijst om hierheen te gaan. Misschien moet ik dan mee als begeleidster. Waarom?'

'Ik wil graag dat u nog eens komt. Alstublieft. Ik moet u nog eens zien. Beloof het.'

Linda Pickett bloosde opnieuw. Ze was

te mooi om nooit eerder met verliefde jongens in aanraking te zijn geweest. Gewoonlijk schepte ze hen af met een lach die de boodschap wist over te brengen zonder beledigend te zijn. Deze jongeman was evenwel heel vreemd. Hij vleide haar niet en glimlachte niet uitnodigend. Hij was plechtig, ernstig, naïef. Ze keek in de eerlijke, felblauwe ogen en voelde iets in haar binnenste fladderen. Charlie kwam met de kinderen de stal uitlopen.

‘Ik weet het niet,’ zei het meisje. ‘Ik zal erover nadenken.’

Een uur later was ze met het gezelschap vertrokken.

Er ging een week overheen, maar toen kwam ze terug. Een van haar collega's was weggeroepen omdat een familielid ziek was geworden, waardoor er een lege plek in de groep begeleiders was, en ze bood zich vrijwillig aan. Het was een warme dag, en ze droeg een eenvoudige katoenen jurk met een vrolijk motiefje.

Craig had aan Charlie gevraagd om op het bezoekersrooster na te kijken of er een groep van de lagere school uit Billings zou komen.

‘Heb je een oogje op iemand, Ben?’ vroeg ze plagend. Ze was niet teleurgesteld en beseftte dat een relatie met een verstandig meisje hem enorm kon

helpen om weer in de gewone wereld terug te keren, en ze was blij dat hij zo snel leerde lezen en schrijven. Ze had hem twee eenvoudige boeken gegeven, die hij woord voor woord las, en ze dacht dat ze aan het eind van de herfst wel een woning voor hem zou kunnen vinden en een baan als winkelbediende of als ober, zodat zij haar scriptie kon schrijven over zijn genezing.

Toen de kinderen en leraressen uit de huifkarren stapten, stond hij te wachten.

‘Zou u met me willen gaan wandelen, juffrouw Linda?’

‘Wandelen? Waarheen?’

‘Naar de prairie. Daar kunnen we

praten.’

Ze wierp tegen dat ze op de kinderen moest letten, maar een van haar oudere collega's gaf haar een knipoog en fluisterde dat ze haar tijd beter met haar nieuwe bewonderaar kon doorbrengen, als ze daar tenminste wat voor voelde. Daar voelde ze wel wat voor.

Ze liepen weg van het fort en zagen een stapel rotsblokken in de schaduw van een boom. Plotseling stond hij met zijn mond vol tanden.

‘Waar kom je vandaan, Ben?’ vroeg ze, toen ze besepte dat hij verlegen was, wat ze wel schattig vond. Hij knikte met zijn hoofd naar de in de verte gelegen bergen.

‘Ben je dáár opgegroeid, in de bergen?’

Hij knikte nogmaals.

‘Op welke school heb je dan gezeten?’

‘Geen enkele school.’

Ze probeerde deze informatie te verwerken. Je hele jeugd doorbrengen met jagen en vallen zetten, nooit naar school gaan... Dat was heel vreemd.

‘Het zal wel stil zijn in de bergen. Geen verkeer, geen radio’s, geen televisie.’

Hij had geen idee waar ze het over had, maar nam aan dat ze doelde op dingen die lawaai maakten, anders dan het geritsel van bomen en de roep van vogels.

‘Het is het geluid van de vrijheid,’ zei hij. ‘Vertelt u eens, juffrouw Linda, hebt

u wel eens van de Northern Cheyenne gehoord?’

Ze was verbaasd en opgelucht over deze verandering van onderwerp.

‘Ja, natuurlijk. Mijn overgrootmoeder van moeders kant was een Cheyenne.’

Hij draaide zijn hoofd met een ruk naar haar om. De adelaarsveer danste in de warme bries, en de donkerblauwe ogen boorden zich smekend in de hare.

‘Vertel me over haar. Alstublieft.’

Linda Pickett herinnerde zich hoe haar oma haar als klein meisje eens een oude foto had laten zien van een gerimpeld oud vrouwtje dat haar moeder was. Ondanks de ouderdom van de verschoten

zwartwitfoto was duidelijk dat de oude vrouw met haar grote ogen, rechte, smalle neus en hoge jukbeenderen ooit heel knap moest zijn geweest. Ze vertelde alles wat ze wist, alles wat haar inmiddels overleden oma haar als klein meisje had verteld.

De Cheyenne was ooit met een krijger getrouwd geweest en ze hadden een zoontje gekregen. Rond 1880 was er echter een cholera-epidemie uitgebroken in het reservaat, waaraan haar man en zoontje beiden waren overleden. Twee jaar daarna was een predikant uit het grensgebied met de jonge weduwe getrouwd, ondanks de afkeuring van zijn blanke metgezellen. Hij was van Zweedse

afkomst geweest, groot en blond. Er waren drie dochters geboren van wie de jongste, uit 1890, Linda Picketts eigen oma was.

Zij was op haar beurt getrouwd, met een blanke natuurlijk, en had een zoon en twee dochters gekregen; de jongste dochter werd in 1925 geboren. Toen die tweede dochter, Mary, tegen de twintig liep, was ze naar Billings gekomen om werk te zoeken en had een kantoorbaan gevonden bij de net opgerichte Farmers' Bank.

Achter het loket naast dat van haar had een serieuze, ijverige kasbediende gezeten, die luisterde naar de naam Michael

Pickett. Ze trouwden in 1945. Haar vader hoefde in de oorlog niet in dienst vanwege zijn bijziendheid. Ze had vier oudere broers, allen lange, blonde mannen, en toen werd zij, in 1959, geboren. Nu was ze net achttien.

‘Ik weet niet hoe het kan, maar ik werd met enorm veel zwart haar en donkere ogen geboren, heel anders dan mijn vader en moeder. Dat is het hele verhaal. Nu jij.’

Hij negeerde haar uitnodigende vraag.

‘Hebt u bepaalde tekens op uw rechterbeen?’

‘Mijn moedervlekken? Hoe weet jij dat nou?’

‘Mag ik ze alstublieft zien?’

‘Waarom? Dat is nogal intiem.’

‘Alstublieft.’

Ze dacht even na, trok toen haar katoenen rok op en liet een slank, gebruind dijbeen zien. Ze zaten er nog steeds. Twee rafelige kuiltjes, waar ze door de kogel van de soldaat bij de Rosebud Creek in haar been was getroffen.

Geïrriteerd liet ze haar rok weer zakken.

‘Verder nog iets?’ vroeg ze sarcastisch.

‘Nog één ding. Weet je wat *emos-est-se-haa’e* betekent in de taal van de Cheyenne?’

‘Lieve hemel, nee.’

‘Het betekent: Whispering Wind. Wind die zachtjes spreekt. Mag ik je

Whispering Wind noemen?’

‘Ik weet het niet. Als je dat wilt. Als je dat prettig vindt. Maar waarom?’

‘Omdat dat ooit jouw naam was, omdat ik over je heb gedroomd en op je heb gewacht. Omdat ik van je hou.’

Ze bloosde diep en stond op.

‘Dit is waanzin. Je weet niets van mij en ik weet niets van jou. Bovendien bèn ik al verloofd.’

Ze liep met grote passen terug naar het fort en wilde niet meer met hem praten.

Toch bezocht ze het fort nogmaals. Ze worstelde met haar geweten, zei duizend keer tegen zichzelf dat ze zich aanstelde, een dwaas was, niet meer wist wat ze

deed. Ze bleef zich echter de rustige blauwe ogen herinneren die in de hare keken en maakte zichzelf wijs dat ze deze hopeloos verliefde jongeman duidelijk moest maken dat ze elkaar nooit meer konden ontmoeten. Dat was tenminste wat ze zichzelf bleef voorhouden.

Op een zondag, een week voordat de school weer zou beginnen, nam ze de bus in het centrum van de stad en ze stapte uit op de parkeerplaats. Hij leek te weten dat ze zou komen. Hij stond op de binnenplaats te wachten met Rosebud gezadeld naast zich, zoals hij dat elke dag had gedaan.

Hij hielp haar opstijgen en reed de

prairie op. Rosebud kende de weg naar de beek. Bij het glinsterende water stegen ze af en hij vertelde haar hoe zijn ouders waren omgekomen toen hij nog een jongen was, en dat de man uit de bergen hem had geadopteerd en opgevoed. Hij legde uit dat hij in plaats van schoolboeken en kaarten de sporen had bestudeerd van alle in het wild levende dieren, de roep van elke vogel, plus de vorm van elke boom en zijn bladeren.

Ze legde uit dat haar leven heel anders was, orthodox en conventioneel, alles netjes uitgestippeld. Dat haar verloofde een jongeman was die uit een keurig en onmetelijk rijk gezin kwam en haar alles

kon geven wat een vrouw maar kon wensen of verlangen, zoals haar moeder haar dat had uitgelegd. Het had dus allemaal geen zin...

Toen kuste hij haar. Ze probeerde hem weg te duwen, maar toen hun lippen elkaar raakten, verliet alle kracht haar armen en gleden ze als vanzelf om zijn nek.

Zijn mond rook bij het zoenen niet naar alcohol of oude sigaren, zoals die van haar verloofde, en hij betastte haar lichaam niet. Ze ademde zijn geur in: leer, rook van een kampvuur, dennenbomen.

Totaal verward rukte ze zich los en begon terug te lopen naar het fort. Hij

volgde haar, maar raakte haar niet meer aan. Rosebud hield op met grazen en liep achter hem aan.

‘Blijf bij me, Whispering Wind.’

‘Dat kan ik niet.’

‘We zijn voor elkaar bestemd. Zo is het al heel lang geleden gezegd.’

‘Ik heb geen antwoord voor je. Ik moet nadenken. Dit is gekkenwerk. Ik ben al verloofd.’

‘Zeg hem dat hij moet wachten.’

‘Onmogelijk.’

Een van de huifkarren kwam zojuist door de poort en reed in de richting van het uit het zicht gelegen parkeerterrein. Ze veranderde van richting, hield de kar aan

en stapte in. Ben Craig klom op Rosebud en reed achter de kar aan.

Bij het parkeerterrein stapten de passagiers uit de huifkar en namen plaats in hun bus.

‘Whispering Wind,’ riep hij. ‘Kom je terug?’

‘Dat kan ik niet; ik ga met iemand anders trouwen.’

Een aantal van de oudere dames keek afkeurend naar de jonge ruiter met zijn verwilderde uiterlijk, die duidelijk een keurig, jong meisje lastigviel. De automatische deuren sloten zich met een sissend geluid en de bestuurder startte de motor.

Rosebud hinnikte angstig en steigerde op haar achterbenen. De bus begon te rijden en volgde met toenemende snelheid het onverharde pad dat naar de zwarte strook van de snelweg voerde. Craig spoorde Rosebud met zijn hielen in haar flanken aan, volgde de bus en ging van draf over in galop naarmate de bus snelheid meerderde.

De merrie keek angstig naar het monster ernaast. Het snoof en brulde tegen haar, en de kracht van de wind nam toe. In de bus hoorden de passagiers een kreet.

‘Whispering Wind, ga met me mee naar de bergen en word mijn vrouw.’

De bestuurder keek in zijn achteruitkijkspiegel, zag de opengesperde neusgaten en woest rollende ogen van het paard en gaf meer gas. De bus schokte en slingerde over het oneffen pad. Een paar huisvrouwen gilden en klemden hun mollige kinderen tegen zich aan. Linda Pickett stond op van haar zitplaats bij het raampje en probeerde het open te trekken.

De bus liet het galopperende paard echter langzaam maar zeker achter zich. Paniek had zich van Rosebud meester gemaakt, maar ze vertrouwde op de stevige knieën die tegen haar ribben drukten en de harde greep van de teugels. Een donker hoofd werd uit het raam gestoken. Boven

het geraas van de auto uit klonk haar antwoord.

‘Ja, Ben Craig, ik wil met je trouwen!’

De ruiter hield zijn paard in en verdween in de stofwolk.

Ze schreef een zorgvuldige brief, want ze wilde geen uitbarsting veroorzaken zoals ze die al eerder had meegemaakt. Ze wilde slechts met grote spijt duidelijk maken wat haar gevoelens waren. Toen ze de vierde versie af had, ondertekende ze de brief en stuurde hem op. Een week lang bleef het stil, en toen de bijeenkomst plaatsvond, was deze kort en meedogenloos.

Michael Pickett werd in de gemeenschap

gerespecteerd, hij was de directeur en hoogste beambte van de Farmers' Bank in Billings. Vlak voor Pearl Harbour was hij als nederige kasbediende begonnen en langs de ladder opgeklommen tot de positie van assistent-manager. Zijn harde werk, orthodoxe houding en nauwgezetheid waren de oprichter en eigenaar van de bank, die zijn hele leven lang vrijgezel was gebleven en geen kinderen had, opgevallen.

Toen hij met pensioen ging, vroeg deze man of Michael Pickett de bank wilde overnemen. Hij zocht iemand die de traditie zou voortzetten. Een lening werd geregeld en de overdracht vond plaats, en

in heel korte tijd waren de schulden afbetaald. Aan het eind van de jaren zestig ontstonden er echter problemen; te grote financiële risico's, faillissementen, enorme schulden. Pickett was gedwongen geweest naar de beurs te gaan. Om het benodigde kapitaal om te kunnen overleven bij elkaar te krijgen had hij aandelen te koop aangeboden. Hij overleefde de crisis en de liquiditeit werd hersteld.

Een week nadat de brief van zijn dochter was bezorgd, werd meneer Pickett niet gewoon uitgenodigd, maar gesommeerd om naar het huis te komen van de vader van de verloofde, de indrukwekkende Bar-T Ranch, aan de

oever van de Yellowstone, ten zuidwesten van Billings. Ze hadden elkaar al eens eerder ontmoet tijdens de verloving, maar dat was in de eetzaal van de Cattlemen's Club geweest.

De bankier werd naar een enorm kantoor gebracht met een glimmend gepoetste vloer, dure houten panelen en overal trofeeën, ingelijste certificaten en koppen van bekroonde stieren. De man achter het enorme bureau stond niet op om hem te begroeten. Hij gebaarde naar de enige stoel tegenover hem. Toen zijn gast had plaatsgenomen, staarde hij de bankier zwijgend aan. Meneer Pickett was niet op zijn gemak en dacht dat hij wel

wist waar dit over ging.

De rancher en magnaat nam rustig de tijd. Hij haalde een grote Cohiba uit het cellofaan, stak de sigaar aan, en pas toen deze goed brandde, schoof hij een enkel vel papier over het bureau. Pickett las wat erop stond; het was de brief van zijn dochter.

‘Het spijt me,’ zei hij. ‘Ze heeft het me verteld. Ik wist dat ze had geschreven. Ik had de brief echter nog niet gezien.’

De rancher leunde voorover en hief een belerende vinger op, en zijn ogen fonkelden woedend in een gezicht dat eruitzag als een flinke laprauw vlees onder de cowboyhoed die hij altijd en overal

droeg, zelfs in zijn kantoor.

‘Dat gaat niet door,’ zei hij. ‘Dat gaat mooi niet door, begrepen? Geen enkele meid behandelt mijn zoon op een dergelijke manier.’

De bankier haalde zijn schouders op.

‘Ik ben net zo teleurgesteld als u,’ zei hij. ‘Maar jongelui... Soms veranderen ze gewoon van gedachten. Ze zijn beiden nog zo jong. Wellicht zijn ze wat overhaast te werk gegaan?’

‘Praat met haar, en overtuig haar ervan dat ze een grote fout heeft gemaakt.’

‘Ik heb al met haar gepraat. Haar moeder ook. Ze wil de verloving verbreken.’

De rancher leunde achterover in zijn stoel, keek de kamer rond en bedacht hoe ver hij het wel niet had geschopt sinds zijn jonge jaren als stalknecht.

‘Niet wanneer het om mijn zoon gaat,’ zei hij. Hij pakte de brief weer op en duwde een stapel papieren over het bureau. ‘Lees dit maar eens.’

William ‘Big Bill’ Braddock had het inderdaad heel ver geschopt. Zijn grootvader was naar het westen getrokken vanuit Bismarck, North Dakota, waar hij was geboren als de bastaardzoon van een cavalerist die tijdens de gevechten op de Plains was omgekomen. De grootvader had een baan gevonden in een winkel en

was daar zijn hele leven gebleven, zonder ooit promotie te hebben gemaakt of ontslag te hebben gekregen. Zijn zoon was in zijn nederige voetsporen getreden, maar zijn kleinzoon had een baan aangenomen op een grote ranch met vee.

De jongen was groot en ruw, een geboren pestkop, die ruzies graag met zijn vuisten beslechtte, en vrijwel altijd in zijn eigen voordeel. Hij was ook slim. Na de oorlog had hij al gauw gezien waar er nieuwe kansen lagen: koelwagens die in staat waren om honderden kilometers verderop eersteklas rundvlees uit Montana te bezorgen.

Hij begon voor zichzelf met

vrachtwagens, maar stortte zich al snel op de slacht en de vleesverwerking, totdat hij het hele proces begeleidde, van de poorten van de ranch tot op de barbecue bij de mensen thuis. Hij kreeg zijn eigen merk, Big Bills Rundvlees, scharrelvlees, sappig en vers in uw eigen supermarkt. Toen hij terugkeerde naar de ranch, de enige ontbrekende schakel in de keten die hij volledig in zijn macht had, was dat als eigenaar.

De Bar-T Ranch, die hij tien jaar eerder had gekocht, werd omgebouwd tot showmodel en was het indrukwekkendste landhuis aan de Yellowstone. Zijn vrouw, een onderdanig vrouwtje dat met het blote

oog nauwelijks viel waar te nemen, had hem één zoon geschonken, die helaas weinig op zijn vader leek. Kevin was halverwege de twintig, gewend zijn zin te krijgen, verwend en doodsbenauwd voor zijn vader. Big Bill verafgoodde zijn enige telg echter; niets was goed genoeg voor zijn zoon.

Michael Pickett was na lezing van de papieren bleek geworden en hij trilde.

‘Ik begrijp het niet,’ zei hij.

‘Tja, Pickett, het lijkt me meer dan duidelijk. Ik ben een week bezig geweest om alle schuldbekentenissen van jou in deze staat over te nemen. Het betekent dat ik nu de grootste aandeelhouder ben.

De bank is van mij, en dat heeft me een flinke duit gekost. En dat allemaal vanwege jouw dochter. Een knap wicht, hoor, daar niet van, maar ook dom. Het kan me geen zier schelen wie de vent is die ze heeft ontmoet, maar vertel haar maar namens mij dat ze hem moet dumpen. Hierna schrijft ze mijn zoon en geeft ze toe dat ze zich heeft vergist. Hun verloving blijft gewoon zoals ze is.’

‘En als ik haar níét kan overhalen?’

‘Dan mag je haar vertellen dat ze verantwoordelijk is voor jouw volledige ondergang. Ik pik dan je bank in, je huis, alles wat je bezit. Vertel haar maar dat je in deze staat nog geen kop koffie op de

pof zult kunnen krijgen. Begrepen?’

Michael Pickett reed als een gebroken man over de oprijlaan terug naar de snelweg. Hij wist dat Braddock meende wat hij zei. Hij had iets dergelijks al eerder uitgehaald bij mannen die hem voor de voeten hadden gelopen. Hij had tevens te verstaan gekregen dat de huwelijksdatum naar voren moest worden gehaald, en dat het huwelijk halverwege oktober zou plaatsvinden, over een maand al.

Het gesprek met zijn gezin was geen pretje. Haar moeder sprak beurtelings beschuldigend en smekend. Wat was ze allemaal van plan? Had ze enig idee wat

ze had aangericht? Een huwelijk met Kevin Braddock zou haar in één klap al die dingen bezorgen waarvoor een ander een leven lang moest knokken: een prachtig huis, genoeg land voor haar kinderen, de beste scholen en een hoge positie in de samenleving. Hoe kon ze dat nu allemaal weggooien omwille van een domme beveling voor een werkloze acteur, die gedurende één zomer deed alsof hij een verkenner uit het grensgebied was?

Twee van haar broers die in de buurt woonden en werkten, waren bij de bespreking aanwezig. Een van hen stelde voor dat hij naar Fort Heritage zou gaan

om een gesprek van man tot man te voeren met de indringer. Beide jongemannen voelden aan dat een op wraak beluste Braddock er zeker voor kon zorgen dat ze beiden hun baan zouden verliezen. De broer die had gesproken, werkte voor de overheid in de staat, en Braddock had machtige vrienden in Helena.

Haar verontruste vader poetste de dikke glazen van zijn bril en zag er ellendig uit. Uiteindelijk was het zijn ongelukkige voorkomen dat Linda Pickett over de streep trok. Ze knikte, stond op en ging naar haar kamer. Deze keer schreef ze twee brieven.

De eerste was gericht aan Kevin

Braddock. Ze bekende dat ze heel even schoolmeisjesachtig verliefd was geweest op een jonge paardenverzorger die ze had ontmoet, maar dat dat nu voorbij was. Ze schreef dat het dwaas van haar was geweest hem zo te schrijven als ze de vorige keer had gedaan en vroeg hem om haar te vergeven. Ze hoopte dat hun verloving gewoon kon worden hersteld en vertelde dat ze ernaar uitkeek om aan het eind van oktober zijn vrouw te kunnen worden.

Haar tweede brief was voor Ben Craig, p/a Fort Heritage, Bighorn County, Montana. Beide brieven werden de volgende dag gepost.

Ondanks zijn obsessie met de authenticiteit had professor Ingles twee concessies moeten doen aan het moderne leven. Hoewel er geen telefoonlijnen naar het fort waren aangelegd, had hij in zijn kantoor wel een radiotelefoon laten installeren, die werd gevoed door oplaadbare batterijen, en bovendien was er ook een postkantoorje.

Het postkantoor van Billings had ermee ingestemd om alle post voor het fort af te leveren bij het kantoor van het grootste touringcarbedrijf in de stad, waarmee men had afgesproken dat de postzak die moest worden bezorgd, zou worden meegegeven aan de eerste bus die naar het fort reed.

Ben Craig ontving zijn brief vier dagen later.

Hij probeerde hem te lezen, maar dat bleek te moeilijk. Dankzij Charlies lessen had hij hoofdletters leren lezen en zelfs kleine blokletters, maar het schuine handschrift van het meisje werd hem te veel. Hij nam de brief mee naar Charlie, die hem las en Ben toen medelijdend aankeek.

‘Het spijt me, Ben. Hij komt van het meisje dat je zo leuk vond. Linda?’

‘Lees hem alsjeblieft voor, Charlie.’

‘Lieve Ben,’ las ze hardop. ‘Twee weken geleden heb ik iets heel doms gedaan. Toen je vanaf je paard naar me

schreeuwde en ik terugschreeuwde, heb ik, geloof ik, gezegd dat we zouden trouwen. Hier thuis besef ik hoe dom dat van me was.

Ik ben al verloofd met een aardige jongeman, die ik al enkele jaren ken. Ik kan het gewoon niet over mijn hart verkrijgen om deze verloving te verbreken. Volgende maand is onze bruiloft.

Ik hoop dat je me geluk en voorspoed kunt toewensen voor de toekomst, zoals ik dat jou ook toewens. Met een afscheidskus, Linda Pickett.'

Charlie vouwde de brief op en gaf hem terug. Ben Craig staarde in gedachten verzonken naar de bergen. Charlie stak

haar hand uit en legde hem op zijn arm.

‘Het spijt me, Ben. Dit soort dingen gebeurt nu eenmaal. Schepen die in de nacht voorbijglijden. Ze heeft blijkbaar een kalverliefde voor je opgevat, en dat kan ik wel begrijpen. Ze heeft er echter voor gekozen bij haar verloofde te blijven.’

Craig wist niets van schepen. Hij tuurde naar de bergen en vroeg toen: ‘Wie is die verloofde van haar?’

‘Dat weet ik niet. Het staat er niet bij.’

‘Kun je dat voor me uitzoeken?’

‘Ben, je bent toch niet van plan om moeilijkheden te veroorzaken?’

Lang geleden waren twee jongemannen slaags geraakt omwille van Charlie. Ze

had zich toen heel gevleid gevoeld. Dat was nu echter voorbij. Ze wilde niet dat haar ongetemde, jonge protegé in een vuistgevecht verzeild zou raken voor een jonge meid die drie keer in het fort was geweest om met zijn kwetsbare gevoelens te spelen.

‘Nee, Charlie, geen moeilijkheden. Ik ben gewoon nieuwsgierig.’

‘Dus je rijdt niet naar Billings om een robbertje te vechten?’

‘Charlie, ik wil gewoon hebben wat van mij is, in de ogen van de mens en de Everywhere Spirit. Zo is het lang geleden gezegd.’

Hij praatte weer eens in raadselen, dus

hield ze vol.

‘Maar dat is niet Linda Pickett?’

Hij kauwde op een grassprietje en dacht even na.

‘Nee, dat is niet Linda Pickett.’

‘Beloof je me dat, Ben?’

‘Beloofd.’

‘Dan zal ik zien wat ik kan doen.’

Op de universiteit van Bozeman was Charlie bevriend geweest met een journaliste die nu bij de *Billings Gazette* werkte. Ze belde haar op en vroeg of ze in hun archief zou kunnen opzoeken of er iets bekend was over de verloving van ene Linda Pickett. Dat was zo gebeurd.

Vier dagen later bracht de postzak haar

een knipsel, gedateerd van het begin van de zomer. Meneer en mevrouw Pickett en meneer en mevrouw Braddock hadden met grote blijdschap de verloving aangekondigd tussen hun dochter Linda en hun zoon Kevin. Charlie trok haar wenkbrauwen op en floot zachtjes. Geen wonder dat het meisje haar verloving niet wilde verbreken!

‘Dat zal de zoon zijn van Big Bill Braddock,’ zei ze tegen Craig. ‘Je weet wel, de koning van het rundvlees.’

De verkenner schudde echter zijn hoofd.

‘Nee,’ zei Charlie berustend, ‘jij vangt natuurlijk je eigen vlees. Zonder

vergunning. Nou, Ben, zijn vader is stinkend rijk. Hij woont op een enorme ranch, een stuk naar het noorden, vlak bij de Yellowstone. Ken je die rivier?’

Craig knikte bevestigend. Hij had elk stukje van de zuidelijke oever met generaal Gibbons gezien, van Fort Ellis tot het punt waar de Tongue zich een flink stuk ten oosten van de Rosebud Creek bij de rivier voegde, de plek waarnaar ze waren teruggekeerd.

‘Zou je kunnen achterhalen wanneer het huwelijk plaatsvindt, Charlie?’

‘Je weet wat je me hebt beloofd, hè?’

‘Dat weet ik nog. Geen Linda Pickett.’

‘Zo is het. Wat was je dan van plan?’

Een kleine verrassing?’

‘Zoiets.’

Charlie belde nogmaals naar de stad. September ging over in oktober, maar het weer bleef heerlijk zacht. De weersvoorspelling voor de lange termijn wees op een prachtige nazomer met heerlijk zonnig weer, dat tot het eind van de maand zou duren.

Op de tiende bracht de touringcar een exemplaar mee van de *Billings Gazette*. Nu de scholen weer waren begonnen, nam het aantal bezoekers in rap tempo af.

In de krant van haar vriendin vond Charlie een hele kolom van de verslaggever die zich had gespecialiseerd

in sociale gebeurtenissen. Ze las het stuk voor aan Craig.

In ademloos proza had de verslaggever de aanstaande bruiloft van Kevin Braddock en Linda Pickett beschreven. De ceremonie zou op 20 oktober plaatsvinden, op de schitterende Bar-T Ranch, ten zuiden van Laurel Town. Vanwege het aanhoudende mooie weer zou de ceremonie om twee uur 's middags worden gehouden op de uitgestrekte gazons van het landgoed, in het bijzijn van een schare genodigden onder wie de crème de la crème van de sociale en zakelijke elite uit de hele staat Montana. Dit ging zo door tot onder aan de pagina. Ben

Craig knikte en sloeg de informatie in zijn geheugen op.

De volgende dag sprak de bevelhebber van het fort de verzamelde menigte op de binnenplaats toe. Op 21 oktober zou Fort Heritage zijn deuren voor de winter sluiten, meldde hij. Het project was een doorslaand succes geweest, en ze hadden felicitaties ontvangen van leerkrachten en hoge ambtenaren uit de hele staat.

‘Er is nog veel te doen in de vier dagen die ons resten tot de sluiting,’ zei professor Ingles tegen zijn jonge team. ‘Op de voorlaatste dag zullen salaris en vergoedingen worden uitbetaald. Het hele fort moet worden opgeruimd en

schoongemaakt, en alles moet worden opgeslagen in de berging en klaargemaakt worden voor de winter voordat we kunnen vertrekken.’

Na afloop nam Charlie Ben Craig terzijde.

‘Ben, het is bijna afgelopen,’ zei ze. ‘Straks kunnen we allen onze eigen kleding weer aan. Ach ja, dit is voor jou natuurlijk je eigen kleding. Nou, je krijgt in elk geval een flinke stapel dollars. We zouden in Billings sportschoenen, een spijkerbroek, wat shirts en een paar truien voor je kunnen kopen om de winter mee door te komen.

Daarna zou ik graag willen dat je met

me mee teruggaat naar Bozeman. Ik help je een woning te vinden en kan je voorstellen aan een paar mensen die je kunnen helpen.'

'Dat is goed, Charlie,' zei hij.

Die avond klopte hij op de deur van de professor. John Ingles zat achter zijn bureau. In een ronde kachel in een hoek brandde een houtvuur dat de kou van de avondlucht moest verdrijven. De professor verwelkomde de in leer geklede bezoeker hartelijk. Hij was onder de indruk geraakt van de knul, door zijn kennis van het wild en het oude grensgebied, en het feit dat hij nog geen seconde uit zijn rol was gevallen. Met zijn kennis en een

universitaire graad zou de professor hem zo aan een baan bij de universiteit kunnen helpen.

‘Ben, mijn jongen, waarmee kan ik je van dienst zijn?’

Hij verwachtte wat vaderlijk advies voor de toekomst te kunnen geven.

‘Hebt u misschien een plattegrond, majoor?’

‘Een plattegrond? Tja, lieve hemel. Ja, ik neem aan van wel. Van welk gebied?’

‘Hier, rondom het fort en ten noorden van de Yellowstone, alstublieft.’

‘Geweldig idee. Altijd nuttig om te weten waar je bent en wat er in de omgeving te vinden is. Hier.’

Hij vouwde op zijn bureau een plattegrond open en gaf aanwijzingen. Craig had wel eerder campagneplattegronden gezien, maar die waren vrijwel leeg, met slechts een paar landschapskenmerken die door een paar spoorzoekers en verkenners waren aangebracht. Deze plattegrond stond vol strepen en stippen.

‘Hier ligt het fort, aan de noordkant van de West Pryor, met in het noorden de Yellowstone en in het zuiden de Pryor Mountains. Hier ligt Billings, en dit is waar ik vandaan kom, Bozeman.’

Craig liet zijn vinger langs de bijna tweehonderd kilometer lange afstand

glijden die tussen de twee steden lag.

‘Het Bozeman-pad?’ vroeg hij.

‘Inderdaad, zo werd het vroeger genoemd. Nu is het inmiddels een asfaltweg, natuurlijk.’

Craig had geen idee wat een asfaltweg was, maar dacht dat het misschien die zwarte, rotsachtige strook was die hij in het maanlicht had gezien. Op de grootschalige kaart waren tientallen kleinere stadjes en dorpen aangegeven, en op de zuidelijke oever van de Yellowstone vond hij op de plek waar de Clark’s Creek in de rivier uitmondde een landgoed met de naam Bar-T Ranch. Hij schatte in dat deze iets ten westen lag van de lijn die

vanaf het fort rechtstreeks naar het noorden kon worden getrokken, en dat de tussenliggende afstand in vogelvlucht ongeveer dertig kilometer bedroeg. Hij bedankte de majoor en gaf hem de plattegrond terug.

Op de avond van de negentiende ging Ben Craig vroeg slapen, direct na het eten. Niemand vond dat vreemd, want alle jongemannen waren die dag druk in de weer geweest met het opruimen, schoonmaken en invetten van allerlei metalen onderdelen ter bescherming tegen de winterse vrieskou, en het opbergen van gereedschap in afsluitbare hokken om de volgende lente opnieuw te kunnen worden

gebruikt.

De anderen kwamen rond een uur of tien naar de slaapbarak en vielen al snel in slaap. Niemand merkte dat hun vriend volledig gekleed onder zijn deken lag.

Om middernacht stond hij op, zette zijn muts van vossenbont op zijn hoofd, vouwde twee dekens op en vertrok geruisloos. Niemand zag hem naar de stallen lopen, waar hij zichzelf binnenliet en Rosebud begon te zadelen. Hij had ervoor gezorgd dat ze een dubbele portie haver had gekregen, zodat ze extra energie zou hebben, want die zou ze nodig hebben.

Toen ze klaar was, liet hij haar daar

even staan, ging de smederij binnen en pakte de voorwerpen die hem de vorige dag al waren opgevallen, zoals een kleine bijl met een foedraal voor aan zijn riem, een breekijzer en een metalen schaar.

Met het breekijzer wist hij de grendel en het hangslot van de deur naar het arsenaal los te maken, en eenmaal binnen, had de schaar in een mum van tijd de ketting doorgeknipt die de geweren met elkaar verbond. Het waren alle replica's, op één na. Hij greep zijn Sharps '52 en vertrok.

Hij voerde Rosebud mee naar de kleine deur naast de kapel, schoof de grendel opzij en liep naar buiten. Onder zijn zadel

lagen twee dekens, en de mantel van bizonhuid was opgerold achter op zijn zadel gebonden. Het geweer hing in het foedraal over zijn linker knie en naast zijn rechter knie bungelde een leren koker met vier pijlen. De boog had hij op zijn rug gebonden. Toen hij stilletjes met zijn paard een kilometer bij het fort vandaan was gelopen, steeg hij op.

En zo reed Ben Craig, man uit het grensgebied en verkenners, en de enige die het bloedbad bij Little Bighorn had overleefd, het jaar des Heren 1877 uit en het laatste kwartaal van de twintigste eeuw in.

Aan de stand van de maan zag hij dat

het ongeveer twee uur 's ochtends moest zijn. Hij had tijd genoeg om de dertig kilometer naar de Bar-T Ranch te voet af te leggen en Rosebuds energie te sparen. Hij zocht de Poolster en stippelde zijn route uit, een paar graden westelijker dan de route naar het noorden waarin de ster wees.

De prairie ging over in landbouwgrond, en her en der stuitte hij op paaltjes waartussen draad was gespannen. Hij gebruikte de schaar en liep verder. Zonder het te weten stak hij de grens over tussen Bighorn en Yellowstone County. Tegen zonsopgang bereikte hij de oever van de Clarks Creek en vervolgde zijn weg

noordwaarts langs het bochtige stroompje. Toen de zon over de toppen van de heuvels in het oosten steeg, zag hij een lang, blinkend wit, houten hekwerk en een bord waarop vermeld stond: BAR-T RANCH. PRIVÉTERREIN. VERBODEN TOEGANG. Hij spelde de woorden een voor een en liep toen verder tot hij de weg voor eigen gebruik vond die naar de grote toegangspoort leidde.

Na een kilometer kon hij de poort zien liggen en daarachter een enorm huis met prachtige schuren en stallen. Bij de poort was de weg afgesloten door een gestreepte slagboom, en er stond een portiershuisje. Achter het raam brandde een zwak

nachtlampje. Hij trok zich vijfhonderd meter terug in de bosjes, zadelde Rosebud af en liet het dier uitrusten en grazen in het herfstgras. Hij rustte die ochtend uit, maar zorgde ervoor niet in slaap te vallen en bleef als een wild dier voortdurend op zijn hoede.

De verslaggeefster van de krant had de pracht en praal onderschat waarmee Big Bill het huwelijk van zijn zoon omringde.

Hij had erop gestaan dat de verloofde van zijn zoon bij zijn huisarts een uitgebreide medische keuring onderging, en het vernederde meisje had geen keus, maar moest gehoorzamen. Toen hij het uitgebreide verslag las, trok hij zijn

wenkbrauwen op.

‘Ze is wát?’ vroeg hij de dokter. De medisch specialist volgde zijn dikke vinger.

‘Ja zeker. Nog volledig intact.’

Braddock keek hem met toegeknepen ogen aan.

‘Zo, zo, die Kevin, wat een mazzel. En verder?’

‘Vlekkeloos. Een zeer mooie en gezonde jonge vrouw.’

Het landhuis was door de meest hippe binnenhuisarchitect die met geld te krijgen was in een sprookjeskasteel veranderd. Buiten, op het gazon ter grootte van een halve hectare, was een

altaar neergezet op twintig meter afstand van de omheining die toegang gaf tot de prairie. Voor het altaar stonden talloze rijen comfortabele stoelen voor de duizenden gasten, met daartussen het gangpad waarover het verliefde stel moest lopen, eerst Kevin en zijn getuige, en daarna zou zij zich met haar onbenul van een vader op de tonen van Mendelssohn bij hen voegen.

Het lopend buffet was op schraagtafels achter de stoelen uitgesteld. Nergens was op beknibbeld. Er waren piramides van champagneglazen van Stuart-kristal en zeeën Franse champagne van het duurste merk, en alles was van een uitstekende

kwaliteit. Hij was vastbesloten dat zelfs zijn hoogst gewaardeerde gast geen foutje zou kunnen vinden.

Uit Seattle had hij gekoelde poolkreeft, krab en oesters laten overvliegen. Voor degenen die liever iets sterkers hadden dan champagne waren er kratten vol Chivas Regal. Toen hij de avond voor de bruiloft in zijn hemelbed stapte, was zijn zoon het enige waarover Big Bill zich zorgen maakte. De jongen was weer eens stomdronken geworden en zou de volgende dag minstens een uur onder de douche moeten staan voordat hij enigszins toonbaar was.

Om zijn gasten te vermaken wanneer

het bruidspaar zich omkleedde om op huwelijksreis te gaan naar een privé-eiland op de Bahama's, had Braddock een rodeo ingehuurd, die in de aangrenzende tuin zou plaatsvinden. Deze mensen waren net als de catering en het bedienend personeel voor de gelegenheid ingehuurd. De enige mensen die Braddock níét voor deze gelegenheid had ingehuurd, waren zijn eigen bewakers.

Zijn eigen veiligheid was een obsessie voor hem en daarom had hij privébewaking. Afgezien van de drie of vier mannen die voortdurend in zijn nabijheid bleven, werkten er op de ranch ook diverse mannen als paardenverzorgers,

die echter zeer kundig waren in het gebruik van vuurwapens. Ze waren getrainde vechters en voerden zijn opdrachten nauwgezet uit. Daar werden ze ook voor betaald.

Voor het huwelijk had hij hen alle dertig dicht bij het huis laten plaatsnemen. Twee van hen bemanden het portiershokje bij de hoofdingang. De mannen die zijn eigen veiligheid moesten garanderen en onder leiding stonden van een voormalige commando zouden bij hem in de buurt blijven. De rest deed dienst als bedienden en plaatsaanwijzers. De hele ochtend reden rijen limousines en luxe touringcars af en aan door de

hoofdingang, met gasten die van het vliegveld in Billings waren opgehaald. Bij de poort werden ze gecontroleerd en vervolgens doorgelaten. Vanuit zijn schuilplaats keek Craig toe. Even na het middaguur arriveerde de predikant, op de voet gevolgd door de muzikanten.

Een stoet cateringbusjes en de acteurs voor de rodeo kwamen door een andere poort binnen, maar zij bleven uit het zicht. Kort na één uur begonnen de muzikanten hun instrumenten te stemmen. Craig spitste zijn oren en steeg op.

Hij leidde Rosebud in de richting van de prairie en reed rondom de begrenzing

van het huis tot hij uit het zicht was van het portiershuisje. Toen liet hij Rosebud naar het witte hekwerk lopen en gaf haar de sporen. Rosebud zag de reling dichterbij komen, paste haar tempo aan en sprong eroverheen. De verkenner was aanbeland in een grote weide, op een paar honderd meter afstand van de verst verwijderd gelegen schuren. Een kudde bekroonde longhornstieren stond vredig te grazen.

Aan de andere kant van het veld vond Craig een poortje dat naar het schurencomplex leidde. Hij opende het en liet het openstaan. Toen hij tussen de schuren door reed en over de betegelde

binnenplaats, werd hij aangesproken door twee patrouillerende bewakers.

‘Jij hoort zeker bij de rodeo?’

Craig staaarde hen aan en knikte.

‘Dan ben je hier verkeerd. Rij daarlangs en je zult de rest achter het huis vinden.’

Craig reed door het steegje, wachtte tot ze verder waren gelopen, keerde toen en reed in de richting van de muziek. De bruiloftsmars, maar die herkende hij niet.

Bij het altaar stond Kevin Braddock met zijn getuige, onberispelijk gekleed in een witte smoking.

Hij was twintig centimeter korter dan zijn vader en twintig kilo lichter, had smalle schouders en brede heupen.

Verschillende puistjes, waar hij aanleg voor had, bedekten zijn wangen en werden deels door de poeder van zijn moeder verborgen.

Mevrouw Pickett en de ouders van Kevin zaten op de eerste rij, gescheiden door het gangpad. Aan het eind van het gangpad verscheen Linda Pickett aan de arm van haar vader. Ze was een onwerkelijke schoonheid in de witte, zijden bruidsjapon van Balenciaga, die uit Parijs was overgevlogen. Haar gezicht was bleek en star, en ze keek strak voor zich uit.

Duizend hoofden keerden zich om toen ze over het gangpad naar het altaar

schreed. Achter de rijen gasten stonden de serveersters en obers opeengepakt toe te kijken. Daarachter verscheen een eenzame ruiter. Michael Pickett bracht zijn dochter tot vlak naast Kevin Braddock en ging toen naast zijn vrouw zitten, die haar ogen bette. De predikant keek op en verhief zijn stem.

‘Geachte aanwezigen, we zijn hier vandaag bijeengekomen om deze man en vrouw in de echt te verbinden,’ zei hij, toen de laatste tonen van de muziek waren weggestorven. Als hij de ruiter al had gezien die twintig meter verderop aan het gangpad stond, had dat wellicht zijn nieuwsgierigheid wel gewekt, maar hij liet

niets blijken. Een tiental obers werd opzijgeduwd toen het paard een paar stappen naar voren liep. Zelfs de twaalf lijfwachten die rondom de rand van het gazon stonden opgesteld, keken naar het paar tegenover de predikant. Deze ging verder: ‘... welke heilige verbinding deze twee personen, die hier aanwezig zijn, willen aangaan.’

Mevrouw Pickett huilde openlijk. Braddock staarde haar vanaf de andere zijde van het gangpad woedend aan. De predikant zag tot zijn grote verbazing een traan in de ogen van de bruid opwellen en langs haar wangen naar beneden glijden. Hij ging ervan uit dat het tranen van

vreugde waren.

‘Als iemand bezwaar maakt tegen het in de echt verbinden van deze mensen, laat hem of haar dan nu spreken of voor eeuwig zwijgen.’

Hij keek op van zijn tekst en keek glunderend naar zijn publiek.

‘Ik maak bezwaar. Ze behoort mij toe.’

De stem klonk jong en sterk en was overal op het gazon hoorbaar, en het paard sprong vooruit. Obers werden tegen de grond geworpen, twee lijfwachten vielen de ruiter aan. Beiden kregen een trap in het gezicht en vielen ruggelings over de laatste twee rijen met gasten. Mannen schreeuwden, vrouwen gilden en de mond

van de predikant vormde een perfecte, verbaasde 'o'.

Rosebud ging in enkele seconden van draf over in galop. Haar berijder trok de teugels aan en hield ze aan de linkerkant van zijn paard. Met zijn rechterarm greep hij omlaag, omvatte het slanke, in zijde gehulde middel van het meisje en trok haar op zijn paard. Heel even hing ze voor zijn lichaam over het zadel, toen liet ze zich achter hem glijden, zwaaide een been over de dekenrol, sloeg haar armen om hem heen en hield zich aan hem vast.

Het paard draafde voor de eerste rij langs, schoot over het witte hek en galoppeerde weg door het buikhoge gras

van de daarachter gelegen prairie. Op het gazon heerste een onbeschrijflijke chaos.

De gasten waren allen opgestaan en stonden te schreeuwen en te krijsen. De kudde longhorns kwam de hoek om en liep het kortgemaaide gras op. Een van de vier mannen van Braddock, die aan het eind van dezelfde rij hadden gezeten als hun baas, rende langs de predikant, trok een pistool en richtte nauwkeurig op het verdwijnende paard. Michael Pickett schreeuwde een langgerekt ‘Nee-e-e-e,’ wierp zichzelf op de schutter, greep zijn arm beet en trok hem met een ruk naar boven. Tijdens de worsteling ging het pistool drie keer af.

Dat was genoeg voor de aanwezige gasten en de stieren. Beide sloegen op hol. Stoelen vielen om, schalen kreeft en krab werden omvergelopen en vielen op het gras. Een plaatselijke burgemeester werd tegen de piramide van Stuart-kristal geworpen en viel te midden van een bijzonder dure waterval van champagne en kristal op de grond. De predikant dook onder het altaar, waar hij de bruidegom tegenkwam.

Op de grootste oprijlaan stonden twee dienstwagens geparkeerd van de plaatselijke sheriff, met daarin vier agenten. Ze waren daar om het verkeer te regelen en werden binnen uitgenodigd om

een hapje te eten. Ze hoorden de schoten, keken elkaar aan, lieten hun hamburgers vallen en renden naar het gazon.

Aan de rand van het gazon botste een van hen tegen een wegvlochtende ober op, en hij trok de man aan zijn witte jasje omhoog.

‘Wat is daar verdorie aan de hand?’ vroeg hij. De andere drie agenten keken met open mond naar de totale chaos. De meest ervaren hulpsheriff luisterde naar de ober en zei tegen een van zijn collega’s: ‘Ga naar de auto en meld de sheriff dat we hier problemen hebben.’

Sheriff Paul Lewis zou normaal gesproken op zaterdagmiddag niet in zijn

kantoor zitten, maar er was wat achterstallig papierwerk dat hij wilde afhandelen voor de nieuwe week begon. Om tien voor halfdrie stak de dienstdoende hulpsheriff zijn hoofd om de deur van zijn kantoor.

‘Er zijn problemen bij de Bar-T Ranch.’

In zijn hand hield hij de telefoon.

‘U weet wel, de Braddock-bruiloft. Ed hangt aan de lijn en zegt dat de bruid zojuist is ontvoerd.’

‘Wat? Verbind hem door naar mijn toestel!’

Het rode lichtje ging branden, ten teken dat het gesprek werd

doorverbonden. Hij nam de hoorn van de haak.

‘Ed, Paul hier. Wat is er aan de hand?’

Hij luisterde naar het verslag van de man bij de ranch. Net als alle ordebewakers had hij een gloeiende hekel aan ontvoeringen. Ten eerste was het een laag-bij-de-grondse misdaad, die meestal gericht was tegen de vrouwen en kinderen van de rijken, en ten tweede was het een federale kwestie, en dat hield in dat de FBI binnen de kortste keren zijn leven zuur zou maken. In de dertig jaar dat hij in Carbon County werkte, waarvan tien jaar als sheriff, had hij driemaal meegemaakt dat er mensen waren

gegijzeld, en elke keer was de zaak zonder dodelijke slachtoffers beëindigd; dit was zijn eerste ontvoering. Hij zag een team gangsters voor zich in razendsnelle auto's, misschien zelfs met een helikopter.

‘Eén enkele ruiter? Dat meen je toch niet? Waar is hij naartoe gereden? Over de omheining en de prairie op. Goed, dan moet hij ergens een auto hebben staan. Ik roep hulp in van buiten de staat en laat de wegen blokkeren. Luister, Ed, neem van alle aanwezigen die iets hebben gezien verklaringen op. Hoe hij is binnengekomen, wat hij precies heeft gedaan, hoe hij het meisje heeft meegekregen en hoe hij is ontsnapt. Bel

me daarna op.'

Hij was een halfuur kwijt aan telefoongesprekken om hulptrouwen op te roepen en politiewagens te regelen, die alle hoofdwegen in Carbon County af moesten zetten. Highway Patrol-agenten kregen de opdracht om elk vervoermiddel en elke kofferbak te controleren. Ze waren op zoek naar een knappe brunette in een witte, zijden jurk. Even na drieën meldde Ed zich vanuit zijn auto bij de Bar-T Ranch.

'Het is een maf verhaal, baas. Er zijn bijna twintig verklaringen van ooggetuigen. De ruiter kon ongestoord binnenkomen, omdat iedereen dacht dat

hij bij de groep hoorde die een rodeo zou opvoeren. Hij had een leren pak aan, reed op een enorme, kastanjebruine merrie, droeg een pelsjagersmuts, er hing een veer op zijn achterhoofd en hij had een boog bij zich.'

'Een boog? Wat voor boog? Een erehaag?'

'Niet zo'n soort boog, baas. Een boog als van een pijl en boog. Maar het wordt nóg gekker.'

'Dat kán haast niet. Ga verder.'

'Alle getuigen beweren dat het meisje haar armen naar hem uitstak toen hij op het altaar kwam afgestormd en haar wilde grijpen. Ze zeggen dat ze hem leek te

kennen en haar armen om hem heen sloeg toen ze over het hek sprongen. Als ze dat niet had gedaan, zou ze van het paard zijn gevallen en nu gewoon hier zitten.'

Een enorme last werd van de schouders van de sheriff genomen. Met een beetje geluk ging het hier niet om een ontvoerde bruid, maar om een geschaakte. Hij begon te grijnzen.

'Weten ze dat absoluut zeker, Ed? Hij heeft haar niet geslagen, haar niet bewusteloos gemept, over zijn zadel gegooid en haar als een gevangene meegevoerd toen hij wegreed?'

'Blijkbaar niet. Hij heeft natuurlijk wel de nodige schade aangericht. De

huwelijksplechtigheid is bedorven, het buffet is behoorlijk geruïneerd, de bruidegom is razend en de bruid verdwenen.’

De grijns op het gezicht van de sheriff verbreedde zich.

‘Ach, wat sneu nou,’ zei hij. ‘Hebben we enig idee wie hij is?’

‘Misschien. De vader van de bruid zei dat zijn dochter hevig verliefd was geworden op een van de jonge acteurs die de hele zomer in Fort Heritage als mannen van de grensstreek hebben opgetreden. Weet je daar iets van?’

Lewis wist er alles van. Zijn dochter had zijn kleinkinderen een dagje

meegenomen naar het fort en ze hadden een geweldige dag gehad.

‘Blijkbaar heeft ze toen ook haar verloving met Kevin Braddock verbroken. Haar ouders wisten haar er echter van te overtuigen dat ze gek was en de verloving werd weer gelijmd. Volgens hen heet hij Ben Craig.’

De hulpsheriff ging verder met het opnemen van verklaringen, en sheriff Lewis was net van plan contact op te nemen met Fort Heritage toen professor Ingles hem belde.

‘Misschien heeft het niets te betekenen,’ begon hij, ‘maar een van mijn jonge personeelsleden is ervandoor gegaan.’

Midden in de nacht.'

'Heeft hij iets gestolen, professor?'

'Niet direct, nee. Hij heeft zijn eigen paard meegenomen en zijn kleding. Hij heeft echter ook een geweer. Ik had het tijdens zijn verblijf hier in beslag genomen. Hij heeft in het arsenaal ingebroken en het meegenomen.'

'Heeft hij er een vergunning voor?'

'Volgens mij weet hij niet eens wat dat is. Het is een vriendelijke jongeman, maar een beetje wild. Hij is in de Pryor Range geboren en opgegroeid. Zijn ouders waren waarschijnlijk bergbewoners. Hij is ook nooit naar school geweest.'

'Luister, professor, dit zou iets ernstigs

kunnen zijn. Zou deze jongeman gevaarlijk kunnen zijn?’

‘O, dat hoop ik niet.’

‘Heeft hij verder nog iets bij zich?’

‘Tja, hij heeft een jagersmes en er ontbreekt hier een kleine bijl. Bovendien heeft hij een Cheyenne-boog en vier pijlen met vuurstenen punten.’

‘Heeft hij oude kunstvoorwerpen gestolen?’

‘Nee, die heeft hij zelf gemaakt.’

De sheriff telde langzaam tot vijf.

‘Is zijn naam toevallig Ben Craig?’

‘Ja, hoe weet u dat?’

‘Geeft u alstublieft antwoord op mijn vragen, professor. Is hij misschien verliefd

geworden op een knappe, jonge onderwijzeres uit Billings die het fort heeft bezocht?’

Hij hoorde de academicus op de achtergrond overleggen met iemand die naar de naam Charlie luisterde.

‘Het ziet er inderdaad naar uit dat hij diepe gevoelens is gaan koesteren voor een dergelijk meisje. Hij gelooft dat ze zijn huwelijksaanzoek heeft geaccepteerd, maar ik hoor net dat ze hem heeft geschreven om de relatie te verbreken. Hij was er kapot van. Hij heeft zelfs gevraagd waar en wanneer de bruiloft zou plaatsvinden. Ik hoop dat hij zichzelf niet te schande heeft gemaakt.’

‘Dat niet echt. Hij heeft haar alleen voor het altaar weggekaapt.’

‘O, mijn hemel!’

‘Luistert u eens, zou hij van een paard naar een auto kunnen zijn overgestapt?’

‘Absoluut niet. Hij heeft geen rijbewijs en heeft zelfs nog nooit in een auto gezeten. Hij zal op zijn paard blijven rijden en ergens in de buitenlucht kamperen.’

‘In welke richting denkt u dat hij zal rijden?’

‘Hoogstwaarschijnlijk naar het zuiden, naar de Pryor Mountains.’

‘Bedankt voor uw hulp, professor.’

Hij liet de wegversperringen opheffen

en belde de helikopterpiloot van Carbon County om hem te vragen zich gereed te maken om op te stijgen en zich daarna te melden. Toen bleef hij wachten op het onvermijdelijke telefoontje van Big Bill Braddock.

Sheriff Paul Lewis was een uitstekende ordehandhaver, onverstoorbaar, resoluut, maar vriendelijk. Hij gaf er de voorkeur aan mensen te helpen in plaats van hen op te sluiten, maar de wet was nu eenmaal de wet, en hij aarzelde geen seconde om die te handhaven.

Zijn grootvader was cavalerieszoldaat geweest, was gesneuveld op de prairie en had in Fort Lincoln een weduwe en een

pasgeboren zoontje achtergelaten. De oorlogsweduwe was met een andere soldaat getrouwd, die naar het in het westen gelegen Montana was overgeplaatst. Zijn vader was in die staat opgegroeid en twee keer getrouwd geweest. Het eerste huwelijk vond rond 1900 plaats en had hem twee dochters geschonken. Na de dood van zijn vrouw was hij hertrouwd en in 1920 had hij op de rijpe leeftijd van vijfenveertig jaar zijn eerste en enige zoon gekregen.

Sheriff Lewis werd binnenkort achteenvijftig en zou over twee jaar met pensioen gaan. Daarna waren er enkele meertjes in Montana en Wyoming waar

de forel op zijn persoonlijke aandacht zou kunnen rekenen. Hij was niet voor de bruiloft uitgenodigd en vroeg zich absoluut niet af waarom niet. In de afgelopen jaren hadden zijn mannen en hij vier keer onderzoek gedaan naar vechtpartijen van dronken mannen waar Kevin Braddock bij betrokken was geweest. Elke keer had de barkeeper een mooie vergoeding gekregen en besloten geen aanklacht in te dienen. De sheriff was niet al te streng wanneer het aankwam op vechtpartijtjes tussen jongemannen in de kroeg, maar wel wanneer Braddock junior een barmeisje in elkaar sloeg omdat ze weigerde in te gaan op zijn nogal

vreemde eisen.

De sheriff had hem in de bak gegooid en was van plan de zaak aanhangig te maken, maar het meisje veranderde plotseling van gedachten en herinnerde zich dat ze gewoon van de trap was gevallen.

De sheriff bezat tevens wat informatie die hij nooit aan iemand anders had doorgegeven. Drie jaar geleden was hij namelijk door een bevriende agent uit Helena gebeld, met wie hij op de politieacademie had gezeten.

De collega vertelde dat zijn agenten een nachtclub waren binnengevallen. Het ging om drugs, en de namen en adressen van

alle aanwezigen waren genoteerd. Een van hen was Kevin Braddock. Als hij echter drugs in zijn bezit had gehad, had hij zich daarvan op tijd weten te ontdoen, en ze hadden hem moeten laten gaan. Het grootste nieuws was dat de club exclusief voor een homoseksuele clientèle bedoeld was.

De telefoon ging over. Het was meneer Valentino, Big Bill Braddocks advocaat.

‘U hebt vast al gehoord wat er hier vanmiddag is gebeurd, sheriff. Uw hulpsheriffs waren immers binnen enkele minuten aanwezig.’

‘Ik heb gehoord dat niet alles naar wens is verlopen.’

‘Niet zo neerbuigend, sheriff Lewis! Wat hier heeft plaatsgevonden is een vreselijke ontvoering, en de dader moet worden opgepakt.’

‘Ik begrijp het, raadsman. Ik heb echter een stapel verklaringen van ooggetuigen, gasten en bedienend personeel waarin staat dat de jongedame zeer bereidwillig op het paard is geklommen en kort ervoor een relatie had met de jongeman, de ruiter. Het lijkt me eerder een schaking.’

‘Laffe woorden, sheriff. Als het meisje de verloving wilde verbreken, had niets haar kunnen tegenhouden. Dit meisje is met fysieke kracht meegesleurd. De dader bevond zich op verboden terrein, schopte

twee leden van meneer Braddocks personeel in hun gezicht en heeft een enorme hoeveelheid schade aangebracht aan privébezittingen. Meneer Braddock wil een aanklacht indienen. Gaat u achter deze ellendeling aan of moeten wij hem voor u vangen?’

Sheriff Lewis hield er niet van om te worden bedreigd.

‘Ik hoop niet dat u en uw cliënt overwegen het recht in eigen hand te nemen, raadsman. Dat zou heel onverstandig zijn.’

De advocaat negeerde op zijn beurt het dreigement van de sheriff.

‘Meneer Braddock maakt zich ernstig

zorgen over de veiligheid van zijn schoondochter en heeft het volste recht om haar te gaan zoeken.’

‘Was de huwelijksceremonie voltrokken?’

‘U bedoelt?’

‘Zijn de zoon van uw cliënt en juffrouw Pickett daadwerkelijk voor de wet getrouwd?’

‘Tja...’

‘In dat geval is ze niet de schoondochter van uw cliënt. Ze is helemaal geen familie.’

‘Tot er nieuwe informatie beschikbaar is, is ze nog steeds de verloofde van de zoon van mijn cliënt. Hij is een bezorgde

burger. Gaat u achter deze ellendeling aan of niet? Ik kan natuurlijk altijd nog naar Helena gaan.'

Sheriff Lewis zuchtte. Hij wist hoeveel invloed Bill Braddock had bij enkele wethouders in de hoofdstad van de staat. Niet dat hij bang was, integendeel. Maar deze jongeman, Ben Craig, had ontegenzeggelijk een aantal misdrijven begaan.

'Zodra we hem hebben opgespoord, ga ik erachteraan,' zei hij. Hij legde de hoorn neer en bedacht dat het beter zou zijn dat hij de geliefden eerder bereikte dan de gewapende mannen van Braddock. Zijn helikopterpiloot belde. Het was bijna vier

uur, ze hadden nog twee uur voor zonsondergang en het licht werd snel zwakker.

‘Jerry, zoek op waar de Bar-T Ranch is en vlieg daarvandaan in zuidelijke richting naar de Pryor Mountains. Kijk goed vooruit en opzij.’

‘Wat zoek ik, Paul?’ klonk de stem door de ether.

‘Een eenzame ruiter die naar het zuiden rijdt, waarschijnlijk naar de bergen. Achter hem in het zadel zit een meisje in een witte trouwjurk.’

‘Je maakt zeker een grapje?’

‘Nee. Een of andere vagebond te paard heeft vanmiddag de verloofde van Bill

Braddocks zoon voor het altaar weggekaapt.’

‘Ik vind het nu al een toffe gozer,’ zei de piloot, en hij steeg op van de landingsbaan van het vliegveld van Billings.

‘Vind hen voor me, Jerry.’

‘Maak je niet druk. Als ze daar ergens zijn, vind ik hen. Over en uit.’

Vijf minuten later vloog de piloot boven de Bar-T Ranch en zette zijn koers voort in zuidelijke richting. Hij vloog op driehonderd meter hoogte, laag genoeg om te kunnen zien of er onder hem een ruiter reed en hoog genoeg om aan beide kanten vijftien kilometer zicht te hebben. Aan zijn rechterhand zag hij snelweg 310 en

de vangrails die naar het stadje Warren in het zuiden liepen, en daarvandaan door een vlak gebied naar Wyoming. Voor zich uit zag hij de pieken van de Pryor Mountains.

Sheriff Lewis vroeg de Highway Patrol over de 310 te gaan rijden en aan beide zijden van de weg uit te kijken naar een ruiter die boven het prairiegras uitstak voor het geval de man zijn achtervolgers probeerde af te schudden door de weg over te steken.

Big Bill Braddock had niet stilgezeten. Hij had de anarchie op het gazon overgelaten aan de bediening en was met zijn bewakers meteen naar zijn kantoor

gegaan. Hij was toch al niet een man die bekendstond om zijn zonnige humeur, maar de razende woede die zich nu van hem meester had gemaakt, hadden de mannen bij hem nog niet eerder gezien. Even zat hij zwijgend achter zijn bureau. Om hem heen stond een tiental mannen op een opdracht te wachten.

‘Wat wilt u dat we doen, baas?’ vroeg een van hen ten slotte.

‘Denk na,’ snauwde Braddock. ‘Denk na. Een man, alleen, te paard, zwaar beladen. Beperkte bewegingsvrijheid. Waar zou hij naartoe gaan?’

De voormalige commando, Max, bekeek een plattegrond van de omgeving

die aan de muur hing.

‘Niet naar het noorden. Dan zou hij de Yellowstone moeten oversteken. Naar het zuiden dus. Misschien terug naar dat nagebouwde fort inde heuvels?’

‘Goed. Ik wil tien man, gewapend en te paard. Vorm een linie van zevenenhalve kilometer breed en rij in zuidelijke richting. Flink tempo. Haal hem in.’

Toen de tien ruiters te paard zaten, sprak hij hen buiten toe.

‘Jullie hebben allen een walkietalkie. Blijf contact houden. Als je hem ziet, vraag je om ondersteuning. Als je hem hebt ingesloten, zorg je dat je het meisje in handen krijgt. Als hij dreigt haar iets

aan te doen, of jou, dan weet je wat je moet doen. Jullie begrijpen wel wat ik bedoel. Ik wil die meid terug, dat is alles. Wegwezen!’

De tien ruiters draafden door de grote poort, verspreidden zich en zetten hun paarden aan tot galop. De voortvluchtige had veertig minuten voorsprong, maar zijn paard torste twee ruiters, zadeltassen, een geweer en een zware bizonhuid.

In het ranchgebouw meldde advocaat Valentino zich.

‘De sheriff neemt het allemaal niet zo zwaar op. Wel heeft hij een zoektocht in gang gezet. Patrouillewagens op de weg, en waarschijnlijk een helikopter,’ zei hij.

‘Ik wil niet dat hij er eerder is dan wij,’ snauwde Braddock. ‘Maar ik wil wel weten welke informatie hij binnenkrijgt. Max, ga naar de radiokamer. Ik wil een compleet overzicht van alle politiekkanalen. Laat er voortdurend iemand naar luisteren en stuur mijn eigen heli de lucht in. Zorg dat deze voor de ruiters uit vliegt. Vind die ellendeling op dat paard. Wijs hen waar hij is. We hebben er meer dan één nodig. Huur twee heli’s op het vliegveld. Aan de slag. Nú.’

Ze hadden allen ongelijk. De professor, de sheriff en Braddock. Craig reed helemaal niet naar de Pryor Mountains. Hij besepte dat dat te veelvoor de hand

zou liggen.

Tien kilometer ten zuiden van de ranch had hij halt gehouden, had een van de zadeldakens tevoorschijn gehaald en om Whispering Wind gewikkeld. De deken was felrood en bedekte het opvallende wit van de jurk. Hij had echter nog nooit van helikopters gehoord. Na deze korte pauze boog hij af en reed naar het zuidwesten, waar hij zich een lange strook zwarte rots herinnerde die hij de vorige lente had overgestoken. Na ruim een kilometer zag hij een rij paaltjes, waartussen draad was gespannen. De afscheiding liep zo ver als het oog kon zien. Het waren telefoonlijnen, die boven het Burlington-

pad hingen, dat parallel liep aan de snelweg.

Om halfvier belde Jerry uit zijn in de lucht stilhangende helikopter.

‘Paul, volgens jou ging het toch om één enkele ruiter? Ik heb hier verdomme een compleet leger.’

De achtervolgers van Braddock, dacht de sheriff.

‘Wat zie je precies, Jerry?’

De stem klonk krakend over de lijn.

‘Ik zie minstens acht ruiters op een rij, die naar het zuiden galopperen.

Medewerkers van de ranch zo te zien.

Lichte bepakking. Ik zie ook een andere heli voor me uit. Hij hangt boven de voet

van de heuvels, vlak bij dat nagebouwde fort.’

Lewis vloekte zachtjes. Hij had nu het liefst in de helikopter gezeten in plaats van in zijn kantoor.

‘Jerry, als de voortvluchtigen daar verderop zitten, probeer hen dan als eerste te bereiken. Als die schoften van Braddock die jongen in handen krijgen, blijft er niets van hem over.’

‘Komt voor elkaar, Paul. Ik blijf zoeken.’

Op de ranch keek de man die de radioscanner bediende om de hoek van de deur.

‘Meneer Braddock, de helikopter van de

sheriff vliegt vlak boven ons team.’

‘Dat betekent dat er een ooggetuige is,’ zei Max.

‘Vertel de jongens dat ze door moeten gaan met zoeken,’ snauwde Braddock.

‘Een eventuele rechtszaak is van latere zorg.’

Toen er om vijf minuten voor vijf een telefoontje binnenkwam, was sheriff Lewis blij dat hij vanuit zijn kantoor de hele operatie leidde.

Een opgewonden stem schreeuwde: ‘Ik zie ze!’

‘Spreker, identificeer je.’

‘Auto Tango One. Op de 310. Hij is net de weg overgestoken en rijdt naar het

zuidwesten. Ving een glimp op voordat hij achter een paar bomen verdween.’

‘Waar op de 310?’

‘Zes kilometer ten noorden van Bridger.’

‘Bevestig dat het doelwit zich nu ten westen van de snelweg bevindt,’ eiste Lewis.

‘Bevestigd, sheriff.’

‘Blijf op de snelweg voor het geval hij nog terugkomt.’

‘Begrepen.’

Sheriff Lewis bestudeerde de plattegrond die aan de muur hing. Als de ruiter zijn route bleef volgen, zou hij op een tweede reeks vangrails stuiten en op

de veel bredere Interstate 212, die door de bergen naar Park County in Wyoming leidde.

Op de Interstate patrouilleerden twee wagens van de Highway Patrol.

Hij vroeg hun verder naar het zuiden te rijden en te blijven zoeken naar een man die probeerde van de oostkant naar de westkant over te steken. Toen zocht hij contact met zijn helikopterpiloot.

‘Jerry, hij is gezien. Ten westen van jou. Hij is net de 310 overgestoken en rijdt in zuidwestelijke richting. Kun je daarnaartoe? Ongeveer zes kilometer ten noorden van Bridger. Hij rijdt nu weer op open terrein.’

‘Geen probleem, Paul, maar ik moet wel op mijn brandstof letten en het licht wordt snel zwakker.’

De sheriff zocht het kleine dorp Bridger op.

‘Bridger heeft een landingsbaan. Vlieg verder tot de tank vrijwel leeg is en ga daar dan landen. Misschien moet je er de nacht doorbrengen. Ik bel Janey wel om het haar te laten weten.’

Op de ranch hadden ze alles gevolgd. Max bekeek de plattegrond en zei: ‘Hij rijdt dus niet naar de Pryor Mountains. Ligt te veel voor de hand. Hij rijdt in de richting van de Wilderness en Beartooth Range.’

Hij gaat ervan uit dat hij zo over de open vlakte kan rijden en dan in Wyoming kan onderduiken. Heel slim. Zou ik ook doen.'

De man die Braddocks radio bediende, gaf de tien ruiters opdracht in westelijke richting te rijden, de snelweg over te steken en verder te blijven zoeken. Ze hoorden de opdracht zonder morren aan, maar verzuimden te melden dat ze hun paarden de laatste twintig kilometer zó hard hadden laten rennen dat ze op instorten stonden. Bovendien viel de schemering inmiddels in.

'Eigenlijk moeten we een paar auto's met onze mannen op de Interstate

hebben,' zei Max. 'Als hij naar de Wilderness wil, zal hij die moeten oversteken.'

Twee enorme terreinwagens met daarin acht man werden op pad gestuurd.

Toen hij bij de Interstate was aangekomen, steeg Ben Craig af, klom in een boom op een kleine heuvel en bestudeerde het obstakel. Het stak boven de vlakte uit en er liep een spoorweg langs, een deel van het Burlington-pad. Zo nu en dan passeerde er een voertuig in noordelijke of zuidelijke richting. Om hem heen zag hij overal Badlands, een ruw terrein met beken, rotsen en onbegrasd prairiegras dat tot de buik van

zijn paard kwam. Hij liet zich uit de boom zakken en haalde uit zijn zadeltas met het doosje tondel en vuursteen tevoorschijn.

Uit het oosten kwam een zacht briesje en toen het hout vlam vatte, breidde het vuur zich uit over een lengte van anderhalve kilometer, in de richting van de weg. Grote rookwolken stegen op in de donker wordende lucht. De bries verdreef ze naar het westen, voor het naderende vuur uit, en de weg werd er onzichtbaar door.

De patrouillewagen tien kilometer ten noorden van de plek zag de rook en kwam kijken wat er aan de hand was. Toen de rook dikker en donkerder werd, hielden de

agenten halt. Net even te laat, want binnen enkele seconden werden ze door de rookwolken omhuld. Er zat niets anders op dan de wagen in zijn achteruit te zetten en weg te rijden.

De bestuurder van de gelede vrachtwagen die in zuidelijke richting naar Wyoming onderweg was, zag de achterlichten plotseling opdoemen en deed zijn uiterste best om hen te ontwijken. De remmen waren in een uitstekende staat en de vrachtwagen met aanhanger wist te stoppen, maar de wagen die erachter reed had minder geluk.

Gelede vrachtwagens zijn gemakkelijk onder controle te houden, tot ze gaan

scharen. De tweede wagen ramde de eerste, waardoor beide schaaarden, over de middenberm denderden en de snelweg in beide richtingen blokkeerden. Aangezien de weg aan beide zijden sterk daalde, was om de blokkade heen rijden geen optie.

De agenten konden nog net een berichtje doorgeven voordat ze hun wagen moesten verlaten en zich bij de vrachtwagenbestuurders voegden die verderop uit de rook langs de weg stonden.

Een berichtje was echter voldoende. Brandweerwagens en kraanwagens reden al snel naar het zuiden om de brand te bestrijden en de weg vrij te maken. Het

nam de hele nacht in beslag, maar tegen zonsopgang was de weg weer bruikbaar. Berichten die naar Wyoming werden gezonden, hielden al het verkeer ten zuiden van de bergen tegen. Alleen degenen die zich al op de weg bevonden, zaten een hele nacht vast.

In de verwarring reed een enkele ruiter die door de rook aan het zicht werd onttrokken stapvoets over de snelweg en bereikte het ruige gebied aan de westkant. De man had een zakdoek over zijn gezicht geknoopt en het meisje dat achter hem op het paard zat werd door een deken beschermd.

Ten westen van de snelweg steeg de

ruiter af. De spieren onder Rosebuds glanzende huid trilden van vermoeidheid, maar ze moesten nog vijftien kilometer afleggen voordat ze zich weer tussen bomen konden schuilhouden. Whispering Wind schoof in het zadel naar voren, omdat ze slechts de helft van haar geliefde woog.

Ze liet de deken van haar schouders glijden en zat glanzend wit in de schemering, met haar loshangende haren tot aan haar middel.

‘Ben, waar gaan we naartoe?’

Als antwoord wees hij naar het zuiden. In de laatste stralen van de ondergaande zon rezen de pieken van de Beartooth

Range als vlammen op boven de boomgrens, wachtposten uit een andere, betere tijd.

‘Via de bergen naar Wyoming. Daar zal niemand ons kunnen vinden. Ik bouw een hut voor je en zal voor je jagen en vissen. We zullen vrij en gelukkig zijn.’

Ze glimlachte, want ze hield heel veel van hem, geloofde wat hij haar beloofde en was gelukkig.

Braddocks privépiloot had geen andere keus gehad dan terug te keren. Zijn brandstof was bijna op en het landschap onder hem was te donker om nog veel te kunnen zien. Met de laatste druppels brandstof landde hij bij de ranch.

De tien ruiters strompelden met hun uitgeputte paarden het dorpje Bridger binnen en zochten daar onderdak. Ze aten in het restaurant en sliepen onder hun eigen zadeldakens.

Jerry zette de helikopter van de sheriff in Bridger aan de grond en kreeg van de manager van het vliegveld een slaappleats aangeboden. Op de ranch nam de voormalige commando de leiding over. Tien leden van het privéleger bevonden zich met uitgeputte paarden in Bridger; acht anderen zaten op de Interstate in noordelijke richting met hun voertuigen vast in de blokkade. Beide teams zouden de hele nacht geen kant op kunnen. Max

keek Bill Braddock en de resterende groep mannen aan. Hij was in zijn element en plande een campagne, net als in Vietnam. Een enorme plattegrond van de county hing aan de muur.

‘Plan 1,’ zei hij. ‘We snijden hem de pas af, letterlijk. Hier loopt een diepe kloof of pas door het gebergte tot aan Wyoming. De Rock Creek. Daarnaast loopt de slingerende en kronkelende snelweg, die aan de zuidzijde weer uit de bergen tevoorschijn komt.’

Die ellendeling zal proberen door het gras van de berm te rijden om zo het berggebied aan weerszijden te vermijden. Zodra de blokkade op de Interstate is

opgelost, moeten onze jongens vliegensvlug hierheen rijden, alles wat op hun weg komt inhalen en de wacht houden bij de staatsgrens. Als hij verschijnt, weten ze wat ze moeten doen.'

'Akkoord,' gromde Braddock. 'En wat als hij probeert de hele nacht door te rijden?'

'Dat zal hem niet lukken, meneer. Dat paard van hem moet op zijn laatste benen lopen. Ik denk dat hij de weg is overgestoken, omdat hij naar het bos wil en vervolgens naar de bergen. Zoals u kunt zien, moet hij dan het uitgestrekte Custer National Forest heuvelopwaarts doorkruisen, vervolgens de pas oversteken

die West Fork heet en nog verder stijgen om dit plateau te bereiken, Silver Run. Vandaar plan 2.

We gebruiken de twee gehuurde helikopters om hem te traceren en onze tien mannen in Bridger kunnen hem dan onderweg oppikken. Deze mannen worden in een gevechtlinie gedropt langs het plateau. Wanneer hij opduikt uit het bos en het plateau bereikt, vormt hij een gemakkelijk doelwit voor de mannen, die zich halverwege het plateau achter rotsblokken verdekt kunnen opstellen.'

'Geef de opdracht maar door,' zei Braddock. 'Verder nog iets?'

'Plan 3, meneer. De rest gaat bij

zonsopgang te paard achter hem aan het bos in en drijft hem naar het plateau boven op de heuvel. We krijgen hem hoe dan ook te pakken.’

‘En als hij ons in het bos aanvalt?’

Max glimlachte verheugd.

‘Ach meneer, ik ben een ervaren strijder en heb ervaring opgedaan in de jungle. Er zijn er hier nog drie of vier die in Vietnam hebben gezeten. Ze gaan allemaal met ons mee. Als hij probeert ons tussen de bomen in de val te lokken, neem ik hem te grazen.’

‘Hoe krijgen we onze paarden daar als de weg geblokkeerd is?’ vroeg een van de anderen.

Max liet zijn vinger langs een dun lijntje op de plattegrond glijden.

‘Hier loopt een B-weggetje. Van de snelweg bij Billings twintig kilometer ten westen hiervandaan door de Badlands, en het eindigt bij Red Lodge, vlak bij de pas van de Rock Creek. We rijden er vannacht met trailers naartoe, vertrekken tegen zonsopgang en gaan achter hem aan. Ik stel voor dat we nu allen vier uur gaan slapen en om middernacht opstaan.’

Braddock knikte instemmend.

‘Nog één ding, majoor. Ik ga met jullie mee en Kevin ook. Het wordt tijd dat we beiden met eigen ogen zien dat de vent die me vandaag voor schut heeft gezet aan

zijn eind komt.’

Sheriff Lewis had eveneens een plattegrond en had dezelfde conclusies getrokken. Hij vroeg in Red Lodge om hulp en kreeg de toezegging dat er bij zonsopgang twaalf uitgeruste en gezadelde paarden voor hem zouden klaarstaan. Tegelijkertijd zou Jerry tanken en eveneens klaar zijn voor vertrek.

Hij nam contact op met de uitgerukte wagens die bij de Interstate hielpen en kreeg te horen dat de weg omvier uur 's ochtends weer begaanbaar zou zijn. Ook informeerde hij of zijn twee wagens als eerste konden worden doorgelaten. Hij zou om halfvijf bij Red Lodge moeten

kunnen zijn.

Hoewel het zondag was, had hij geen problemen gehad bij het vinden van vrijwilligers. Het beroep van agent in een county vol vredelievende burgers leverde weinig spannende momenten op, en de jacht op een mens deed gewoonlijk de adrenaline sneller stromen. Afgezien van Jerry boven hem had hij nog een privépiiloot met een verkenningsvliegtuigje tot zijn beschikking, en bovendien tien man die met voertuigen de achtervolging zouden inzetten. Dat zou voldoende moeten zijn om één ruiter te pakken te krijgen. Hij staarde lang en ingespannen naar de plattegrond.

‘Ga alsjeblieft niet dat bos in, knul,’ mompelde hij. ‘Dan wordt het verdomd moeilijk om je te vinden.’

Terwijl de sheriff dit zei, hadden Ben Craig en Whispering Wind de bosrand bereikt en verdwenen tussen de bomen. Onder het bladerdek van sparren en dennen was het aardedonker. Toen ze een kilometer diep in het bos waren gekomen, sloeg Craig hun kamp op. Hij ontdeed de vermoeide Rosebud van het zadel, het meisje, het geweer en de dekens. Tussen de bomen vond Rosebud een geultje met vers water en sappige dennennaalden. Ze kwam tot rust en begon bij te komen.

De verkenner maakte geen vuur, maar

Whispering Wind had ook geen vuur nodig. Ze wikkelde zich in de bizonhuid en viel in slaap. Craig pakte zijn bijl, ging op pad en bleef zes uur weg. Toen hij terugkwam, dutte hij een uur en brak toen het kamp weer op. Hij wist dat ergens voor hen uit de beek moest liggen waar hij de cavalerie en de Cheyenne lang geleden tijdelijk had weten op te houden. Hij wilde daar oversteken en de oever beklimmen voordat hun achtervolgers binnen schootsafstand waren.

Hoewel Rosebud nog niet volledig was uitgerust van de zware rit van de vorige dag was ze wel weer te berijden. Hij voerde haar aan de teugels mee, maar

ondanks de rust nam haar energie snel af. Ze hadden echter nog heel wat kilometers te gaan voordat ze de veilige bergtoppen hadden bereikt.

Hij liep een uur stevig door en bepaalde de richting aan de hand van de sterren die hij boven de boomkruinen kon zien. Ver weg in het oosten, boven de heilige Black Hills in Dakota, kleurde de zon de hemel roze. Hij kwam bij de eerste pas op de route, een steile kloof die West Forkheette.

Hij wist dat hij hier eerder was geweest. Er moest ergens een oversteekplaats zijn, als hij die maar kon vinden. Het kostte hem een uur. Rosebud dronk van het

koele water en ze klommen klauterend en tastend naar houvast via de andere oever naar het hoger gelegen gebied. Craig gunde Rosebud wat rust en vond een verborgen plek waar hij zicht had op de beek. Hij wilde weten hoeveel mannen hen achtervolgden. Zij hadden natuurlijk frisse paarden, maar er was ook iets vreemds. Deze achtervolgers hadden rare, metalen dozen, die als adelaars door de lucht vlogen met ronddraaiende wieken, en ze brulden als een bronstige elandstier. Hij had zulke vliegende dozen de vorige dag ook al boven de Badlands gezien.

Zoals beloofd had de politie de Interstate even na vieren in de ochtend

weer vrijgegeven voor het verkeer. Een agent van de Highway Patrol loodste de twee wagens van sheriff Lewis langs de ravage van de geschaarde vrachtwagens naar het begin van de file en toen konden ze op weg naar het twintig kilometer zuidelijker gelegen Red Lodge.

Acht minuten later werden ze door twee enorme terreinwagens ingehaald die met duizelingwekkende snelheid langs hen raasden.

‘Moeten we erachteraan?’ vroeg de agent die reed.

‘Laat ze maar gaan,’ zei de sheriff.

De terreinwagens reden brullend door het amper ontwaakte dorpje Red Lodge

naar het ravijn waar de Interstate langs de Rock Creek liep. Het ravijn werd smaller en de tweehonderd meter hoge wanden waren hier steiler, aan de rechterkant aflopend naar de rivier en aan de linkerkant tot de steile helling van de beboste bergen. De haarspeldbochten werden ook steeds scherper.

Het voorste voertuig ging de vijfde haarspeldbocht te snel in en de chauffeur zag de pas gevelde dennenboom die over de weg lag te laat. Het chassis van de terreinwagen bereikte de zuidkant wel, maar de vier wielen bleven aan de noordkant liggen. Er zaten vijf mannen in de wagen, die samen tien benen hadden.

Vier daarvan waren gebroken, evenals drie armen, twee sleutelbeenderen en een uit de kom gerukt bekken.

De bestuurder van het tweede voertuig had de keus tussen het stuur rechtsom gooien en de rivier in rijden, of het stuur linksom gooien en tegen de bergwand knallen. Hij stuurde naar links, en de berg won. Tien minuten later klauterde de lichtst gewonde inzittende naar de snelweg om hulp te zoeken, toen de eerste doorgelaten vrachtwagen de bocht om kwam. Ook deze remmen waren in perfecte staat en de wagen stopte op tijd, maar schaarde. Ten slotte rolde de aanhanger als in een zwijgend protest

tegen de onwaardige behandeling rustig op zijn kant.

Sheriff Lewis en zijn zeven hulpsheriffs waren in Red Lodge aangekomen, waar ze werden verwelkomd door de plaatselijke agent en een aantal geleende paarden. Ook waren er twee boswachters. Een van hen spreidde een plattegrond uit over de motorkap en wees herkenningspunten aan in het Custer National Forest.

‘Het bos wordt van oost naar west door deze rivier in tweeën gesplitst, de West Fork,’ zei hij. ‘Aan deze kant van de rivier lopen paden en er zijn kampeerplaatsen waar toeristen ’s zomers verblijven. Als je de rivier oversteekt, kom je in de echte

wildernis. Als de voortvluchtige dat heeft gedaan, zullen we hem moeten volgen te paard. Er kan daar niet met voertuigen worden gereden.'

'Hoe dichtbegroeid is het bos?'

'Heel dicht,' zei de boswachter. 'En omdat het zulk warm weer is geweest, zitten de bomen nog heel dik in de bladeren. Daarachter ligt het naaldbomenbos, en vervolgens het plateau, dat helemaal doorloopt tot de toppen van de bergen. Kan hij daar overleven?'

'Voorzover ik weet, is hij in de wildernis geboren en getogen,' zuchtte de sheriff.

'Geen probleem, we hebben de

moderne technologie aan onze kant,' zei de boswachter. 'Helikopters, verkenningsvliegtuigjes, walkietalkies. We vinden hem wel voor jullie.'

Het gezelschap stond op het punt om de auto's achter te laten en te vertrekken toen er een bericht doorkwam van het kantoor van de sheriff. Het was een haastig doorgeseind bericht van de leiding van de verkeerstoren van het vliegveld in Billings.

'Ik heb hier twee gigantische heli's klaarstaan voor vertrek,' zei de man in de controlekamer. Sheriff Lewis en hij kenden elkaar al jaren. Ze visten samen op forel, en dat is een van de sterkste banden

die er tussen twee mannen kan bestaan.

‘Ik zou ze normaal gesproken al hebben laten vertrekken, maar ze zijn gehoord door Bill Braddock. Ze hebben een vluchtplan ingediend voor Bridger. Jerry zegt dat jullie daar wat problemen hebben. Gaat het om de Bar-T Ranch-bruiloft? Het is ongeveer het enige item in het journaal van vanochtend.’

‘Hou ze nog even aan de grond. Geef me tien minuten.’

‘Komt in orde.’ Tegen de wachtende piloten zei de man in de controlekamer: ‘Toestemming voor vertrek uitgesteld. Er landt zo dadelijk een nieuwe heli.’

Sheriff Lewis herinnerde zich dat Jerry

hem iets had verteld over een aantal gewapende ruiters dat vanaf de ranch in zuidelijke richting achter de voortvluchtigen aanzat. Het was te verwachten dat deze ver van huis door de duisternis waren overvallen en de nacht hadden doorgebracht op de vlakte in de openlucht of in Bridger. Als ze naar de ranch waren teruggeroepen, waarom reden ze dan niet op frisse paarden? Hij liet een andere vriend van hem bellen, het hoofd van de FAA in Helena.

De man werd thuis uit bed gebeld en kwam aan de lijn.

‘Ik hoop dat dit belangrijk is, Paul. Ik ben erg gesteld op mijn vrije zondag.’

‘Ik heb een probleempje met twee weglopers die hebben besloten om de Absaroka Wilderness in te vluchten. Ik sta op het punt met een groep hulpsheriffs en een paar boswachters achter hen aan te gaan en hen mee terug te nemen. Er zijn hier echter enkele bezorgde burgers die er een wilde klopjacht van willen maken. Bovendien zijn de media ook al onderweg. Zou je het gebied rondom de Absaroka Wilderness voor vandaag tot verboden gebied kunnen verklaren?’

‘Natuurlijk.’

‘Op het vliegveld van Billings staan twee helikopters te wachten op toestemming voor vertrek.’

‘Wie zit er in de toren van Billings?’

‘Chip Anderson.’

‘Laat hem maar aan mij over.’

Tien minuten later ontvingen de helikopters een bericht van de toren.

‘Het spijt ons, jongens. De inkomende vlucht is van route veranderd. Jullie hebben toestemming om te vertrekken, met inachtneming van de door de FAA verboden zone.’

‘Welke verboden zone?’

‘Het luchtruim boven de hele Absaroka Wilderness, tot tweeduizend meter hoogte.’

Wat betreft de vliegruimte en de veiligheid in de lucht was de wil van de

Federal Aeronautics Administration wet, en de ingehuurde piloten waren absoluut niet van plan hun brevet kwijt te raken. De motoren werden uitgezet en de wieken kwamen langzaam tot stilstand.

Big Bill Braddock en de resterende tien mannen waren voor zonsopgang op de B-weg angekommen die vanuit het noordwesten naar Red Lodge liep. Op ongeveer acht kilometer van de stad laadden ze aan de rand van het bos de paarden uit de aanhangers, controleerden hun wapens, stegen op en reden het bos in.

Braddock had eveneens draagbare ontvangers en onderhield contact met de

radiokamer op de ranch. Toen het eerste ochtendlicht op het bladerdak van de bomen boven de ruiters viel, kreeg hij te horen dat tien mannen de Interstate halverwege de Rock Creek op brancards hadden verlaten en er nog eens tien mannen in Bridger waren gestrand, omdat ze geen helikopters hadden om hen naar de voortvluchtigen op het rotsplateau te brengen. Plan 1 en 2 van de majoor waren mislukt.

‘Dan grijpen we die ellendeling zelf wel,’ gromde de veeboer. Zijn zoon zat onrustig in het zadel en nam een slok uit zijn heupflacon.

De groep reed in een rij van vijfhonderd

meter breed door het bos en zocht de grond af naar verse hoefafdrukken. Dertig minuten later had een van hen het spoor gevonden. De afdrukken van Rosebuds hoeven leidde hen naar de afdruk van wat wel eens een mocassin zou kunnen zijn geweest. Via zijn walkietalkie riep hij de anderen bij zich en vanaf dat moment bleef de groep bij elkaar. Twee kilometer achter hen reed sheriff Lewis met zijn groep het bos in.

De scherpe ogen van de boswachters hadden het spoor veel sneller gevonden, binnen tien minuten.

‘Hoeveel paarden heeft deze man?’ vroeg een van hen.

‘Eentje maar,’ antwoordde Lewis.

‘Er zijn hier veel meer afdrukken dan van één paard,’ zei de boswachter. ‘Ik heb er minstens vier geteld.’

‘Verdomme,’ zei de sheriff. Hij gebruikte zijn radiotelefoon om zijn kantoor te bellen en vroeg of hij kon worden doorverbonden met het privénummer van advocaat Valentino.

‘Mijn cliënt maakt zich ernstig zorgen over de veiligheid van de jongedame, sheriff Lewis. Wellicht heeft hij een zoektocht georganiseerd. Ik verzeker u dat hij daartoe het volste recht heeft.’

‘Raadsman, als deze jonge mensen ook maar een haar wordt gekrenkt, of als een

van hen wordt gedood, beschouw ik dit als moord met voorbedachten rade. Vertelt u dat maar namens mij aan uw cliënt.’

Hij verbrak de verbinding voordat de advocaat kon protesteren.

‘Paul, deze vent heeft anders wel een meisje ontvoerd en bovendien heeft hij een geweer,’ mompelde Tom Barrow, een ervaren hulpsheriff. ‘Ik zou zo denken dat we misschien eerst moeten schieten en dan pas vragen moeten stellen.’

‘Er is een enorme stapel getuigenverklaringen, waarin wordt beweerd dat het meisje zelf op het paard is geklommen,’ snauwde Lewis. ‘Ik ben niet van plan die jongen aan flarden te schieten

omdat hij wat glaswerk heeft gebroken.’

‘En twee mensen in het gezicht heeft geschopt.’

‘Vooruit, en twee mensen in hun gezicht heeft geschopt.’

‘En de prairie in brand heeft gestoken en verantwoordelijk is voor de blokkade op de snelweg.’

‘Goed, de lijst wordt wat lang. Hij zit daarboven met een leuk meisje, een uitgeput paard en een geweer uit 1852. O ja, en een pijl en boog. Wij hebben de technologie aan onze kant, hij heeft niets. Hou de boel wel een beetje in perspectief, wil je? En blijf die sporen volgen.’

Ben Craig lag onzichtbaar verscholen

tussen de lage begroeiing en zag dat de eerste ruiters de rivier hadden bereikt. Vanaf vijfhonderd meter herkende hij zonder problemen het lange lichaam van Big Bill Braddock en het veel kleinere van zijn zoon, die in het zadel heen en weer schoof om de pijn in zijn achterwerk te verzachten. Een van de mannen naast Braddock droeg geen cowboykleding maar een camouflagepak, kistjes en een baret.

Het was niet nodig om het pad langs de steile helling naar het water te volgen of het pad dat langs de andere kant weer omhoogliep. Ze hoefden slechts Rosebuds sporen te volgen, wat ze, zoals hij al had verwacht, ook deden. Whispering Wind

kon op haar zijden muiltjes niet lopen en Rosebud kon haar sporen in de zachte ondergrond niet verbergen.

Hij zag hen naar het heldere, kolkende water afdalen waar ze even stilhielden om wat te drinken en hun gezicht wasten.

Niemand hoorde de pijlen aankomen en niemand zag waar ze vandaan kwamen. Tegen de tijd dat ze hun geweren hadden leeggeschoten op de bomen hoog boven de oever aan de overzijde was de schutter allang verdwenen. Zachtjes en zonder sporen achter te laten, sloop hij door het bos terug naar zijn paard en zijn meisje en leidde hen verder de helling op in de richting van de bergtoppen.

De pijlen hadden doel getroffen, hadden zacht vlees geraakt en waren tot op het bot doorgedrongen waar de vuurstenen punten afbraken. Twee mannen lagen gewond op de grond te kermen van de pijn. Max, de Vietnam-veteraan, rende vliegensvlug de zuidelijke oever op, wierp zich plat op de grond en doorzocht de lage begroeiing waarin de aanvaller was verdwenen. Hij vond echter niets. Als de man daar nog steeds was geweest, had het vuren van zijn geweer de groep mannen in de rivier de benodigde dekking geboden.

Braddocks mannen hielpen de krijsende gewonden met teruglopen naar waar ze

vandaan kwamen.

‘We zullen hen hier weg moeten zien te krijgen, baas,’ zei een van de lijfwachten.

‘Ze moeten naar een ziekenhuis.’

‘Goed, laat hen maar opstijgen en vertrekken,’ zei Braddock.

‘Baas, ze kunnen zo niet paardrijden. En ze kunnen ook niet lopen.’

Er was niets aan te doen; ze moesten takken afsnijden en twee brancards in elkaar zetten. Toen dit was gebeurd, waren er nog eens vier mannen nodig om de geïmproviseerde brancards te dragen. Met nog maar zes man en een verloren uur dat moest worden ingehaald, verzamelde de Braddock-groep zich onder

dekking van het geweer van majoor Max op de andere oever. De vier dragers begonnen aan de lange tocht terug door het bos. Ze wisten niet dat een travois veel gemakkelijker zou zijn geweest en veel mankracht had kunnen besparen.

De sheriff hoorde de serie schoten en vreesde het ergste. In de dichte begroeiing van het bos zou het echter waanzin zijn geweest vooruit te galopperen, omdat een verdwaalde kogel van de tegenpartij hen gemakkelijk zou kunnen treffen.

Onderweg kwamen ze de mannen met de draagbaren tegen die langs het pad afdaalden dat door de vele paardenhoeven was ontstaan.

‘Wat is er daarboven verdomme allemaal gebeurd?’ vroeg de sheriff.

Braddocks mannen vertelden het hem.

‘Is hij ontsnapt?’

‘Ja. Majoor Max is de rivier nog overgestoken, maar hij was al verdwenen.’

De dragers vervolgden met de brancards hun weg naar de bewoonde wereld en de groep van de sheriff reed snel in de richting van de rivier.

‘Haal die grijns van jullie gezicht,’ snauwde de sheriff, die zijn geduld met de jonge vent die zich ergens voor hem bevond begon te verliezen. ‘Niemand gaat dit gevecht met pijl en boog winnen. Allemachtig, het is 1977!’

Ieder van de gewonden die ze zojuist hadden gezien, lag op zijn buik op de draagbaar, en uit de linkerbil stak een met een kalkoenveer getooide Cheyenne-pijl rechtop omhoog. Ze staken de rivier struikelend en glijdend over en hielden de teugels van hun paarden stevig vast tot ze aan de overkant op de oever stonden. Hier zouden ze geen picknicktafels voor kampeerders en dagjesmensen aantreffen. Zo had de wereld eruitgezien toen ze nog jong en ongerept was.

Jerry doorkruiste het luchtruim boven het bos op driehonderd meter boven het bladerdak in zijn helikopter, tot hij de twee groepen ruiters in het oog kreeg die

de rivier overstaken. Dit beperkte het door hem te doorzoeken gebied aanzienlijk. De voortvluchtigen moesten zich ergens voor de achtervolgers bevinden, op de lijn tussen de oversteekplaats en de bergen die verderop lagen.

Hij had wat problemen met een deel van zijn apparatuur. Vanwege de dichtheid van het gebladerte kon hij via zijn radiotelefoon geen contact krijgen met sheriff Lewis. De sheriff kon op zijn beurt de piloot wel horen roepen, maar kon niet verstaan wat hij zei. De lijn was veel te statisch, en de woorden kwamen in stukjes door.

Jerry zei: 'Ik heb hem. Ik zie hem!'

Hij had inderdaad een glimp opgevangen van een paard dat aan de teugel werd meegevoerd, met op de rug het in een deken gehulde lichaam van een meisje. De voortvluchtigen staken net een kleine open plek in het bos over toen de heli, die naar één kant overhellend de hemel doorkruiste om de piloot de best mogelijke blik te gunnen op het gebied onder hem, overvloog en hen een seconde lang op de open plek zag staan. Eén seconde maar, toen waren ze al weer onder de bomen verdwenen.

Ben Craig staaarde door het bladerdak naar het monster dat luidruchtig en rumoerig boven hen hing.

‘De man die erin zit, zal aan de jagers vertellen waar je bent,’ zei Whispering Wind.

‘Hoe kunnen ze hem door al dat lawaai dan verstaan?’ vroeg hij.

‘Dat is geen probleem, Ben. Daar hebben ze iets op gevonden.’

Craig had er echter ook iets op gevonden. Hij trok de oude Sharps uit het foedraal en schoof er één lang, zwaar kruitpatroon in. Om beter zicht te krijgen, had Jerry de helikopter laten zakken tot tweehonderd meter boven de grond. Hij hing stil in de lucht, met de neus iets naar beneden, terwijl Jerry naar een andere open plek zocht waar ze misschien

moesten oversteken. De man onder hem legde aan en schoot.

De zware kogel vloog door de vloer omhoog tussen de gespreide benen van de piloot door en veroorzaakte een stervormig gat in het ronde dak boven zijn hoofd. Vanaf de grond was te zien dat de heli schokkend een cirkelvormige beweging maakte, toen één kant opdook en opsteeg. Pas toen hij twee kilometer verder en twee kilometer hoger vloog, hield hij op met stijgen.

Jerry brulde in zijn microfoon: 'Paul, die zak heeft me net doorboord. Zo door het dak. Ik ga ervandoor. Ik moet terug naar Bridger om te zien wat de schade is.'

Als hij de grote schroef had geraakt, was ik er geweest. Hij kan me gestolen worden. Dit is zeker wel het einde van de zachte aanpak, of niet soms?’

De sheriff hoorde niets van wat hij zei. Hij had de knal van het oude geweer gehoord, had de balletvoorstelling van de helikopter tegen de blauwe hemel gezien en had opgemerkt dat de heli daarna aan de horizon was verdwenen.

‘Wij hebben de technologie aan onze kant,’ mompelde een van de boswachters.

‘Kop dicht,’ zei Lewis. ‘Die knul verdwijnt voor jaren achter de tralies. Blijf in beweging, hou je geweer paraat en je ogen en oren open. We moeten die vent te

pakken zien te krijgen.’

Een andere jager had het geweerschot ook gehoord en hij was veel dichterbij, op nog geen kilometer afstand. Max had voorgesteld dat hij vooruit zou gaan om de boel te verkennen voor de grote groep.

‘Hij loopt met het paard achter zich aan, meneer, wat betekent dat ik veel sneller ben. Hij zal me niet horen aankomen. Als ik de kans krijg, kan ik hem zó neerschieten. Het meisje is dan meer dan een meter bij hem vandaan.’

Braddock had toestemming gegeven. Max sloop weg, dook van de ene schuilplaats naar de andere, keek voortdurend voor zich uit en om zich heen

en zocht naar de kleinste beweging in de struiken. Toen hij het geweerschot hoorde, wist hij precies waar hij naartoe moest, ongeveer een halve kilometer vooruit en een tikje rechts van zijn huidige richting. Hij haalde zijn prooi in.

Verderop had Ben Craig zijn geweer in het foedraal teruggestoken en liep verder. Hij had nog een kilometer te gaan en dan zou het bos overgaan in het rotsplateau dat de naam Silver Run droeg. Boven de bomen zag hij dat de bergen niet ver meer verwijderd waren. Hij wist dat hij zijn achtervolgers enige vertraging had bezorgd, maar dat ze de achtervolging niet hadden afgeblazen. Ze waren er nog

steeds en volgden hem.

Hoog in de bomen achter hem klonk de roep van een vogel. Hij herkende de vogel en de roep, een herhaald tok-tok-tok, dat wegstierf toen de vogel opvloog. Een tweede vogel antwoordde met dezelfde roep. Het was hun waarschuwingskreet. Hij liet Rosebud grazen, liep een meter of vijf bij het pad vandaan dat door haar hoeven was ontstaan en sloop tussen de dennenbomen door terug.

Max dook nog steeds van de ene schuilplaats naar de andere terwijl hij het spoor van de hoeven volgde, tot hij bij een kleine open plek aankwam. Door zijn camouflagepak en zwartgemaakte gezicht

was hij in het duister onder de bomen onzichtbaar. Hij bekeek de open plek grondig en grinnikte toen hij midden op de plek een koperen patroonhuls zag glinsteren. Een dom trucje. Hij wist wel beter dan naar voren te rennen om de huls te onderzoeken en dan door de kogel van een verdekt opgestelde schutter te worden getroffen. Hij wist dat de man in de buurt moest zijn. Het opvallende lokmiddel was daar het bewijs van. Centimeter voor centimeter zochten zijn ogen de begroeiing aan de overzijde van de open plek af.

Toen zag hij een takje bewegen in een struik, een grote, dichtbegroeide struik aan

de andere kant van de open plek. Een zacht briesje bewoog het gebladerte steeds dezelfde kant op, maar het takje had de andere kant op bewogen. Hij staaarde naar de struik en zag op nog geen twee meter hoogte een vage, geelbruine vlek. Van de vorige dag kon hij zich nog herinneren dat de ruiter een pelsjagersmuts van vossenbont droeg.

Hij had zijn favoriete wapen bij zich, een M16 karabijn, die een korte loop had, licht van gewicht was en uitermate betrouwbaar. Zijn rechterduim schoof het palletje stilletjes op 'automatisch' en toen haalde hij de trekker over. De halve inhoud van het magazijn sloeg de struik

aan flarden. De geelbruine muts verdween en werd weer zichtbaar op de grond waar hij was neergevallen. Pas toen kwam hij uit zijn dekking tevoorschijn.

Cheyenne gebruikten nooit stenen strijdnuppels. Ze gaven de voorkeur aan bijlen, die ze vanaf de rug van hun paard opzij en naar beneden konden laten neerkomen of met de nodige accuratesse en snelheid konden werpen.

De bijl vloog door de lucht, trof de majoor in zijn rechterbiceps, sneed door de spieren heen en verbrijzelde het bot. De karabijn viel uit de onbruikbaar geworden hand. Hij staarde met een bleek gezicht naar beneden, trok de bijl uit zijn

ledemaat en klemde zijn linkerhand over de wond om het bloeden te stelpen toen hij zag dat er felrood bloed uitstroomde. Toen keerde hij zich om en rende terug over het pad waarlangs hij gekomen was.

De verkenner liet het vijftien meter lange koord waarmee hij het takje had bewogen op de grond vallen, haalde zijn bijl en muts op en ging rennend op zoek naar zijn paard.

Braddock, zijn zoon en de drie overgebleven mannen haalden de majoor in en vonden hem tegen een boom geleund en zwaar ademhalend.

Sheriff Lewis en zijn groep hadden het geratel van de karabijn gehoord, het

tweede salvo van die dag, dat echter heel anders klonk dan het enkele schot uit het geweer van Ben Craig, en ze kwamen snel aanrijden. De oudste boswachter bekeek de verbrijzelde arm, zei: 'Tourniquet,' en opende zijn verbandtrommel.

Terwijl hij het gewonde vlees en de gebroken botten behandelde, luisterde sheriff Lewis naar het verslag van Braddock. Hij keek de rancher verachtelijk aan. 'Ik zou jullie allen moeten arresteren,' snauwde hij. 'En als we niet zo gruwelijk ver van de bewoonde wereld zaten, zou ik dat ook doen. Van nu af aan bemoeit u zich niet langer met de gang van zaken, meneer Braddock, en kijkt u vanaf de

zijlijn toe.’

‘Ik ga door tot we hem te grazen hebben genomen,’ schreeuwde Braddock. ‘Die wilde heeft het meisje van mijn zoon gestolen en drie van mijn mannen verwond...’

‘Die hier helemaal niets te zoeken hadden. Ik neem die knul te pakken en zorg dat hij wordt berecht, maar ik wil geen doden. Dus ik wil dat jullie je wapens inleveren, ál jullie wapens, en wel nu meteen.’

Verschillende hulpsheriffs hielden Braddock en zijn mannen onder schot, terwijl de anderen de geweren en pistolen in beslag namen. De sheriff keek naar de

boswachter die de wond van de majoor zo goed mogelijk had verzorgd. ‘Wat denkt u?’

‘Evacueren, zo snel mogelijk,’ zei de boswachter. ‘Hij zou met een begeleider naar Red Lodge kunnen rijden, maar het is een ruig gebied, dertig kilometer lang, en dan loopt de West Fork er ook nog dwars doorheen. Een zware rit, die hij misschien niet overleeft.’

Voor ons ligt het Silver Run-plateau. Misschien werkt de radio daar wel. Dan kunnen we een heli oproepen.’

‘Wat is volgens u het beste?’

‘Een heli,’ antwoordde de boswachter. ‘Die arm moet zo snel mogelijk worden

geopereerd, anders raakt hij hem kwijt.’

Ze reden verder. Op de open plek vonden ze de achtergebleven karabijnen het magazijn, die door de boswachter zorgvuldig werden bekeken. ‘Pijlen met een vuurstenen punt, een vliegende bijl, een jachtgeweer voor bizons. Wie ís deze vent eigenlijk, sheriff?’

‘Ik dacht dat ik het wist,’ zei de sheriff. ‘Maar nu ben ik er niet meer zo zeker van.’

‘Het is in elk geval geen werkloze acteur,’ zei de boswachter.

Ben Craig stond aan de rand van het bos en tuurde naar de glinsterende, vlakke rotsvlakte die zich voor hem uitstreckte. Nog acht kilometer tot aan de laatste,

verborgen rivier, dan nog drie naar het Hellroaring Plateau en nog eens twee op de berghelling. Hij aaide Rosebuds hoofd en haar zachte, fluwelen neus.

‘Nog één stuk voordat de zon ondergaat,’ zei hij tegen haar. ‘Nog één ritje en dan zijn we vrij.’

Hij steeg op en spoorde het paard op de rots tot een draf aan. Tien minuten later kwamen de achtervolgers bij het plateau aan. Toen was hij nog slechts een vlekje op de rotsvlakte, meer dan anderhalve kilometer bij hen vandaan. Toen ze eenmaal onder de bomen vandaan kwamen, werkten de radio's weer. Sheriff Lewis maakte weer contact met Jerry en

hoorde wat er met de kleine heli was gebeurd. Jerry was teruggekeerd naar het vliegveld van Billings en had een grotere Bell Jetranger-helikopter gehuurd. 'Kom snel hierheen, Jerry, en maak je geen zorgen over die sluipschutter. Hij zit ruim een kilometer bij ons vandaan en buiten schootsafstand. We hebben hier een noodgeval. En die vrijwilliger met zijn Piper Cub-vliegtuig? Zeg hem maar dat ik hem nodig heb, nu meteen. Ik wil dat hij naar het Silver Run-plateau vliegt, op minstens vijftienhonderd meter hoogte. Laat hem daar uitkijken naar één enkele ruiter die in de richting van de bergen rijdt.'

Het was drie uur geweest en de zon schoof westwaarts in de richting van de bergtoppen. Als ze achter Spirit Mountain en Beartooth Mountain verdween, zou de duisternis snel invallen.

Jerry en de Jetranger arriveerden als eersten en kwamen rumoerig uit de blauwe lucht naar beneden om op de vlakke rots te landen. De majoor werd aan boord geholpen en er ging één hulpsheriff met hem mee.

De politiepiloot steeg op, vroeg het Billings Memorial alvast via de radio toestemming om op de parkeerplaats te landen en meldde dat operatie- en eersthulpteams moesten klaarstaan.

De overige ruiters begonnen aan de oversteek van het plateau.

‘Er is daar ergens een verborgen rivier die hij waarschijnlijk niet kent,’ zei een van de boswachters, en hij kwam naast de sheriff rijden.

‘Ze heet Lake Fork, is diep en smal en heeft steile hellingen. Er is maar één manier om met een paard af te dalen en aan de andere kant weer omhoog te komen. Het duurt uren voordat hij die gevonden heeft. We kunnen hem daar insluiten en oppakken.’

‘En als hij tussen de bomen op ons zit te wachten, met zijn geweer op ons gericht? Ik heb geen zin een of twee

mannen kwijt te raken, in een poging om te ontdekken of je gelijk hebt.’

‘Wat wilt u dan dat we doen?’

‘Rustig blijven,’ antwoordde Lewis. ‘Hij komt de bergen nooit uit en heeft geen enkele kans om Wyoming te halen, niet met de patrouilles in de lucht.’

‘Tenzij hij de hele nacht doorloopt.’

‘Hij heeft een uitgeput paard en een meisje met witte, zijden trouwschoenen bij zich. Het is een aflopende zaak, en dat moet hij ook beseffen. We houden hem gewoon op een kilometer of twee afstand in de gaten en wachten op het verkenningsvliegtuig.’

Ze reden door en hielden het kleine

figuurtje in de verte in de gaten tot het verkenningsvliegtuig tegen vieren boven hun hoofden vloog. De jonge piloot was van zijn werk in Billings weggehaald, waar hij een baan had in een kampeerwinkel. De toppen van de bomen die de steile oevers van Lake Fork bedekten, kwamen in zicht.

De stem van de piloot kraakte uit de radio van de sheriff. ‘Wat zoekt u?’

‘Voor ons rijdt een ruiter met een in een deken gewikkeld meisje achter hem in het zadel. Kun je hem zien?’

De Piper Cub vloog hoog boven hen weg in de richting van de rivier.

‘Jawel. Er loopt daar een smalle rivier.

Hij verdwijnt net tussen de bomen.’

‘Hou afstand. Hij heeft een geweer en kan verdomd goed schieten.’

Ze zagen de Piper klimmen en schuin overhellend over de drie kilometer verderop gelegen rivier terugvliegen.

‘Wat je zegt! Ik kan hem nog steeds zien. Hij loopt naast het paard en leidt het naar de rivier.’

‘Hij vindt nooit een plek om aan de andere kant weer omhoog te komen,’ zei de boswachter. ‘We kunnen hem nu insluiten.’

Ze gingen over in galop en werden op de voet gevolgd door Braddock, zijn zoon en de drie overgebleven schutters met lege

holsters.

‘Blijf op veilige afstand,’ waarschuwde de sheriff nogmaals. ‘Hij kan tussen de bomen door nog steeds schieten als je te dichtbij komt. Dat is Jerry ook overkomen.’

‘Jerry hing tweehonderd meter boven de grond,’ klonk de stem van de piloot krakend over de luchtverbinding, ‘ik vlieg op duizend meter hoogte met een snelheid van 120 knopen. Zeg, hij lijkt een route naar boven te hebben ontdekt en is al bijna op het Hellroaring Plateau.’

De sheriff keek de boswachter aan en snoof.

‘Je zou haast denken dat hij hier al eens

eerder is geweest,' zei de boswachter onthutst.

'Misschien is dat ook wel zo,' snauwde Lewis.

'Kan niet. We weten precies wie er hier is geweest.'

De groep bereikte de rand van het ravijn, maar een scherm van dennenbomen verhinderde het zicht op de uitgeputte man, die zijn merrie en haar last aan de andere kant achter zich aan trok.

De boswachter wist waar het enige pad lag waarlangs de rivier kon worden bereikt, maar aan de hoefafdrukken van Rosebud te zien wist Craig dat ook. Toen ze het tweede plateau bereikten, waren de

voortvluchtigen opnieuw slechts een vlekje in de verte.

‘Het wordt donker en ik raak door mijn brandstof heen,’ meldde de piloot. ‘Ik moet terug.’

‘Nog één rondje,’ drong de sheriff aan. ‘Waar is hij nu?’

‘Hij heeft de berg bereikt. Hij is weer afgestegen en voert het paard aan de teugels mee. Klimt langs de noordelijke helling naar boven. Het ziet ernaar uit dat het paard op instorten staat, het zwalkt over het pad. Ik denk dat jullie hem tegen zonsopgang wel te pakken hebben. Succes met de jacht, sheriff.’

De Piper keerde tegen de donker

wordende lucht om en vloog ronkend terug naar Billings.

‘Gaan we verder, baas?’ vroeg een van de hulpsheriffs, maar sheriff Lewis schudde zijn hoofd. De lucht was ijl, ze zogen allen raspnd de zuurstof naar binnen en het werd snel donker.

‘Niet in het donker. We overnachten hier tot het licht wordt.’

Ze sloegen hun kamp op tussen de laatste bomen boven de rivier, tegenover de bergen aan de zuidkant, die zó dichtbij leken in het zwakker wordende licht dat ze hoog leken uit te torenen boven de vlekjes op de rots die de mannen en paarden vormden.

Ze haalden dikke, warme jacks van schapenwol tevoorschijn en trokken die aan, en onder de bomen verzamelden ze stapels oud, dor hout, dat al snel fel en warm opgloeide. De sheriff had voorgesteld dat Braddock, zijn zoon en zijn overgebleven drie mannen honderd meter verderop kampeerden.

Het was nooit hun bedoeling geweest de nacht door te brengen op het hooggelegen plateau, want ze hadden geen dekens of voedsel meegebracht. Ze zaten op hun paardendekens rondom een vuurtje, leunden tegen hun zadels en aten Marsen en Snickers. Sheriff Lewis staaarde in het vuur.

‘Wat wilde je morgen gaan doen, Paul?’ vroeg Tom Barrow.

‘Ik ga alleen naar de berg.

Ongewapend, en neem een witte vlag mee ten teken van mijn vreedzame bedoelingen, en een megafoon. Ik wil proberen hem met dat meisje van de berg af te praten.’

‘Dat zou riskant kunnen zijn, want hij is gevaarlijk,’ zei de boswachter.

‘Hij had vandaag drie mannen kunnen doden,’ peinsde de sheriff. ‘Het had gekund, maar hij heeft het niet gedaan. Hij moet doorhebben dat hij het meisje tijdens een belegering niet kan beschermen. Volgens mij zal hij niet

schieten op een vredesonderhandelaar met een witte vlag. Hij zal eerst luisteren naar wat ik te zeggen heb. Het is de moeite van het proberen waard.'

Een donkere kilte daalde neer op de berg. Ben Craig trok Rosebud onder aanmoedigingen en smeekbeden het laatste stukje van de helling op tot aan de platte rotsrichel voor de grot. Het paard bleef trillend en met doffe ogen staan en zijn baas haalde het meisje van zijn rug.

Craig gebaarde naar het meisje dat ze de oude berengrot moest ingaan, maakte de bizonhuid los en spreidde die voor haar uit. Hij schoof de houder met de resterende twee pijlen los, trok de boog

over zijn hoofd heen van zijn rug en legde ze naast elkaar op de grond. Vervolgens haakte hij het foedraal los en legde het wapen naast de boog. Ten slotte maakte hij de teugels los en haalde het zadel en de twee tassen van de rug van het paard.

Bevrijd van haar zware last deed de merrie een paar stappen in de richting van de armzalige bomen en de lage begroeiing eronder. Haar achterbenen knikten en ze zakte op haar buik. Toen knikten ook haar voorbenen en rolde ze op haar zij.

Craig knielde bij haar hoofd neer, nam het op zijn schoot en aaide over haar neus. Ze hinnikte zachtjes toen ze zijn aanraking voelde en toen gaf haar dappere

hart het op.

De jongeman was ook op van vermoeidheid. Hij had twee dagen en nachten niet geslapen, had nauwelijks iets gegeten en bijna honderdvijftig kilometer gereden of gelopen. Toch moest hij nog iets doen en hij spoorde zichzelf aan tot actie.

Over de rand van de richel keek hij naar beneden, waar hij in de verte in noordelijke richting de twee identieke kampvuren van zijn achtervolgers kon zien. Op de plek waar de oude man had gezeten, sneed hij takken en twijgen af en maakte een kampvuurtje. De vlammen verlichtten de richel en de grot en het in

het wit geklede figuurtje van het enige meisje dat hij ooit had liefgehad en zou liefhebben.

Hij maakte de zadeltassen open en bereidde het voedsel dat hij uit het fort had meegenomen. Ze zaten naast elkaar op het kleed en aten het enige maal dat ze ooit samen hadden gegeten of zouden eten.

Hij wist dat de tocht voorbij was nu hij geen paard meer had. De oude visioenzoeker had hem echter beloofd dat dit meisje zijn vrouw zou worden, en dat dit door de Everywhere Spirit was gezegd.

Op de rotsvlakte was het gesprek tussen de vermoeide mannen beëindigd, en ze

zaten nu zwijgend bij elkaar, hun gezichten verlicht door de vlammen en ze staarden in het vuur.

In de ijle lucht van de bergtoppen was de stilte totaal. Een zachte bries waaide van de toppen naar hen toe, maar niets verstoorde de volledige stilte. Toen hoorden ze iets.

Het kwam uit de nacht op hen af en werd meegevoerd op de zachte wind die vanaf de bergen naar hen toe waaide. Het was een langgerekte, heldere kreet, de stem van een jonge vrouw.

Het was geen kreet van pijn of wanhoop, eerder de trillende, wegebbende kreet van extase die niet kan worden

beschreven.

De hulpsheriffs staarden elkaar aan en lieten toen hun hoofd op hun borst zakken, en de sheriff zag dat hun schouders beefden en schokten. Honderd meter verderop stond Bill Braddock op van zijn plaats aan het kampvuur en zijn mannen deden hun best om hem niet aan te kijken. Hij staaarde naar de berg en zijn gezicht was een masker van woede en haat.

Om middernacht begon de temperatuur te dalen. Eerst dachten de mannen dat de kou 's nachts op deze hoogte en bij een zo lage luchtdruk erger was dan beneden. Ze rilden en trokken hun schapenwollen jacks

dichter om zich heen. De kou trok echter door hun spijkerbroek heen en ze gingen dichter bij het vuur zitten.

Tien graden onder nul, en de temperatuur daalde nog steeds. De hulpsheriffs keken naar de lucht en zagen dat donkere wolken zich boven hen begonnen samen te pakken en het zicht op de bergtoppen benamen. Hoog op de helling van Mount Rearguard zagen ze een vuurtje flakkeren en uitgaan.

Deze mannen kwamen uit Montana en waren wel gewend aan bitterkoude winters, maar het was pas de tweede helft van oktober en dus veel te vroeg voor strenge kou. Om één uur schatten de

boswachters dat het vijftien graden onder nul was en de temperatuur daalde nog steeds. Om twee uur liepen ze allen in het rond, van slapen kwam niets meer, en stampten ze met hun voeten om de bloedcirculatie op gang te houden, bliezen op hun handen en gooiden steeds meer hout op het vuur, maar, tevergeefs. De eerste dikke sneeuwvlokken vielen sissend op het vuur en deden de warmte afnemen.

Een boswachter liep klappertandend naar de sheriff. 'Cal en ik vinden dat we in het Custer Forest een schuilplaats moeten gaan zoeken,' zei hij.

'Denkt u dat het daar warmer is?' vroeg de sheriff.

‘Waarschijnlijk wel.’

‘Wat is hier in vredesnaam aan de hand?’

‘U zult me voor gek verklaren, sheriff.’

‘Vertel het me toch maar.’

De sneeuw viel in grote vlokken naar beneden, de sterren waren verdwenen en de vrieskou kwam hun kant op.

‘Op deze plek grenzen het land van de Crow en de Soshone aan elkaar. Jaren geleden vochten en stierven hier al krijgers, nog vóór de komst van de blanken. De indianen geloven dat hun geesten nog steeds op deze bergen ronddwalen; voor hen is dit een magische plek.’

‘Een aardige legende. Maar wat heeft dat met dit rotweer te maken?’

‘Ik zei toch al dat u me voor gek zou verklaren? Volgens de overlevering komt hier ook de Everywhere Spirit en hij brengt de Kou van de Lange Slaap mee, waar geen mens tegen bestand is. Het is natuurlijk gewoon een vreemd, klimatologisch verschijnsel, maar ik denk toch dat we moeten vertrekken. Als we blijven, zijn we tegen zonsopgang helemaal bevroren.’

Sheriff Lewis knikte en dacht even na. ‘Zadel de paarden,’ zei hij toen. ‘We gaan ervandoor. Geef het door aan Braddock en zijn mannen.’

De boswachter kwam een paar minuten later door de sneeuwstorm terug. ‘Hij zegt dat hij bij de rivier zal schuilen, maar niet verder dan daar.’

De sheriff, de boswachters en de hulpsheriffs staken rillend van de kou de rivier in omgekeerde richting over en reden over het Silver Run-plateau terug naar de dichtbegroeide naaldboombossen. Tussen de bomen steeg de temperatuur tot een graad of min tien. Ze legden kampvuren aan en overleefden de nacht.

Om halfvijf liet de witte laag die de berg bedekte los en begon over de rotsvlakte te schuiven, een stille, kolkende vloedgolf die als een bewegende muur

over de rots kroop, in de smalle rivier viel en de kloof tot aan de rand toe vulde. Een strook van de Silver Run van een kilometer breed werd erdoor bedolven voordat hij tot stilstand kwam. De lucht klaarde op.

Twee uur later stond sheriff Paul Lewis bij de bosrand en keek naar het zuiden. De bergen waren wit. Het oosten was roze gekleurd, het beloofde een heldere dag te worden, en de lucht veranderde van donkerblauw in lichtblauw. Hij had zijn radio de hele nacht tegen zijn lichaam gehouden voor de warmte en hij werkte nog steeds.

‘Jerry,’ meldde hij, ‘we hebben je hier nodig met de Jetranger, snel. We hebben

een sneeuwstorm gehad en het ziet er niet goed uit... Nee, we zijn teruggegaan naar de bosrand waar je gisteren die huurling hebt opgehaald. Daar kun je ons allen vinden.'

De heli met vier zitplaatsen dook op uit de opgaande zon en landde op de koude maar sneeuwvrije rots. Lewis liet twee hulpsheriffs achterin plaatsnemen en ging zelf naast de piloot zitten. 'Vlieg maar terug naar de berg.'

'Hoe zit het met die sluipschutter?'

'Ik denk niet dat iemand nu zal gaan schieten. Ze mogen van geluk spreken als ze het hebben overleefd.'

De helikopter volgde de route die de

groep de vorige dag had gereden. Lake Fork was slechts herkenbaar aan de toppen van een paar dennenbomen en lariksen. Van de vijf mannen die er beschutting hadden gezocht, was echter taal noch teken te bekennen, en ze vlogen verder naar de berg. De sheriff zocht de plek waar hij een glimp had opgevangen van een vuurtje tegen de donkere lucht. De piloot was zenuwachtig, bleef op een veilige hoogte en een ruime afstand vliegen. Hij weigerde om op tweehonderd meter hoogte te blijven hangen.

Lewis zag het het eerst. De inktzwarte helling van de berg, de opening van de grot en daarvoor een met sneeuw bedekte

rotsrichel die breed genoeg was om de Jetranger aan de grond te zetten. ‘Zet de heli maar neer, Jerry.’

De piloot landde voorzichtig en speurde naar de kleinste beweging tussen de rotsen, een man die aanlegde of de flits van een geweer, waarvoor verouderd zwart kruit werd gebruikt. Niets te zien. De heli landde met snel draaiende wieken op de richel, klaar om meteen weer te vertrekken.

Sheriff Lewis sprong uit de helikopter met zijn wapen in zijn hand. De hulpsheriffs volgden met geweren en lieten zich op de grond vallen om de opening van de grot onder schot te

houden. Niets bewoog, en Lewis riep: 'Kom naar buiten met je handen in de lucht. Er zal je niets gebeuren.'

Er kwam echter geen antwoord. Hij rende zigzaggend naar de zijkant van de opening van de grot en keek toen om een hoekje naar binnen. Er lag een bundel op de bodem, verder niets. Nog steeds op zijn hoede sloop hij naar binnen om de grot te onderzoeken. Wat het ook was geweest, een of andere dierenhuid of iets dergelijks, was nu in elk geval weggerot en beschimmeld door ouderdom, de vacht was verdwenen en het geheel werd door stroken huid bij elkaar gehouden. Hij tilde de beschimmelde vacht op.

Ze lag eronder in haar witte, zijden trouwjapon en een waterval van zwart haar, die over haar schouders viel, alsof ze in haar huwelijksbed lag te slapen. Toen hij zijn hand uitstreekte om haar aan te raken, voelde ze zo koud als marmer aan.

Hij stak het pistool in zijn holster en zonder aan een eventuele schutter te denken die verdekt opgesteld zou kunnen staan, tilde hij haar op en rende naar buiten. ‘Trek die schapenwollen jacks uit en sla ze om haar heen,’ riep hij tegen zijn mannen. ‘Leg haar achterin de heli en probeer haar warm te krijgen met jullie eigen lichaam.’

De hulpsheriffs trokken hun jacks uit

en wikkelden ze om het lichaam van het meisje. Een van hen klom met de jonge vrouw in zijn armen achter in de heli en begon haar handen en voeten stevig te wrijven. De sheriff duwde de tweede man op de passagiersstoel voorin en schreeuwde naar Jerry: ‘Breng haar naar het ziekenhuis in Red Lodge. Snel. Waarschuw hen dat je eraan komt met een ernstig geval van onderkoeling. Zet de verwarming op de hoogste stand en laat die de hele vlucht zo staan. Misschien heeft ze nog een heel kleine kans. Kom daarna terug om mij op te halen.’

Hij keek hoe de Jetranger over het rotsplateau en het uitgestrekte bos vloog

dat naar de wildernis leidde. Toen doorzocht hij de grot en de richel ervoor. Toen hij daarmee klaar was, ging hij op een rotsblok zitten en staarde naar het bijna ongelooflijke panorama voor hem.

In het ziekenhuis deden een dokter en een verpleegster wat ze konden voor het meisje, stroopten de dunne trouwjapon van haar af en wreven haar handen en voeten, armen, benen en borstkas. De temperatuur van de huid was onder het vriespunt en die van haar lichaam lag in de gevarenzone.

Na twintig minuten hoorde de arts een flauwe hartslag, diep in haar binnenste, een jong hart dat vocht om te blijven

leven, en de lichaamstemperatuur steeg langzaam.

Eenmaal hield ze op met ademhalen, en de arts blies zijn eigen adem in haar longen tot ze op eigen kracht verdergingen. De kamer zelf leek wel een sauna en de elektrische deken die over haar benen lag stond op de hoogste stand.

Na een uur begon een ooglid te trillen en week de blauwe tint langzaam van haar lippen. De verpleegster controleerde de lichaamstemperatuur: buiten de gevarenzone, en ze steeg nog steeds. Het hart klopte regelmatig en steeds luider.

Na een halfuur deed Whispering Wind haar grote, donkere ogen open en haar

lippen fluisterden: ‘Ben?’

De arts richtte een schietgebedje tot Hippocrates en alle anderen die hem waren voorgegaan. ‘Ik heet Luke, maar dat geeft niet. Ik was even bang dat we je zouden kwijtraken, beste meid.’

Gezeten op zijn rots zag de sheriff de Jetranger terugkomen om hem op te halen. Hij zag hem al van ver aankomen en hoorde het boze gegrom van de wieken door de lucht zwiepen. Het was heel vredig op de berg. Toen Jerry het toestel aan de grond zette, wenkte de sheriff naar de hulpsheriff, die op de passagiersstoel voorin zat. ‘Pak even twee dekens en breng ze hier,’ riep hij, toen de wentelende

wieken langzaam tot stilstand waren gekomen. Toen de hulpsheriff naast hem stond, wees hij en zei: ‘Hij moet ook mee.’

De jongeman trok een vies gezicht. ‘Maar sheriff...’

‘Doe wat ik je zeg! Hij was ooit een man en heeft recht op een christelijke begrafenis.’

Het skelet van het paard lag op zijn zij. Elk stukje huid, vlees, spier en zenuw was al lang geleden weggevreten. Het haar van de staart en de manen was verdwenen en waarschijnlijk door de vogels gebruikt om er nesten van te bouwen. De tanden, versleten door het harde voedsel van de prairie, zaten echter nog alle in de kaken.

De teugels waren tot stof vergaan, maar het metalen bit glinsterde nog steeds tussen de tanden.

De bruine hoeven bleken intact en waren lang geleden door een hoefsmid van de cavalerie beslagen.

Het skelet van de man lag een paar meter verderop op zijn rug, alsof hij in zijn slaap was overleden. Van zijn kleding was bijna niets meer over, alleen een paar weggeteerde stukjes leer kleefden nog aan zijn ribben. De hulpsheriff spreidde een van de dekens uit en begon de botten er een voor een op te leggen. De sheriff bekeek de bezittingen van de ruiter nog een laatste keer.

Weer en wind hadden seizoenenlang ingewerkt op het zadel en de riemen, die tot een stapel verrot leer waren vergaan, evenals de zadeltassen. Tussen de troep glinsterden enkele koperen patroonhulzen. Sheriff Lewis nam ze mee.

Tussen de overblijfselen van een met kralen bestikte hoes, die bij de minste aanraking uit elkaar viel, lag een jagersmes, bruin van de roest. Wat ooit een leren foedraal was geweest voor een geweer was door scherpe vogelsnavels weggepikt, maar het geweer lag nog in de sneeuw, aangetast door het roest van jaren, maar desondanks een geweer.

Wat hem het meest verbaasde, waren

de twee pijlen in hun koker van kersenhout, aan beide uiteinden spits toelopend en van inkepingen voorzien waar het touw had moeten lopen, en de bijl. Ze leken alle nog bijna nieuw. De gesp van een riem en een stuk taai oud leer hadden de voorwerpen die ooit aan de riem waren vastgemaakt ruimschoots overleefd.

De sheriff nam alles mee, wikkelde het in de tweede deken, keek nog een keer om zich heen om er zeker van te zijn dat er niets was achtergebleven en klom toen aan boord. De hulpsheriff zat met de tweede bundel achterin.

De Jetranger steeg voor de laatste keer

op en vloog in het licht van de ochtendzon over de twee plateaus en de groene zee van het National Forest.

Sheriff Lewis keek neer op Lake Ford, dat nog steeds onder een verstikkende laag sneeuw bedekt lag. Er zou een expeditie op touw worden gezet om de lichamen te bergen, maar hij wist dat niemand het had overleefd. Hij keek naar de rots en de bomen, en dacht na over de jongeman die hij in dit nietsontziende landschap had achtervolgd.

Van vijftienhonderd meter hoogte kon hij aan zijn rechterkant de Rock Creek zien liggen en hij zag dat het verkeer weer over de Interstate reed nu de omgevallen

dennenboom en de resten van het ongeluk waren opgeruimd. Ze vlogen over Red Lodge en Jerry sprak met de hulpsheriff die daar was achtergebleven. Hij meldde dat het meisje op de intensive care lag, maar dat haar hart nog steeds klopte.

Zes kilometer ten noorden van Bridger volgden ze de snelweg naar huis en kon hij de veertig hectare prairieland zien liggen die waren verbrand, en verderop zag hij de gladgeschoren gazons en bekroonde stieren van de Bar-T Ranch.

De helikopter vloog over de Yellowstone en de snelweg ten westen van Bozeman, dook omlaag en begon hoogte te verliezen. Zo arriveerden ze op het

vliegveld van Billings.

‘De mens die uit een vrouw wordt geboren, heeft slechts korte tijd te leven.’

Het was eind februari en bitterkoud op de kleine begraafplaats van Red Lodge. In een verre hoek lag een onlangs gedolven graf en daarboven stond op twee leggers een eenvoudige, goedkope houten kist.

De predikant had zich tegen de kou gekleed en de twee doodgravers sloegen hun in handschoenen gestoken handen tijdens het wachten tegen elkaar. Een rouwende vrouw stond aan de voet van het graf, haar voeten in stevige laarzen en met een gevoerde jas om haar schouders, maar blootshoofds. Een bos gitzwart haar viel

om haar schouders.

Aan het eind van de begraafplaats stond een lange man onder een taxus toe te kijken, maar hij kwam niet dichterbij. Hij droeg een leren jack tegen de kou en de insignes van zijn ambt zaten op de buitenkant ervan gespeld.

Het was een vreemde winter geweest, peinsde de man onder de boom. De weduwe, mevrouw Braddock, had eerder opgelucht geleden dan bedroefd, was uit haar schulp gekropen en had de leiding van Braddock Beef Inc. overgenomen. Ze had een ander kapsel genomen, was naar een schoonheidsspecialist geweest, droeg modieuze kleding en kwam vaak op

feestjes.

Ze had in het ziekenhuis het meisje opgezocht met wie haar zoon bijna was getrouwd. Ze mocht haar en had haar een huisje aangeboden op de ranch, gratis, en een baan als privésecretaresse. Het meisje had het aanbod gretig aangenomen. Door een akte van schenking had ze meneer Pickett de meerderheid van de aandelen in zijn bank teruggegeven.

‘Uit stof zijt gij opgestaan en tot stof zult gij wederkeren,’ zei de predikant op monotone toon. Twee sneeuwvlokken dwarrelden in een briesje neer en bleven als de bloesem van de wilde roos op het lange, zwarte haar liggen.

De doodgravers grepen de touwen beet, schopten de leggers weg en lieten de kist in het graf zakken. Toen deden ze een stap achteruit en bleven opnieuw wachten, met een blik op de schoppen die uit de berg verse aarde staken.

In Bozeman hadden de forensisch-pathologen er de tijd voor genomen en gedaan wat er van hen werd verwacht. Ze hadden ontdekt dat de botten van een man moesten zijn geweest van ongeveer 1.80 meter lang, die hoogstwaarschijnlijk bijzonder sterk moest zijn geweest. De beenderen vertoonden geen breuken en er was geen enkel teken dat op de doodsoorzaak wees, maar men ging ervan

uit dat het onderkoeling was geweest.

De tandartsen waren geïntrigeerd geweest door zijn gebit: recht, wit, gelijkmatig en zonder een gaatje. Ze hadden de jongeman op een jaar of vijftwintig geschat.

De wetenschappers hadden zich ontfermd over de niet-menselijke resten. Carbon-14 tests hadden onomstotelijk uitgewezen dat het organisch materiaal, het leer en de vacht, dateerden uit de periode rond 1870.

De koker, pijlen en boog en de bijl vormden een blijvend raadsel. Dezelfde tests hadden uitgewezen dat ze uit een vrij recent verleden waren. Uiteindelijk werd

als oplossing geaccepteerd dat een groepje inheemse Amerikanen de grot kortgeleden moest hebben bezocht en de aandenkens daar had achtergelaten als eerbetoon aan de man die er langgeleden was overleden.

Het jagersmes was schoongemaakt en gerestaureerd. Aan de hand van het handvat werd de leeftijd ervan vastgesteld, en het werd aan professor Ingles geschonken, die het in zijn kantoor had opgehangen. De sheriff had beslag gelegd op het oude geweer. Ook dat was zeer vakkundig gerestaureerd en hing nu aan de muur achter zijn bureau. Als hij met pensioen ging, zou hij het meenemen.

‘... het standvastige geloof in de

wederopstanding en het hiernamaals.
Amen.'

Opgelucht omdat het wachten nu voorbij was, brachten de doodgravers hun bloedsomloop weer op gang door de aarde in het graf te scheppen. De predikant sprak een paar woorden tot de eenzame rouwende vrouw, klopte haar op haar arm en liep toen snel weg om in de warmte van de pastorie zijn toevlucht te zoeken. Zij bleef onbeweeglijk staan.

Na een enkele niets onthullende verklaring van het meisje in het ziekenhuis was de jacht op de man gestaakt. De pers had gespeculeerd dat de man 's nachts de bergen moest zijn ingereden, in de

wildernis van Wyoming was verdwenen en het meisje in de grot aan haar lot had overgelaten.

De grafdelvers gooiden het graf vol, vormden snel van kleine rotsblokken een rand om de aarden berg en vulden de cirkel met vier zakken geelbruin grind.

Ze tilden hun bontmutsen op voor het meisje, pakten hun schoppen en vertrokken. De lange man liep stilletjes naar voren, tot hij een beetje schuin achter haar stond. Ze bewoog zich niet. Ze wist dat hij daar stond en wie hij was. Hij nam zijn hoed af en hield hem naast zijn lichaam.

‘We hebben uw vriend nooit gevonden,

juffrouw Pickett,' zei hij.

'Nee.'

Ze hield een bloem voor haar lichaam, een enkele rode roos met een lange steel.

'Ik denk dat we het nu wel nooit zullen weten.'

'Nee.'

Hij nam de roos uit haar handen, deed een pas naar voren, bukte zich en legde de bloem op het grind. Aan het hoofd van het graf stond een houten kruis, dat door de vriendelijke burgerij van Red Lodge was geschonken. Een plaatselijke ambachtsman had met een heet ijzer enkele woorden in het hout gebrand voordat hij het had gebeitst. Er stond:

HIER RUST EEN MAN UIT HET
GRENSGEBIED. GESTORVEN IN DE
BERGEN CIRCA 1877. GOD ALLEEN KENT
ZIJN NAAM. RUST IN VREDE.

De man rechte zijn rug. ‘Kan ik iets
voor u doen? Hebt u misschien een lift
nodig?’

‘Nee. Dank u wel. Ik ben met mijn
auto.’

Hij zette zijn hoed op en groette haar.
‘Veel sterkte, juffrouw Pickett.’

Hij liep weg. Buiten de begraafplaats
stond zijn dienstwagen. Hij richtte zijn
blik omhoog. In het zuidwesten
glinsterden de toppen van de Beartooth
Range in de zon.

Het meisje bleef nog even staan. Toen draaide ze zich om en liep naar de uitgang.

Een licht briesje vanuit de bergen waaide om haar heen, blies de lange, gevoerde jas open en onthulde de vier maanden oude bolling van haar buik.